

דברי משיח

ה'תשי"ג-ה'תשנ"ב

התוועדויות ושיחות קודש
— כינוס השלוחים העולמי —

מכבוד קדושת

אדמו"ר מלך המשיח מנחם מענדל שליט"א
שניאורסאהן
מליובאוויטש

בלתי מוגה

יוצא לאור על ידי
„המכון להפצת תורתו של משיח“

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות שבעים ותשע לבריאה
ה' תהא שנת עצמות טובה
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ב"ה.

פתח דבר

לכבוד "כינוס השלוחים העולמי" ה'תשע"ט, הננו מו"ל בזה "הנחות" ויומנים מהתועדויות ושיחות קודש שנאמרו בקשר עם כינוס השלוחים העולמי ה'תש"נ-ה'תשנ"ב, ויומן מימי כינוס השלוחים ה'תשנ"ג – תדפיס מיוחד מתוך ספרי "דברי משיח" ה'תש"נ-ה'תשנ"ב" (שי"ל מכבר) ומספר "יומן שנת ה'תשנ"ג בבית חיינו" (שי"ל אי"ה).

*

אודות המעלות שבסדרה זו, ואופן עריכת השיחות והיומן – ראה בארוכה ב"פתח דבר" ל"דברי משיח" ה'תשנ"ב חלק ראשון.

*

מבין שלל השיחות שנאמרו ע"י כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א במשך השנים תש"י-תשנ"ב (ולפני כן), ת"ל זכינו שרובן ככולן נשמרו על הכתב או בהקלטה. אולם, עדיין ישנן ריבוי שיחות שטרם ראו אור מעולם, ובהן בקשתנו שטוחה כלפי ציבור אנ"ש והתמימים: אנא, מי שבידיו הנחות ורשימות משיחות כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, וכן ר"ד בעת חלוקת השטרות לצדקה או "יחידות" וכיו"ב, ויומנים מ"בית חיינו" (ובמיוחד מהשנים תשמ"ח-תש"ן)¹, שיואל לשלחן למערכת ע"מ שנוכל לזכות בהן את הרבים.

ויהי רצון שע"י הדפסת ולימוד "דברי משיח", נזכה תיכף ומיד ממש לגאולה האמיתית והשלמה, בהתגלותו המלאה והמושלמת של כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א. ויחזק השי"ת בריאותו ויתן לו אריכות ימים ושנים טובות ונעימות וחיים נצחיים, ויראה הרבה נחת משלוחיו, תלמידיו, חסידיו ומכלל ישראל, וינהיג את כולנו מתוך בריאות, הרחבה ונחת, ובקרוב ממש יוליכנו קוממיות לארצנו הקדושה, ונלמד תורתו של משיח מפיו של משיח צדקנו, שילמד תורה את כל העולם כולו, ומלך ביפיו תחזינה עינינו בהתגלות מלכותו לעין כל, תיכף ומי"ד ממ"ש ממש, והיתה לה' המלוכה, אמן כן יהי רצון.

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד !

"המכון להפצת תורתו של משיח"

ימות המשיח,
עשק"מ כסלו, ה'תשע"ט (ה' תהא שנת עצמות טובה),
קט"ז שנה לכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א,
ברוקלין, נ.י.

תוכן הענינים

התוועדות ש"פ חיי שרה, מבה"ח כסלו תש"נ

שיחה א':

7. (א) כינוס השלוחים העולמי; דרגא הנעלית בשליחות – שלוחו של אדם כמותו ממש
9. (ב) שלילת ענין המחלוקת ופירוד
10. (ג) הקשר דענין השליחות לפרשיות חיי שרה ותולדות

שיחה ב':

13. (א) עריכת סיום הרמב"ם "ברוב עם הדרת מלך"
14. (ב) שאלות ובידורים אצל רבנים; זהירות בכבודם
15. (ג) "הדרך" על הרמב"ם

שיחה ג':

17. "להקהיל קהילות בכל שבת"; הקשר לפרשיות חיי שרה ותולדות, ושנת הארבעים

שיחה ד':

19. הוראה לערוך קובץ בתור "מזכרת נצח" מכינוס השלוחים; חלוקת המשקה

שיחת כ"ח מרחשון תש"נ

21. (א) הזכות להשתתף בכינוס השלוחים העולמי; הפעולה על כל העולם
22. (ב) שליחות פרטית לכל נשמה בירידתה לעוה"ז; בכל שנה; בכל חודש; בכל שבוע; בכל יום; בכל רגע
24. (ג) תיקון העבר ע"י תשובה

התוועדות ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו תנש"א

שיחה א':

28. (א) שליחות כאו"א מישראל "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא"
30. (ב) כללות הירידה בגלות מצרים, והתחלתה לפני כן
32. (ג) מטרת הירידה – עלי' הכי גדולה

35..... (ד) הבאת ילדי טשערנאביל לכפר חב"ד

(ה) "נהר כבר" – שאינו מתפעל מחידוש בתורה וכיו"ב באומרו ש"כבר" שמע זאת, ולמעליותא – שבנ"י טוענים ש"כבר" ה' ביהמ"ק הראשון והשני ועכשיו צ"ל ביהמ"ק השלישי..... 36

שיחה ב':

39..... (א) דרגות שונות בשליחות; בכינוס השלוחים מתאחדים כל השלוחים יחד

41..... (ב) עריכת "ספר השלוחים"

שיחה ג':

43..... (א) הלימוד מ"יתן ויחזור ויתן" בעבודת השליחות

שיחה ד':

45..... חלוקת המשקה

ש"פ חיי שרה, כ"ה מרחשון, מבה"ח כסלו תשנ"ב

שיחה א':

(א) הקשר דענין השליחות עם הגאולה העתידה כמ"ש "שלח נא ביד תשלח"; בקשתו של משה רבינו נתקיימה אכן בפועל כי "הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון"..... 47

(ב) ההוראה מהחמה והלבנה – בעבודת השליחות של כאו"א מישראל, ובהדגשה יתירה בזמננו זה כאשר "מלכיות מתגרות זו בזו", ובשנה זו במיוחד..... 49

(ג) הדגשת ענין השליחות בחדשי החורף – "ואד יעלה מן הארץ"..... 52

(ד) התחלת הנצחון של משיח צדקנו ישנו כבר, ושלמות הנצחון – בשנת הצדי"ק!..... 53

(ה) ההוראה מכינוס השלוחים בשנה זו, כאשר נמצאים כבר בסיום עבודת השליחות.... 56

שיחה ב':

(א) הקשר והשייכות דענין השליחות עם פרשת השבוע..... 59

(ב) תוכן הענין דשידוך יצחק ורבקה – יחוד מ"ה וב"ן כמבואר בלקוטי תורה; הדבר-פלא שבו; יחוד מ"ה וב"ן בעבודת כאו"א מישראל; הוראה לפועל – ללמוד את כל התורה-אור ולקוטי-תורה במשך השנה ע"ד ובדוגמת לימוד הרמב"ם..... 59

(ג) הקב"ה משפיע לכל המתעסקים בעבודת השליחות את כל צרכיהם בתכלית השלימות, עד להשלמות ד"מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים", ועד ל"שני חיי שרה – כולן שוין לטובה"..... 61

שיחה ג':

(א) שקלא וטריא בגדר השליחות של אליעזר בפרשתנו..... 66

69..... (ב) תכלית השלימות דיחוד מ"ה וב"ן לעתיד לבוא

שיחה ד':

71..... חלוקת המשקה

אור ליום ג', כ"ח מרחשון תשנ"ב

72..... (א) ע"ד המ"מ בחסידות על מאחז"ל שישראל קדמו לתורה – לתנא דבי אליהו

73..... (ב) כללות עבודת השליחות של כל יהודי בעולם – להמשיך אורות דתהו בכלים דתיקון, ושלימות הענין לע"ל; הקשר והשייכות דכינוס השלוחים לפרשת תולדות ולפרשת חיי שרה

74..... (ג) לעתיד לבוא תתגלה מעלת הגוף על הנשמה; הדגשת הענין בפרשת תולדות

77..... (ד) ע"ד הסיום בחלוקת קונטרס בפנימיות התורה ביחד עם פרוסת "לעקאח" בהתאם לתוכן דלעיל

81..... יומן תשנ"ג

88..... יומן תשנ"א

94..... יומן תשנ"ב

104..... יומן תשנ"ג

בס"ד. התוועדות ש"פ חיי שרה, כ"ז מרחשון, מבה"ח כסלו ה'תשנ"ו
הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[אחרי שבירך כ"ק אדמו"ר שליט"א על היין ניגנו את מארש ר"ח כסלו].

א. בשבת זו מתקיים כאן כינוס השלוחים העולמי. ומצינו בפרשתנו הדגשה מיוחדת בענין השליחות – שחלק גדול ממנה¹ מדבר על דבר שליחות אליעזר עבד אברהם ליקח אשה ליצחק.

ודוגמתו בכל ישראל – שכל אחד הוא שלוחו של הקב"ה לעשות לו ית' דירה בתחתונים², ועד ששליחות זו היא כל מציאותו.

ואע"פ ששליחותו של אליעזר היתה שליחות אחת ויחידה, שאירעה לפני זמן רב, וקוראים אודותיה רק פעם אחת בשנה – הרי זה נקבע ("אריינגעשטעלט") בתור חלק קבוע בתורה, וידוע הכלל³ ש"קבוע לא בטל", היינו, שאפילו אם זה מתערב בענינים אחרים (שאו יש מקום שזה יתבטל) – אין זה מתבטל (להיותו דבר קבוע).

ועאכ"כ כאשר לכתחילה זה לא התערב, כפי שהוא בנוגע לבני ישראל: אע"פ שבני ישראל הם "אתם המעט מכל העמים"⁴, הרי הם אינם מתערבים בין האומות⁵, כי "אתה בחרתנו מכל העמים"⁶.

ב. והנה, בשליחות בכלל יש כמה וכמה אופנים ודרגות⁷:

א) הדרגה הכי נעלית היא ש"שלוחו של אדם כמותו" ממש (בלשון הידוע⁸), היינו שהשליח עומד במקום המשלח לגמרי, ומציאות השליח נחשבת כמציאות המשלח;

ב) למטה מזה – שהשליח נחשב למציאות בפני עצמו, ורק המעשה (וגם המחשבה ודיבור, אבל בכללותו הוא כח המעשה) של השליח מתייחס למשלח;

ג) למטה מזה – שגם המעשה הוא מעשה השליח (ולא של המשלח), היינו שהשליח הוא מציאות בפני עצמו לגמרי, ורק שהתורה חידשה שמעשה אדם זה מועיל עבור

(6) נוסח תפלת העמידה לג' רגלים וימים נוראים.

(7) לקח טוב (להר"י ענגיל) כלל א. וראה שו"ע אדה"ז או"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א. וראה אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"ד ע' רל. לקו"ש ח"ט ע' 323 ואילך. ח"כ ע' 303. ועוד.

(8) ברכות לד, ב (במשנה). וש"נ. ראה תשובות הריב"ש סרכ"ח. לקו"ת שבעה ערה הבאה.

(1) כד, ב ואילך.

(2) ראה תנחומא נשא טז. בחוקות ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

(3) ראה כתובות טו, א. זבחים עג, ב ובתוד"ה אלא שם. וראה עט סופר (להרא"ז סופר) על סוגיות הש"ס כלל קבוע. וש"נ.

(4) ואתחנן ז, ד.

(5) ראה שמו"ר פל"ו, א.

המשלח, עד שישנה אפשרות שאחד יכול להוציא את חבריו ידי חובת המצוה [אבל במצוה שבגופו (כמו הנחת תפילין וכיו"ב) אי אפשר למנות שליח, כיון שמצוה זו צריכה להיעשות ע"י מציאות האדם עצמו, ואילו בשליחות הרי זה קשור עם מציאות אחרת (שנעשה שליח)].

ובנוגע לשליחותם של בני ישראל בעולם (לעשות לו ית' דירה בתחתונים, כנ"ל), ניתן הכח שתהי' בתכלית השלימות, כפי הדרגא הנעלית שבשליחות (גם אם בגלוי נמצא בדרגא התחתונה, שמקיים את השליחות מפני התועלת שהוא מקבל מזה, שאז המעשה נחשב מעשה שלו), וכמבואר (בארוכה לפי ערך) בלקו"ת פ' ויקרא⁹ שנשמות ישראל הם שלוחיו של אדם העליון – "כמותו ממש"; ועד שעושים ממצאות העולם דירה לו ית', שבדירה נמצא עצמותו ומהותו של המלך, כמבואר בכמה מקומות¹⁰.

וזהו כללות החידוש שבענין השליחות, שעם היות שהשליח הוא מציאות בפני עצמו, לכאורה – הוא מתחבר ומתאחד עם מציאות המשלח, שנעשה "כמותו" דהמשלח ממש. [וע"ד מה שמצינו¹¹ שגם ענין בתורה (פסוק) שהוא רק "לכאורה", מכל מקום, מכיון שזה מובא בתורה, הרי זה מציאות וענין בפני עצמו].

ג. בתוקף קיום שליחות הנ"ל של ישראל, ניתוסף עוד יותר כשמתכנסים כמה וכמה מישראל, שכל אחד מהם הוא שלוחו של הקב"ה, שהוא "כמותו" דהמשלח ממש; ועאכ"כ כמה שלוחים יחד (ב"כינוס השלוחים"), שכינוסם יחד מוסיף בזה שיהיו "כמותו" ממש, ו"איש את רעהו יעזרו ולאחיו יאמר חזק"¹².

ובפרט כינוס במקום מיוחד לכינוס – בית הכנסת (שזה גם מלשון כינוס, שמכנס את הבאים בו), שהוא גם בית המדרש (ש"תורה אחת לכולנה"¹³), מקום שמגדלין בו תורה ותפילה¹⁴ ומעשים טובים, שזה כולל כל הג' עמודים שעליהם העולם עומד¹⁵.

ובפרטיות יותר – מודגש ענין הנ"ל דשליחות במיוחד בכינוס זה, שהוא "כינוס השלוחים העולמי", אשר בענין זה – ב'קצוות הפכיים: כינוס (לשון יחיד), שבו מכנסים ומאחדים את כל חילוקי הדרגות שבעולם (שנוסף על החילוקים שבזמן ובמקום ואנשים, הרי יש ביניהם חילוקים גם בעניני תורה עבודה וגמילות חסדים) למקום אחד, ועי"ז נעשים כולם למציאות אחת ממש; ועוד זאת – שכ"א מהשלוחים מרים עמו את חלקו בעולם.

9 א, ג.

10 אוה"ת בלק ע' תתקצו. סה"מ תרל"ה ח"ב ע' שנג. וש"נ. המשך תרס"ו ס"ע ג. סה"מ תרע"ח ע' קצג. סה"מ בראשית ח"ב ע' סו. וש"נ. 11 ראה לקוטי לוי"צ אג"ק ע' רסו.

12 ישע"י מא, ו.

13 ראה תניא רפמ"ד. ספמ"ו. ובכ"מ.

14 ל' חז"ל – מגילה כז, א.

15 אבות פ"א מ"ב.

וזהו תוכן ומטרת כינוס השלוחים העולמי – כינוס והתאחדות השלוחים מכל העולם, למטרה אחת – המשכת והחדרת ענין האחדות במציאות כל העולם, לגלות בו שהוא עולמו של הקב"ה.

ד. ועפ"ז מובנת ההוראה בנוגע לפועל, שלכל לראש כינוס זה צריך להביא להתחזקות מיוחדת בהפצת אהבת ישראל ואחדות ישראל בכל העולם כולו.

ומכל שכן וקל וחומר לא לנצל את הכינוס לענין של פירוד ח"ו... ומיותר להזכיר עד כמה מושלל ענין זה, כי כל ענין של פירוד ומחלוקת הוא מהסטרא אחרא – מקליפת מדין¹⁶, והמלחמה נגדו היא מלחמת ה', ועד שמשנה רבינו בעצמו הוצרך "לתת נקמת ה' במדין"¹⁷! ועד כדי כך שזה נוגע להכניסה לארץ ישראל, ומשה (מבחר מין האנושי¹⁸) לא נסתלק מן העולם ("אחר תאסף אל עמך"¹⁹) עד שנלחם במדין, בכדי לעקור כל ענין של פירוד ומחלוקת!

אמנם, לפעמים יכול לבוא ה"קלוגינקער" ולשכנע משהו... אבל, מובן ופשוט, שגם כשמלביש זאת בטענות של קדושה, ומתלבש ב"סירטוק של משי" ("ער טוט זיך אָן אין אַ זיידענעם סירטוק"), שלכן גם מקשיבים לדבריו (כי השומע הוא חיצוני, ולכן אינו רואה מה נעשה אצלו בפנימיות, אלא מסתכל רק על ה"סירטוק משי") – הרי אם מדבר בענינים של היפך אהבת ישראל, הנה תיכף אחרי המילה הראשונה שמתחיל לדבר, נראה בגלוי שדבריו הם היפך ה', היפך תורתו, היפך משה רבינו והיפך נשיא דורנו [ששמו יוסף – על שם ההוספה בכל עניני יהדות, שזהו ע"י הוספה בבני ישראל, כולל באהבת ואחדות ישראל, ויצחק – מתוך שמחה ואהבה], היפך הטוב וכל ענינים טובים, כולל גם הטוב שלו עצמו!

ומזה מובן כמה מופרך צריך להיות אפילו קא סלקא דעתך לנצל את הכינוס לענין של פירוד ומחלוקת רחמנא ליצלן, שכל ענינו בא מהסטרא-אחרא. ובעצם אין ליהודי כל שייכות לזה (ואף שיש לו יצר הרע, הרי המטרה היא להפוך אותו לקדושה), ואין זה שייך לגבול ישראל [ובפרט ביום השבת, שמיד בתחילתה מושללים כל הענינים ההפכיים, כמו שאומרים ב"כגוונא"²⁰], והטעם היחיד שיכול להיות כזה קא סלקא דעתך – הוא מפני שנדבק ("צוגעטשעפעט") בו ענין זה מבחוץ (מצד חושך הגלות), כדי שיהי' לו בחירה בזה – כדי שיהודי יראה מי הוא ("אִיד זאָל באַווייזן ווער ער איז"); ובהיותו מ"עם חכם ונבוך"²¹ (ובפרט חסידים, תלמידי נשיא דורנו), הרי בודאי שהוא בוחר בטוב.

(19) מטות שם, ב. וראה במרב"ר פכ"ב, ב. פרש"י עה"פ שבהערה 17.

(20) זח"ב קלה, ריש ע"ב.

(21) ואתחנן ד, ו.

(16) ראה בארוכה ד"ה החלצו תרנ"ט (סה"מ תרנ"ט ס"ע נג ואילך).

(17) מטות לא, ג.

(18) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ' חלק יסוד הו'.

והטעם שמזכירים זאת – אף ש"אל תפתח פה כו"²², משום שאולי יש א' שהוא בעל "מרה שחורה" (והוא עוד משכנע את עצמו שזה בא מצד הקדושה...), ומתבלבל מפני החשש שרוצים (בדרכים עקלקלות) לנצל את הכינוס לענין של היפך מאהבת ישראל, שזהו היפך כל ענין הכינוס, שענינו הוא – אהבת ישראל ואחדות ישראל, ובפרט אצל שלוחי נשיא דורנו.

ו"המעשה הוא העיקר"²³ – שכינוס זה יביא תוספת וחיזוק בהחזקת והפצת אהבת ואחדות כל ישראל, שזהו יסוד כל הענינים [כפי שאומרים בהתחלת כל יום (קודם התפילה), ובאופן אמיתי ("מיט אן אמת"), כהכנה לתפילת אמת ותורת אמת: "הריני מקבל עלי מצות עשה של ואהבת²⁴ לרעך כמוך"²⁵; וזה משמש כהתחלה ויסוד לעבודת כל היום כולו].

ה. ויש לקשר זה עם פרשת השבוע (כהוראת רבינו הזקן²⁶ שצריכים "לחיות עם הזמן"²⁷) – הן כללות ענין השליחות, והן ענין ה"כינוס" בפרט:

כללות ענין השליחות – רוב הפרשה עוסקת בענין השליחות של אליעזר עבד אברהם (כנ"ל ס"א), ועד ששליחות זו נשנית פעמיים (ויותר) בפרשה זו²⁸.

ענין ה"כינוס" – התחלת הפרשה²⁹ "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים שני חיי שרה", שבזה מודגש שגם כפי שכל ענין הוא בפני עצמו – "מאה שנה", "עשרים שנה", ו"שבע שנים" ("נכתב שנה בכל כלל כו"³⁰), כמבואר בחסידות³¹ שזה קאי על כל החילוקי דרגות שבאדם – רצון מוחין ומדות, הרי נמשך ונפעל בהם ענין האחדות – "שני חיי שרה", וכפרש"י: "כולם שוין לטובה". וכמובן גם בפשטות הענין, שה"מאה" ו"עשרים" ו"שבע" שנים – הרי הם המשך אחד של חיים (קכ"ז שנה מרגע לידתה עד הסתלקותה), ש"כולם שוין לטובה". ונקודת הענין – שתוכן חיי שרה הוא, שנקודת האחדות נמשכת וחודרת במציאות האדם בכל פרטי.

וענין זה נמשך לכל יהודי, שהוא בנה של שרה, וכמו בכל עניני האבות שנמשכים לכאור"א מצד ענין החינוך. ויתירה מזו: גם עניני בני ישראל נמשכים להאבות ואמהות שלפני זה, כי הם ענין א' עם בני ישראל.

ועד"ז בנוגע ל"כינוס השלוחים": לכל לראש, על כל שליח לכנס ולאסוף את כל עשר כחות נפשו ("מאה", "עשרים", ו"שבע" – רצון, מוחין ומדות), ואזי הוא שליח בתוספת

22 ע"פ ברכות יט, סע"א. ס. א. כתובות ח, ב.

23 אבות פ"א מ"ז.

24 קדושים יט, יח.

25 סידור אדה"ז לפני "מה טובו".

26 "היום יום" ב חשון.

27 בהנחה אחרת הובא ענין זה לקמן ס"ב, בקשר

עם לימוד ענין בפרשת השבוע.

28 ראה ב"ר פ"ס, ח. פרש"י פרשתנו (חיי שרה)

כד, מב.

29 כג, א.

30 פרש"י עה"פ.

31 לקו"ת ר"פ ברכה (צג, א"ב). ובכ"מ – נסמנו

בדברי משיח תנש"א ח"א ע' 246.

יו"ד (עשר כחות כפי שהם בכתר או כפי שהם במלכות) שזה בגימטריא "משיח" (כמו שנתבאר כמה פעמים³²), היינו שמגלה בחי' משיח שבקרבו³³, שהוא הנקודה הפנימית שבכל דבר, ועד לבחי' היחידה³⁴, ולמעלה מזה. [ועד"ז מובן בנוגע ל"לך לך"³⁵, שיש את כל ה"ארצך"³⁵ וכו', ונעשה נקודה אחת שלמעלה מהתחלקות].

וזהו עבודתו של השליח (כל יהודי) – לגלות בכל כחותיו שהוא שלוחו של הקב"ה, "כמותו ממש", אשר עי"ז הוא מגלה את ניצוץ המשיח (בחי' היחידה) שבקרבו, ושכל אחד מישראל; וכידוע דשמן הוא ענין היחידה, ותכונת השמן שהוא מפעפע בכל דבר³⁶.

ועי"ז הרי הוא גם מגלה ומביא את משיח לכל העולם כולו, וכפסק דין הרמב"ם³⁷ שע"י מצוה אחת מביא תשועה והצלה לו ולכל העולם כולו, כי עי"ז מגלה ומאחד את כל העולם כולו בבחי' היחידה.

וזהו כללות הענין ד"כינוס השלוחים העולמי", שע"י עבודתם במציאות כל העולם כולו, הרי הם מגלים את המציאות האמיתית של העולם, שמ"עולם" לשון העלם והסתרה³⁸ נעשה עולמו של הקב"ה, ועד שמגלים ש"המקום" עצמו הוא שמו של הקב"ה ("הוא מקומו של עולם"³⁹). ועי"ז פועלים ומגלים משיח בכל העולם, ובפשטות – גאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו.

ובהדגשה מיוחדת בדורנו זה, אחרי שכבר ישנה העבודה בקיום כל עניני השליחות דבני ישראל של כל הדורות שלפני זה, כולל ובמיוחד – ע"י הפצת המעיינות חוצה.

וכמודגש במיוחד בשבת מברכים כסלו, חודש השלישי בחדשי החורף, שהוא (ע"ד חודש השלישי בחדשי הקיץ, חודש סיון, החודש דמתן תורה) – חודש מתן תורה דפנימיות התורה (בי"ט כסלו)⁴⁰, כפי שנתגלתה בתורת החסידות; ובשבת זו, שממנה מתברך חודש כסלו, יש נתינת כח מיוחדת לעבודת השליחות דהפצת המעיינות חוצה.

ולהוסיף, שמאז מתן תורה דתורת החסידות, ניתוסף ריבוי הכי גדול בעבודה ד"יפוצו מעיינותיך חוצה" [עד – באופן ובלשון הברכה לרביקה בפרשתנו⁴¹: "ויברכו

(36) ראה חולין צו, סע"ב ואילך. טוש"ע יו"ד סק"ה ס"ה.

(37) הלי' תשובה פ"ג ה"ד.

(38) ראה לקו"ר במדבר ה, סע"ג (מקה"ר פ"ג, יא). שלח לו, ד. שבת שובה סד, ב. ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' שנה (מפסחים נ, א). סה"מ היש"ת ע' 160 ואילך. וראה גם תקו"ז תמ"ב. ובכ"מ.

(39) ראה ב"ר פס"ח, ט. תקו"ז תכ"ו (עא, ב).

(40) ראה שיחת י"ט כסלו (ליל ב') תרפ"ט (שיחות קודש תרפ"ח) (כפ"ח, תש"מ) ע' 109. וראה סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 483. וש"נ.

(41) כד, ס.

(32) שיחות: ליל שמח"ת תשמ"ו (לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך); ש"פ חיי שרה תשמ"ו (לקו"ש חכ"ה ע' 336 ואילך); ש"פ וירא תשמ"ח (סה"ש ח"א ע' 81); ש"פ חיי שרה תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 66 ואילך). ועוד.

(33) ראה מאור עיניים ס"פ פינחס. וראה סה"מ תרמ"ג ע' ע.

(34) ראה רמ"ז לזח"ג רס, ב. סה"מ תרח"ץ ע' ר. תרצ"ט ע' 207. תש"ב ע' 51. וראה ספר הליקוטים – דא"ח צ"צ ערך משיח. וש"נ. קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ה (ע' ד). וש"נ.

(35) ר"פ לך לך (יב, א).

את רבקה ויאמרו לה אחותנו את היי לאלפי רבבה גו" (כולל גם המשך הכתוב אודות ביטול והפיכת הענינים הבלתי-רצויים כו'), וממנה זה נמשך לכאן מ"א ישראל], שע"ז ממהרים ומזרזים עוד יותר את קיום ההבטחה "אתי מר דא מלכא משיחא"⁴².

ובפרט שעכשיו כבר נגמרה כל העבודה, וצריך להיות רק "עמדו הכן כולכם" (בלשון כ"ק מו"ח אדמו"ר⁴³), ועד שכבר עומדים מוכנים לקראת ביאת המשיח בגאולה האמיתית והשלימה.

ועד שזוכים לגילוי דיצחק לעתיד לבוא, "יצחק" מלשון צחוק ושמחה, הפורץ כל הגדרים⁴⁴, שאז יכולים לקבל את כל הענינים הנעלים עד אין סוף (כי כל זמן שדבר הוא מדוד ומוגבל, אי אפשר להכניס בו יותר ממה שהוא יכול להכיל, משא"כ ע"י שמחה הפורצת גדר הגבול, אפשר להכניס שלא בערך).

ו. ומפרשת חיי שרה, "ויהיו חיי שרה גו", המדברת אודות שליחות אליעזר שלקח אשה ליצחק (רבקה) וכו' – ממשיכה התורה לספר⁴⁵ "ואלה תולדות יצחק בן אברהם גו" ("ויהי יצחק גו' בקחתו את רבקה גו"⁴⁶ – שבא כתוצאה משליחות אליעזר):

עבודת השליחות צריכה להיות באופן שע"ז נעשית הולדה, "תולדותיהם של צדיקים" ("ועמך כולם צדיקים"⁴⁷) מעשים טובים⁴⁸, והולדה ("תולדות") באופן ד"יצחק" – "כל השומע יצחק לוי"⁴⁹ (כנ"ל), ו"יצחק) בן אברהם" – על שם "אב המון גוים נתתיך"⁵⁰, שפועל בכל העולם, ונקרא "אברהם העברי"⁵¹, "שכל העולם כולו מעבר אחד והוא מעבר אחד"⁵² (כי ה' היהודי הראשון), ו"אברהם הוליד את יצחק"⁵³, שבהולדה ניכר בקלסתר פניו בגשמיות שהוא בן אברהם⁵³. וכל זה באופן ד"אלה" – "מראה באצבעו ואומר זה"⁵⁴.

וע"ז נעשית שלימות הפעולה בכל העולם (כינוס עולמי), כמודגש בזה שמנישואי יצחק ורבקה נעשית ההולדה דיעקב ועשו, היינו הפעולה גם בבחי' עשו, דנוסף לזה שכפי שהוא בתורה הרי הוא מציאות דקדושה⁵⁵ – הרי גם כפי שהוא בעולם, נתברר ע"י יעקב (ע"י שמתלבש ב"בגדי עשו בנה הגדול החמודות"⁵⁶), כמו שאמר לו יעקב בסוף "אבוא אל אדוני שעירה"⁵⁷, דלכאורה כיצד קורא לו אדונו – אלא שזהו עשו כמו שהוא

(42) ראה אגה"ק הידועה דהבעש"ט – נדפסה בכש"ט (הוצאת קה"ת) בתחילתו.	(50) לך לך יז, ה.
(43) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהו"י צ"ח ד ריש ע' רעט. "היום יום" טו טבת.	(51) שם יד, יג.
(44) ראה בארוכה סה"מ תרנ"ז ס"ע רכג ואילך. ור"נ.	(52) ב"ר פמ"ב, יג.
(45) ר"פ תולדות (כה, יט).	(53) ראה ב"מ פז, א. ב"ר פס"ה, ט. פרש"י עה"פ שבהערה 45.
(46) שם, כ.	(54) ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.
(47) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.	(55) ראה לקו"ש חט"ו ע' 198. ח"כ ע' 114. שם ע' 342. ח"ל ע' 144-5. ועוד.
(48) פרש"י ר"פ נח (ו, ט).	(56) תולדות כז, טו. וראה תו"א בשלח סא, ב. ובכ"מ.
(49) וירא כא, ו.	(57) וישלח לג, יד.

בשרשו, וכמבואר בכמה מקומות⁵⁸ שבדרגת יעקב הי' גם עשו אחרי הבירור ומוכן להגאולה, ואדרבה – דוקא ע"י בירור עשו ניתוסף העילוי שע"י בירור עניני העולם.

וכמודגש גם בשמו עשו מלשון עשוי⁵⁹ ("אֶפְגַּעְטָאן") – השם שקרא לו יצחק תיכף בעת לידתו – כי, יצחק "ראה" את הכח הנעלה שבו, איך שהוא עשוי ומוכן לגאולה, כפי שיתגלה בגאולה העתידה.

והעיקר שיהי' "אלה תולדות" – שלכאז"א ניכר איך שהוא שלוחו של הקב"ה, וגם אם הוא נמצא בדרגא התחתונה, מגלה התורה שהוא בעצם בדרגא העליונה (כנ"ל ס"ב). ועושים לו ית' דירה בתחתונים, לו לעצמותיו⁶⁰, ועי"ז באים "לאלה תולדות יצחק" – שלעתיד לבוא יאמרו ליצחק "כי אתה אבינו"⁶⁰, ותיכף ומיד ממש.

— שיחה ב' —

ז. כבר נתפשט המנהג ללמוד ספר "יד החזקה" להרמב"ם⁶¹, ובימים אלו סיימו את המחזור השישי בלימוד הרמב"ם – ג' פרקים ליום, וכן סיום המחזור השני ללומדים פרק אחד ליום. [ובודאי שבין היושבים כאן סיימו הרוב ללמוד (או לומר) את כל הרמב"ם, ועכ"פ פעם אחת].

וכמדובר כמה פעמים⁶¹, שע"י לימוד הרמב"ם מתאחדים ישראל (עי"ז שכולם לומדים את אותם הפרקים), והתאחדות היא בלימוד ספר שכולל כל ההלכות שבתורה ("חיבור זה מקבץ לתורה שבעל פה כולה"⁶²), גם הלכות בית הבחירה, הלכות הקרבנות, עד להלכות מלך המשיח בסיום ספרו [ומכיון ש"מה להלן באימה וביראה וכו' אף כאן", הרי זה פועל שלימוד ענינים אלו בתורה ייחשב כאילו הקריב הקרבנות ובנה בית המקדש וכו']; ולכן יש פוסקים הסוברים שע"ז יוצאים ידי חובת לימוד כל התורה כולה.

וכאן המקום לעורר, שבודאי יערכו חגיגות "לגמרה של תורה"⁶³ בכל מקום, ושכאז"א ישתדל שסיום הרמב"ם יתקיים "ברוב עם הדרת מלך"⁶⁴, בהשתתפות כל אחד מישראל. ומובן, שכל אחד ואחד מוסיף ב"הדרת מלך".

ולכן, אפילו אם משהו מחזיק עצמו לעניו (ואפילו אם הוא באמת עניו), אין מקום לסברא וטענה, שמכיון שישתתפו ב"סיום" ריבוי מישראל, כולל גדולי ישראל ועסקני ישראל, רבנים, חכמים, חסידים ואנשי מעשה, א"כ, עושה חשבון – שבמה נחשב השתתפותו (של יחיד מישראל) לגביהם? – כי אין חשבון זה נכון ("אויסגעהאלטן")

(62) ל' הרמב"ם בהקדמתו לספר היד.

(63) שהש"ר פ"א, ט.

(64) משלי יד, כח.

(58) ראה תו"א ותו"ח ר"פ וישלח. ובכ"מ.

(59) ראה פרש"י תולדות כה, כה.

(60) ישע"י סג, טז. שבת פט, ב.

(61) ראה לקו"ש חכ"ז ע' 229 ואילך. ובכ"מ.

ע"פ הלכה, שהרי הדין הוא⁶⁵ שאפילו כאשר יש "רוב עם" הכי גדול, הנה כאו"א מוסיף עוד יותר ב"רוב עם", ובמילא – ב"הדרת מלך", ע"י השתתפותו.

וכמובן גם מפסק הרמב"ם³⁷, שע"י מעשה אחד, דיבור אחד או מחשבה אחת "מכריע (לא רק) את עצמו (אלא גם) ואת כל העולם כולו לכף זכות", ועאכו"כ כשיביא איתו עוד כמה יהודים, הרי זה מוסיף עוד יותר ב"הדרת מלך" – "מלכו של עולם"⁶⁶, מלך מלכי המלכים הקב"ה!

ולכן, בודאי כאו"א ישתתף בזה, וגם ישפיע על אנשים נוספים להשתתף, ויביאם עמו, ובדרכי נועם ובדרכי שלום, מבלי להיכנס לשום ויכוחים, אלא רק להסביר את גודל וחשיבות הענין ד"ברוב עם הדרת מלך". ו"המעשה הוא העיקר" – שיבואו וישתתפו בפועל, ואז לא יצטרכו להתווכח, כי יראו במוחש הרושם החזק שזה פעל עליו ועל כל המשתתפים, וההוספה ב"ברוב עם הדרת מלך". ובודאי שע"י יתוסף חיזוק בלימוד הרמב"ם.

ח. והנה, הכינוס שיתקיים בקשר עם סיום הרמב"ם – ובפרט בהשתתפות רבני ישראל – מוסיף בכבוד הרמב"ם ובכבוד התורה וכו'.

ובמילא – הרי זה מוסיף בכבוד הרבנים בכלל, כמובן עד כמה צריך להיות כבוד מיוחד לרבנים, מכיון שהם באי-כחו של הקב"ה למסור את "דבר ה' זו הלכה"⁶⁷ אל כל ישראל, וזהו עיקר ענינם. כפשטות הענין: כשמתעוררת איזו שאלה בהלכה, פונים דוקא אל הרב (ולא ללמדן ומפלפל ו"עוקר הרים"⁶⁸ וכיו"ב), ובכחו לפסוק את ההלכה בפועל ע"פ תורה. והסימן לרב אמיתי הוא, כאשר הפסקי-דינים שלו (שפוסק בדרכי נועם ובדרכי שלום) מתקבלים אצל רוב ישראל (לא רק אצל "ראשיכם שבטיכם"⁶⁹, אלא בעיקר אצל שאר שמונת הסוגים הכוללים את רוב ישראל, שאצלם מודגש יותר הצורך בבירור הלכה למעשה), והולך ומתפשט.

אמנם, יכול להיות א' שהוא מבולבל, וכשמתעוררת אצלו שאלה וספק – אינו פונה אל הרבנים, עם הטענה והתירוץ שהרב עסוק או שקשה למצוא אותו וכיו"ב, ובמקום זה פונה עם השאלה אל אדם שני (שאינו רב). והדרך לדעת האם זהו דבר טוב או לא – היא ע"י ראיית התוצאות היוצאות מזה: אם זה מוסיף באחדות ישראל או לא...

ואפילו באם יש לו טענה שהרב עשה ענין (מצד הצד ה"שמאלי" שלו, או בגלל שהי' "רדום" ("פאַרשלאַפֿן")) שצריך לעשות תשובה עליו – הרי אפילו באם זה נכון, הרי זה דבר פרטי של הרב, בינו לבין הקב"ה, ואין מקום כלל ש"בעל הבית" יבוא ויאמר דיעה בנוגע להנהגת הרב⁷⁰; כאשר "בעל הבית" עושה זאת, הרי זה חוצפה הכי גדולה!...

(68) ראה סנהדרין כד, א.

(69) ל' הכתוב – ר"פ נצבים (כט, ט).

(70) ראה סמ"ע חו"מ הל' דיינים ס"ג סק"ג.

(65) ראה מג"א או"ח סתר"צ סקכ"ג.

(66) ל' חז"ל – מגילה טו, ב.

(67) עמוס ח, יב. שבת קלח, יב.

ו"חוצפא יסג"י" הוא מהסימנים בלתי-רצויים ב"עקבתא דמשיחא"⁷¹; ולא מצד המעלה ד"עקבתא דמשיחא", שהרי אין זה הכנה לביאת המשיח, שהדרך לביאתו היא ע"י שישמעו למה שאומרים לפני התגלותו! – אחרי התגלות המשיח, לא יהי' מקום להנהגה של חוצפה ופגיעה והעדר-זהירות בכבוד הרב, ובודאי יציית כאו"א לרב, אבל לפני התגלות משיח – צריכים לעורר ("בְּאוֹרְעֵנֶן") אודות הזהירות בכבוד הרבנים, שכבודם הוא כבוד התורה, וכבודו של הקב"ה.

ט. והנה, מצב העולם בימות המשיח מבואר בסיום ספר הרמב"ם⁷², ונדבר על זה באופן דנקודה ובקיצור (וכמ"ש הרמב"ם בהקדמה שספרו הוא "בלשון ברורה (וצחה⁷³) ודרך קצרה"):

כותב הרמב"ם: "ובאותו הזמן . . לא יהי' עסק כל העולם אלא לדעת את ה' בלבד", ומסיים בפסוק⁷⁴ "כי מלאה הארץ דעה את ה' כמים לים מכסים".

והנה, פסוק זה מביא הרמב"ם גם בהלכות תשובה⁷⁵, אבל שם אינו מביא את סיום הכתוב "כמים לים מכסים". ודובר פעם בזה⁷⁶, שצריך להבין: מדוע בסיום ספרו מביא הרמב"ם גם סיום הכתוב – "כמים לים מכסים", ולא הביאו בהלכות תשובה?

והביאור בזה: "מלאה הארץ דעה את ה'" פירושו, ש"הארץ" נשאת מציאות לעצמה, משא"כ "כמים לים מכסים" מורה על ביטול בתכלית, שאינו מרגיש מציאותו כלל, כי אין כאן שום מציאות מלבד "דעה את ה'", בדוגמת מי הים המכסים על כל מה שבתוך הים, וכל מציאות הים אינה אלא (מקום ה)מים.

וכשאוחזים עדיין בהלכות תשובה (שזוהי העבודה בזמן הזה, ובנוגע לתשובה צריך להיות "כל ימיו בתשובה"⁷⁷, מכיון שעיקר התשובה הוא בלב, ובלב יש ריבוי דרגות, כמבואר בתניא⁷⁸), הרי מורגשת עדיין מציאותו של האדם העושה תשובה. ולכן מביא הרמב"ם רק את התחלת הכתוב, ולא את סיום הפסוק "כמים לים מכסים", כי במצב של "כמים לים מכסים" (תכלית הביטול) אין כאן מציאות האדם שאוחז עדיין באמצע עבודת התשובה.

ורק כשמגיעים להלכות מלך המשיח (בסיום הספר), ששם כותב הרמב"ם פרטי ההלכות דימות המשיח אחרי שלימות העבודה והמלחמה דזמן הזה (כולל עבודת התשובה), מביא הרמב"ם (גם) סיום הכתוב "כמים לים מכסים", מכיון שלעתיד לבוא

(75) פ"ט ה"ב.

(76) ראה "הדרן" על הרמב"ם תשמ"ט (סה"ש ח"א

ע' 148 ואילך). וש"נ.

(77) שבת קנג, א.

(78) פכ"ט (לו, ב).

(71) סוטה מט, ריש ע"ב.

(72) הל' מלכים פי"ב ה"ה.

(73) ע"פ ל' הכס"מ בהקדמתו.

(74) ישע"י יא, ט.

יהי' העולם בדרגת ביטול זה (תכלית הביטול), שאין מורגשת מציאותו כלל, כי מציאות האדם והעולם נעשית מציאות אלקות [בדוגמת ענין הטבילה – אותיות הביטול⁷⁹].

י. וזהו גם הקשר עם התחלת ספר הרמב"ם (ד"נעוץ סופן בתחילתן ותחילתן בסופן⁸⁰), שכותב⁸¹ (אחרי ההקדמה ומנין המצוות, שאינם חלק מהספר): "יסוד היסודות ועמוד החכמות לידע שיש שם מצוי ראשון . . . וכל הנמצאים משמים וארץ ומה שביניהם לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו", היינו שבכל הבריאה ניכר ומורגש שהמציאות האמיתית שלה היא "אמיתת המצאו" (וביחד עם זה נשארים הנבראים בתוקף מציאותם, ואדרבה כו').

וענין זה חודר ובא בהבנה והשגה שלו, כמובן מהדיוק⁸² בלשון הרמב"ם "לידע שיש שם מצוי ראשון כו'", ולא כמו שמופיע בספר המצוות להרמב"ם (לפי נוסחא אחת) "להאמין" [ולהעיר, שגם בספר המצוות יש העתקה מדויקת יותר, שבה כתוב "שנדע" (הן בתרגום של האשכנזי⁸³, והן של הספרדי⁸⁴ – המדויק יותר)].

ועפ"ז מיושבת גם קושיית המפרשים איך אפשר לצוות על ענין של אמונה. שהרי, על ענין האמונה לא שייך לומר ציווי, כי: (א) אמונה אינה נקנית ברצון ובחירה⁸⁵; או שמאמינים, או שלא מאמינים ("אדער מ'גלויבט, אדער מ'גלויבט ניט"), ומצוה אינה יכולה להחדיר ("אריינשטעלן") אמונה באדם; (ב) "כאשר נניח אמונת מציאות הא-ל מצוה, כבר נניח אמונת מציאות הא-ל קודמת לאמונת מציאות הא-ל"⁸⁶, כלומר, כיון שכל ענין וגדר הציווי יכול להיות רק אחרי שמאמין שיש אלוהים (מצוה המצוות), הרי על אמונה זו גופא לא יתכן לומר שהיא מצוה.

ולכן כתב הרמב"ם שהמצוה היא "לידע", בידיעה שכלית, היינו להתבונן ולהעמיק בזה כו'.

ועוד ענין בזה – שלאחר שלימות הלימוד, שמסיימים את כל ספר הרמב"ם, עד "ומלאה גו' כמים לים מכסים", באים עוד הפעם להתחלת הרמב"ם, היינו שע"י הענין ד"כמים לים מכסים" כנ"ל, בכחו לידע ולהשיג "שיש שם מצוי ראשון כו'", ועד ש"לא נמצאו אלא מאמיתת המצאו" – באופן נעלה יותר. והיינו, שהאדם יהי' במציאותו ובגדרו, וביחד עם זה "כמים לים מכסים" – תכלית הביטול ותכלית המציאות.

(83) ראה סהמ"צ הוצאת הר"ח העליר.

(84) ראה סהמ"צ הוצאת הר"י קאפח.

(85) ראש אמנה שם.

(86) שם פ"ד. הובא ונתבאר בסהמ"צ להצ"צ שם

פ"א (מד, סע"ב ואילך).

(79) סידור (עם דא"ח) שער כוונת המקוה בסופו (קנט, סע"ד).

(80) ספר יצירה פ"א מ"ז.

(81) הל' יסודות פ"א ה"א.

(82) ראה ראש אמנה פ"ז. סהמ"צ להצ"צ מצות

האמנת אלקות פ"ב (מה, ב ואילך).

יא. וענין זה שייך לכל יהודי [ובפרט שנשיא דורנו הכריז "עמדו הכן כולכם" (כנ"ל ס"ה), וכבר קיימו "לאלתר לתשובה"⁸⁷ (שתשובה היא "בשעתא חדא"⁸⁸), ורק צריך להיות "לאלתר לגאולה"⁸⁷, וכבר נמצאים בהזמן ד"אותו הזמן", שפירושו – לא בזמן דמלחמות, אלא לאחר זה], כי מציאותו האמיתית של כל יהודי היא מציאות האלקות, ורק שצריכים לגלות זאת.

ובהדגשה בסוף ספר הרמב"ם – "כמים לים מכסים", היינו שכל מציאות האדם (והעולם) נעשית מציאות התורה [וכידוע הדיוק⁸⁹ בהלשון "ענוסקי תורתך", שזה נעשה כמו עסק שלו, עד שחולם בדברי תורה⁹⁰ (ועד שישנו ספר שלם "שו"ת מן השמים" ע"י החלומות)], ע"י שהוא בטל בתכלית אליו ("כמים לים מכסים"), אשר ע"י נעשה מציאות הכי תקיפה – חד עם "אמיתת המצאו".

וע"ד סיפור הידוע⁹¹, שפעם שאלו חסידים שהלכו ברחוב: "קטא אידיאט" ("מי הולך"? וענו: "ביטול אידיאט" ("ביטול הולך"), היינו, שענין הביטול חדר בכל מציאותם, עד שאינם מציאות לעצמם כלל, וכל מציאותם אינה אלא ענין הביטול.

ויש לערר עוד הפעם על השתתפות בסיום הרמב"ם "ברוב עם", ובפרט שיהיו שם רבני ישראל וגדולי ישראל, ועסקני ישראל – שלהם יש מעלה יתירה מצד זה שמפסיקים לעשיית מצוות⁹².

ו"ילכו מחיל אל חיל" עד "יראה"⁹³ – תכלית ההתאחדות, "לידע" באופן של ראי', וע"ד מה שהי' אצל כל יהודי במתן תורה – ומתוך שמחה וטוב לבב.

— שיחה ג' —

יב. כמדובר בהתוועדיות האחרונות⁹⁴ אודות תקנתו של משה רבינו⁹⁵ להקהיל קהילות בכל שבת ולעסוק בתורה, ושכדי להוסיף באחדות של כל המקומות יחד – כדאי שילמדו בכל מקום ענין מסויים בפרשת השבוע (בהתחלת הפרשה או בסיומה וכיו"ב)⁹⁶, וכמו"כ ענינים שהזמן גרמא כמו הלכות שבת.

(ראה רמב"ם הל' אישות פט"ו ה"ב). המו"ל.

(93) תהלים פד, ח.

(94) שיחות: ש"פ בראשית התוועדות א' (דברי משיח

תש"נ ח"א ע' 233); ש"פ נח (שם ע' 248 ואילך); ש"פ

לך לך (שם ע' 269-70); ש"פ וירא (שם ע' 275; ס"ע

278 ואילך).

(95) יל"ש ר"פ ויקהל (לה, א). הובא בשו"ע אדה"ז

או"ח סר"צ ס"ג. וראה תו"ש עה"פ (אות ה). וש"נ.

(96) שיחות: ש"פ לך לך (דברי משיח תש"נ ח"א ע'

(269); ש"פ וירא (שם ע' 275).

(87) "קול קורא" ב"הקריאה והקדושה" תש"א-ג

(אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ה ע' שסא ואילך.

שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך).

(88) זח"א קטט, סע"א-ב.

(89) ראה ב"ח לטווא"ח סמ"ז.

(90) ראה ד"ה צהר תעשה להיבה תרצ"ה (סה"מ

קונטרסים ח"ב שדמ, א). הובא ב"היום יום" ד טבת.

וראה לקו"ש ח"ד ע' 1026. וש"נ.

(91) ראה סה"ש תרנ"ץ ע' 251.

(92) משא"כ העוסק בתלמוד תורה פטור מן המצוה

ובנדון דידן – פרשת חיי שרה:

בהתחלת הפרשה כתיב "ויהיו חיי שרה גו'", ואח"כ (בהמשך הכתובים) עוסקת הפרשה בנישואי יצחק ורבקה, שאז יצחק הי' בן ארבעים שנה, כמ"ש⁴⁶ "ויהי יצחק בן ארבעים שנה בקחתו את רבקה" (וכידוע החשבונות במדרשי חז"ל אודות הג' שנים כו'⁹⁷).

ויש לקשר זה עם הענין המיוחד שבשנה זו – שנת הארבעים להסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שבארבעין שנין "קאים איניש אדעתי" דרבי⁹⁸, שאז "נתן ה' לכם לב לדעת ועיניי לראות ואזניי לשמוע"⁹⁹, שלימות בחב"ד שבשכל ובכל כחות הנפש שבאדם, הנכללים ב"לב לדעת", "עיניי לראות" ו"אזניי לשמוע"¹⁰⁰, המרומזים גם בהתחלת הפרשה, "מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" – קכ"ז שני חיי שרה (כמדובר לעיל).

זאת אומרת: בשנת הארבעים נעשית שלימות בעבודת כל אחד, ושלימות גם בהעבודה שבעבר – מה שנמצא "מאחוריו" ("הינטער עם"); אבל לא ח"ו מאחורינו כפשוטו, אלא בתוכנו, וע"ד הנאמר גבי משה "וראית את אחור"¹⁰¹ – שהוא גילוי הכי נעלה, ורק בערך ל"פני" הרי זה בחי' "אחורי". וע"ד סיום הפרשה "על פני כל אחיו נפל", שהיא נפילה בערך לעלי' הבאה לאחרי זה.

וכן הוא בכאו"א מישראל, ע"י הניצוץ של משה שבקרבו¹⁰², ועד שזה נעשה הכנה לעלי' נעלית יותר, ופועל שיראת ה' תהי' "מילתא זוטרתא"¹⁰³, ובפרט בקשר לשנת הארבעים.

ומזה באים לפרשה הבאה "אלה תולדות יצחק גו'", "מראה באצבעו ואומר אלה" – "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים", עלי' והוספה בהפצת המעיינות חוצה, וקיום מצות "פרי' ורבי'¹⁰⁴ – לעשות עוד יהודי ("מאכן נאך אַ איד")¹⁰⁵, עד שכל בני ישראל מתאחדים יחד – אחדות ישראל. וכאו"א מקבל את ברכות יצחק, שלמעלה מברכות אברהם ומשה¹⁰⁶.

ובפרט ע"י קיום התקנה להקהיל קהילות בכל שבת ושבת ללמוד תורה, ובפרט ענין אחד בתורה (כנ"ל).

(97) ראה פרש"י עה"פ.

(98) ע"ז ה', ריש ע"ב.

(99) תבוא כט, ג.

(100) ראה שיחת ש"פ בא תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 201).

וש"נ.

(101) תשא לג, כג.

(102) ראה תניא רפמ"ב.

(103) ברכות לג, ב. מגילה כה, א.

(104) ע"פ בראשית א, כח.

(105) ראה סה"ש תש"א ס"ע 46-45. שיחת ש"פ חיי

שרה תשי"ב (שיחות קודש (ברוקלין, תשנ"ט) ע' 87).

וראה סה"ש תרצ"ו ע' 119. וש"נ.

(106) ראה סידור (עם דא"ח) רמז, א-ב.

ו"ארו עם ענני שמיא"¹⁰⁷, וממשיכים את ההתועדות ותפילת מנחה בבית המקדש, ותיכף ומיד ממש.

— שיחה ד' —

יג. כמדובר לעיל שכינוס השלוחים לכל לראש מטרתו להוסיף באהבת ישראל ואחדות ישראל.

ודובר כמה פעמים, שקודם הפרידה של כמה וכמה שהתכנסו יחד – יש להדגיש ולחזק את האחדות שביניהם שתישאר גם אחרי הכינוס, כשנפרדים אחד מהשני וחוזרים איש איש למקומו, שזה פועל אצלם רגש געגועים למעמד וזמן זה שהיו כולם ביחד באותו מקום וכו'. ועד שהאחדות נמשכת גם כשחוזרים למקומם, כך שהמחשבה דיבור ומעשה שלהם מתאחדים יחד, ורק המקום הגשמי מפריד ביניהם.

ו"מפקחין על צרכי ציבור בשבת"¹⁰⁸ (באופן ד"ניט אום שבת גערעדט):

כדי להוסיף חיזוק באחדות זו – שיוציאו לאור קובץ מיוחד ל"מזכרת נצח" מכינוס השלוחים, ובקובץ זה ידפיסו תמונות של כל השלוחים (יחד עם בני ביתם – הנשים והטף), ומה טוב – תמונה אחת מכולם יחד. וכדי לקשר הקובץ עם דברי תורה – יש לערוך מדור בהקובץ לחידושי תורה שנאמרו במהלך הכינוס¹⁰⁹ (בנגלה ופנימיות התורה), וכמו"כ ענין מיוחד בקשר עם שנת הארבעים, שאז "קאים איניש אדעתי" דרבי".

וזה יוסיף בהאחדות שבין השלוחים, כי תהי' להם מהכינוס "מזכרת נצח", באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה" – זה הי' הכינוס, שבו התאספנו יחד, והתפללנו יחד ולמדנו ושמענו תורה ביחד, ואכלנו ביחד, והחלטנו ביחד החלטות טובות. ו"מזכרת נצח" אפילו לטף, ילדים קטנים של השלוחים, דאף שעדיין לא מבינים את הכתוב, הרי "חנוך לנער . . גם כי יזקין לא יסור ממנה"¹¹⁰, ובפרט שבקובץ יהיו גם תמונות, והילד מוצא גם את עצמו בתמונה.

יד. וע"י קיום ענינים הנ"ל, נבוא לארץ הקודש ולבית המקדש.

וכהקדמה לזה, כאן המקום לאלו שהגישו משקה "המשמח"¹¹¹ עבור מסיבות והתועדויות וכינוסים שונים – לעלות כרגיל מלמטה למעלה ולהכריז ולהסביר במה המדובר, ומהם יראו וכן יעשו רבים. כולל בנוגע לסיומים, שהתחלתם היתה כאן, ומכאן נמשך לכל העולם כולו.

(109) בהנחה אחרת: מכמה ממשתתפי הכינוס.

(110) משלי כב, ו.

(111) ס' שופטים ט, יג.

(107) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

(108) ראה שבת קנ, א. טושו"ע (וראדה"ז) או"ח

סש"ו ס"ו (סי"ב).

ויהי רצון, שבקרוב ממש נזכה כבר לגאולה האמיתית והשלימה, ולקיום היעוד ד"קהל גדול ישובו הנה"¹¹², "בנערינו ובזקנינו . . בבנינו ובבנותינו"¹¹³, עוד קודם קריאת פרשת תולדות בתפילת מנחה, תיכף ומיד ממש.

[אחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל, ונתן ה"מזונות" לר' ש.מ.מ. שי' ב. עבור סיום הרמב"ם. אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:45 לערך].

(113) בא' י, ט.

(112) ירמ' לא, ז.

בס"ד. שיחת כ"ח מרחשון ה'תש"נ

— אחרי תפילת ערבית —

הנחה בלתי מוגה

א. כאשר מתאספים כמה יהודים יחדיו, ועאכו"כ כמה מנינים (עשירות) מישראל, הנה "אכל בי עשרה שכינתא שריא"¹ אפילו כשאננם עוסקים בתורה ומצוות – כהוספת אדמו"ר הזקן באגרת הקודש². ועאכו"כ כאשר ההתאספות יחדיו היא בקשר לתפילה, וגם לענין של תורה ושל מצוות, ובפרט במצוה מיוחדת הקשורה עם שליחות סביב כל העולם.

ובמילא מובן שזוהי זכות עבור כאו"א ליטול חלק בזה, באיזה אופן שאפשר, וכמה שהחלק גדול יותר – כך גודלת הזכות. ולכן גם מובן מאליה שכאשר יש לי הזדמנות ליטול ג"כ חלק בכינוס השלוחים העולמי – זוהי זכות בשבילי, ועי"ז תיתוסף עוד יותר הצלחה בכל הענינים.

ומכיון שזהו כינוס עולמי, הרי עלינו להתפלל להקב"ה שזה יפעל הוספה באופן דהולך ומתפשט ואור. והיינו, דאע"פ שבכדי שא' יוכל להגיע ("דערגרייכן") לריבוי אנשים הרי זה קשור עם קשיים גדולים, הרי בנדון דידן ישנו הענין ד"חברך חבא אית ליי"³, וגם – והוא העיקר – סייעתא דשמיא; והטעם (שמשערים) שישנה סייעתא דשמיא, הוא, מכיון שזה קשור עם רצון וחפץ לסייע ליהודי שני, או לריבוי יהודים, בהפצת התורה והיהדות.

ב. ענין זה (כינוס השלוחים העולמי) כולל גם (כמדובר כמה פעמים) שזה יהי' בקנה מידה ("א פארנעם") של כל העולם כולו. והרי זה כולל גם את שבעים אומות העולם, עי"ז שמפיצים ומשתדלים להוסיף בעניני צדקה במיוחד, שהרי זהו ענין הקשור עם ישוב העולם בכלל, וכידוע ומבואר בכמה מקומות⁵ שזהו חלק משבע מצוות בני נח. ועכ"פ הרי זה נכלל במצות עשה דישוב העולם, ולכן שייך ציווי זה גם אליהם, בין אם זה נכלל בשבע מצוות בני נח או בענין בפני עצמו, דבכל אופן הרי זה חיוב ויסוד של העולם, בכדי שיהי' עולם מיושב – "לשבת יצרה"⁶.

וכפי שרואים בפועל, שבכדי שכל חלקי העולם יהיו באופן ד"לשבת יצרה", אין זה יכול להיעשות ע"י עם שבכמות הוא "מעט מכל העמים"⁷; עם זה יכול אמנם לסייע

68 ואילך).

(5) ראה לקו"ש ח"ה ע' 157 ואילך. וש"נ.

(6) ישעי' מה, יח.

(7) ואתחנן ז, ז.

(1) סנהדרין לט, א.

(2) סכ"ג (קלו, ב).

(3) כתובות קט, ריש ע"ב. קי, א. ובכ"מ.

(4) ראה שיחת כ"ז מרחשון תשמ"ט (סה"ש ח"א ע' 7)

בכך, אבל כדי שיהי' "לשבת יצרה" באופן של התיישבות, צריך שזה ייעשה בפועל ע"י השבעים אומות ובגופם, עי"ז שהם מתעסקים בישובו של עולם. ועליהם לעשות זאת (כהתנאי שמביא הרמב"ם⁸ בנוגע לכל עניני שבע מצוות בני נח) מתוך ידיעה שהם מקיימים זאת בגלל שזה ניתן מהקב"ה על הר סיני, שאז ניתנו כל המצוות כולן, כולל גם שבע מצוות בני נח.

ועאכ"כ מצוה ד"לשבת יצרה", שבין המצוות גופא זוהי מצוה הכי גדולה, עד כדי כך שגם בין המצוות השייכות במיוחד לבני ישראל ישנה מצוה הקשורה עם ישובו של עולם – דין מיוחד של מצוה מיוחדת עם השתדלות מיוחדת, כפי שרואים זאת במצוה דפדיון שבויים (וכיו"ב), הנקראת בשם "מצוה רבתי" ו"מצוה רבה"⁹.

וזה קשור ג"כ (כמדובר כמה פעמים שמכל ענין בתורה אפשר ללמוד, הן בדרך הפשט, או עכ"פ בדרך הרמז) עם מה שמצינו שזה שעסק והתעסק בפדיון שבויים בפשטות הי' ר' פינחס בן יאיר¹⁰; והרי הוא הי' גם התנא שאמר את הברייתא הידועה והמפורסמת שבסוף מסכת סוטה (הנלמדת בתור הכנה לקבלת התורה¹¹), והוא מסיימה בקשר לענין דרוח הקודש ולגאולה העתידה לבוא במהרה ובקרוב ממש – שזהו האופן בו עסק ר' פינחס בן יאיר בפדיון שבויים,

– שהרי, בפדיון שבויים צריכה להיות מידת הזריזות ביתר שאת וביתר עוז, כמובן גם בפשטות: כאשר מישור נמצא בשבי, מוכרחת להיות הזריזות הכי גדולה להוציאו ממש, כי מכיון שאינו ברשות עצמו, אי אפשר לשער (ובפרט כשהוא נמצא ברשותם של אינם-יהודים) מה יקרה ברגעים האחרונים ("אין די לעצטע מינוטן"), והאם יוכלו אח"כ לתקן את זה, או להישמר מזה ("באווארענען"), או מלכתחילה לא להניח לזה לקרות, כמדובר כמה פעמים.

ג. בכללות, כאשר מדובר בנוגע לענין של שליחות, הנה נוסף לכך שלכל נשמה יש שליחות, שירדה "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא"¹² כדי לעשות לו יתברך דירה בתחתונים¹³ – מיתוסף בזה אח"כ גם ענין פרטי. וע"ד כפי שכל התורה כולה "כללות ופרטות (ופרטי-פרטות) נאמרה"¹⁴, כן הוא גם בנוגע לענין השליחות:

ישנה שליחות כללית השייכת לכ"א מישראל, ועד"ז משתלשל גם לשבעים אומות העולם, שיש להם שליחות כללית וגם עיקרית – לעשות מהעולם שיהי' דירה ו"לשבת יצרה" של אדם התחתון, שע"ז נעשה גם דירה לאדם העליון, וכמדובר כמה פעמים.

(8) הלי' מלכים פ"ח הי"א.

(9) ב"ב ח, ריש ע"ב. רמב"ם הלי' מתנות עניים פ"ח ה"י.

(10) חולין ז, א.

(11) ראה "היום יום" ז אייר.

(12) ע"פ לי' חז"ל – חגיגה ה, ב.

(13) ראה תנחומא נשא טז. בחוקות ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

(14) חגיגה ו, ריש ע"ב. סוטה לו, ב. זבחים קטו, סע"ב.

ושליחות כללית זו נמשכת לכל אחד בעת ירידת הנשמה, ובעת שנולד התינוק אומרים לו מיד אודות שליחותו – ש"תהי צדיק"¹⁵ ב"עשה טוב"¹⁶, "ואל תהי רשע"¹⁵ ב"סור מרע"¹⁶, שזה כולל "אנכי" ו"לא יהי' לך"¹⁷, הכוללים את כל עשרת הדברות¹⁸, הכוללים את כל התורה כולה¹⁹.

ואח"כ מקבל שליחות זו בכל שנה ושנה עוד הפעם מלכתחילה, כאשר ממליכים את מלך מלכי המלכים הקב"ה, שהוא אומר "תמליכוני עליכם"²⁰, "ואח"כ אגזור עליכם גזירות"²¹ – והגזירה הראשונה והענין הראשון הוא שמקבלים את שליחותו של הקב"ה; וכפי שמקדים במאחז"ל הנ"ל, שכאשר ביקשו מהקב"ה ליתן מצוות, ענה: "קבלו מלכותי ואח"כ אגזור עליכם גזירות".

ומשליחות זו נובעת אח"כ שליחות פרטית (בערך לשליחות הכללית דירידת הנשמה בגוף); וכאמור – זהו הן אצל בני ישראל והן אצל אינם-יהודים (אע"פ שישנו חילוק אם השליחות מתבטאת בתרי"ג ענינים או בשבעה ענינים, או עם מצוות עשה נוספות על זה וכו'). והיינו – כפי שהשליחות הכללית מתגלית בדרך פרט, בכל ערב ראש השנה ובכל ראש השנה.

ואח"כ ישנו כפי שזה משתלשל בפרט שבפרט, שזהו מה שבכל ראש חודש מקבלים מחדש שליחות חדשה הקשורה עם "חודש", שפירושו (גם) שמתחילה עבודה חדשה²², היינו שמקבל את השליחות החדשה, שפרט זה הוא רק בחודש זה, ואח"כ מתחילה שליחות חדשה אחרת הקשורה עם החודש שלאחרי זה. ועד"ז גם בחדשים שבהם נמצאים עכשיו, שהרי השליחות דראש השנה קשורה גם עם ראש חודש תשרי, דנוסף על הקרבנות של (ראש) השנה, ישנם גם הקרבנות הקשורים עם (ראש) החודש²³; והרי עיקר ענין הקרבנות הוא "אדם כי יקריב – מכם קרבן לה'י"²⁴.

וכנ"ל, גם השליחות שישנה בכל ראש השנה לשנה זו (כנ"ל) היא שליחות פרטית לפי ערך השליחות הכללית דירידת הנשמה בגוף בפעם הראשונה, שהרי היא רק לשנה זו, וקשורה עם כל שנה לפי עניני השנה, בין אם זוהי שנת תש"מ ותש"מ, או שנת "תשמ"ט ידך"²⁵, או שנת "תהא שנת ניסים" וכיו"ב.

(21) ראה מכילתא יתרו כ, ג. תו"כ ופרש"י אחרי יח, ב. וראה סה"מ תש"ג ע' 69. ועוד.
(22) ראה ראב"ע בא יב, ב.
(23) פינחס כט, ו. רמב"ם הל' תמידין ומוספין פ"ט ה"א.
(24) ויקרא א, ב. ראה לקו"ת ויקרא ב, ב ואילך. סה"מ ויקרא ע' כד ואילך, ובהנסמן שם הערה 7. שם ע' לו, ובהנסמן שם הערה 6.
(25) פ' ראה טו, ג. ראה סה"מ תשמ"ח ח"ב ע' 610 הערה 103. שם ע' 630. ובכ"מ.

(15) נדה ל, ב.
(16) תהלים לד, טו. לז, כז.
(17) יתרו כ, ב-ג. ואתחנן ה, רז.
(18) ראה לקו"ש חכ"ה ע' 382. וש"נ.
(19) ראה תו"ש מילואים לחלק טז אות א (רי, ב). וש"נ. וראה ספר כתר תורה (להר"ד ויטאל) – הובא בתורת העולה להרמ"א ח"ג פל"ח. של"ה פ' יתרו שטז, סע"א. אגה"ק סכ"ט. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 110. וש"נ.
(20) ר"ה טז, א. לד, ב.

ועד"ז נמשכת השליחות בשליחות פרטית יותר (אף שהיא ג"כ כללית בערך הימים, כדלקמן) – שזוהי השליחות המיוחדת של כל חודש לפי המזל של החודש, ולפי הענינים והכחות הקשורים לחודש, שזהו רק כ"ט או ל' יום.

ועד"כ כפי שרואים גם בנוגע לחודש כסלו (שהשבת שלפני זה היתה שבת מברכים שלו) שיש לו שליחות מיוחדת, כמבואר בספרים. ובפרט בקשר לענין החסידות – שליחות מיוחדת בהפצת המעיינות חוצה, הפצת פנימיות התורה, ובפרט באופן הקשור עם י"ט שבכסלו, שאז הי' עיקר והתחלת הפצת המעיינות חוצה בכל התוקף ("מיטן גאנצן שטורעם")²⁶; ובדורות שלאחרי זה ניתוסף ביו"ד כסלו, שבא (בימי החודש) לפני י"ט כסלו, ועוד לפני זה – בט' כסלו, יום ההילולא של אדמו"ר האמצעי, וכמדובר כמה פעמים.

ועד"ז נמשכת השליחות גם בשליחות פרטית עוד יותר, שזהו כפי שנמשך מראש חודש בכל שבוע של החודש, שלכל שבוע יש את עבודתו המיוחדת, כמרומוז בפרשת השבוע שעמה צריכים "לחיות" במשך השבוע²⁷.

ואח"כ זה משתלשל בפרטיות עוד יותר – ב"כל יומא ויומא עביד עבידתו"²⁸, שעל כל יהודי למלאות בכל יום את השליחות המיוחדת הקשורה עם ה"עבידתו" של יום זה. ועד שגם בכל יום ויום (כדאיאת בתניא²⁹) ישנם י"ב צירופי שם אדני-י (בלילה) וי"ב צירופי שם הוי' (ביום), שעל פי צירוף זה ישנה ג"כ ("שטעלט זיך אויכעט אויס") העבודה הקשורה עם שעה מיוחדת זו.

וכן הוא ג"כ בפרטיות יותר בשעה עצמה, שיש בה כמה וכמה רגעים, וכמדובר כמה פעמים (ומבואר בספרים) שגם בכל רגע ישנו הענין ד"לרגעים תבחננו"³⁰, היינו שבכל רגע יש ליהודי שליחות לנצל את העבודה המיוחדת של רגע זה, ובזה בוחנים אותו – האם מילא שליחות זו, וניצל את הרגע עבור שליחותו.

ד. ואח"כ, באם מאיזו סיבה שתהי' הפסיד את קיום השליחות, הנה אז ישנה גם ההזדמנות ש"אף פעם לא אבוד" ("ס'איז קיין מאָל ניט פאַרפּאַלץ"), כידוע פתגם והוראת נשיא דורנו³¹, כמדובר בארוכה כמה פעמים.

והיינו, שברגעים שלאחרי זה ישנה הזדמנות להוסיף גם בעבודה של הרגעים שלפני זה, עי"ז שמצרף (לעבודה דרגע זה) את עבודת התשובה, שעבודת התשובה שלו הופכת אותו לבעל הבית על העבר³², אפילו על העבר דריבוי זמן לפני זה, ועאכו"כ כאשר

(30) איוב ז, יח. ראה לקו"ת נצבים מז, ריש ע"ב.

(31) "היום יום" יד אייר, פסח שני. סה"ש תש"א ע' 115.

(32) ראה לקו"ש ח"ו ע' 54. וש"נ.

(26) ראה סה"ש תורת שלום ס"ע 112 ואילך.

(27) "היום יום" ב חשון.

(28) זהר ח"א רה, סע"א. ח"ג צד, ריש ע"ב.

(29) פמ"א (נח, ב).

מדובר רק אודות שנה זו, או חודש זה. ומכיון שעל בני ישראל נאמר "העמידם בחזקת כשרות"³³ – דבר ודאי הוא שבכל יום, בכל חודש ובכל שנה קיימו מיד ככל האפשרי את העבודה המיוחדת שהוא השליח אלי' בחודש זה, ולפני זה – בשנה בכללותה וכו'.

וכך גם (כמדובר לפני זה) ישנו כפי שזה משתלשל בפרטים ופרטי פרטים, מהשליחות הכללית דירידת הנשמה בגוף; ואח"כ מהשליחות הכללית (אבל פרטית בערך לשליחות הכללית) – מאז שנעשה בר מצוה; ואח"כ, מידי שנה בשנה – השליחות של השנה; ואח"כ ישנה גם שליחות פרטית עוד יותר הקשורה עם החודש (אבל היא עדיין כללית לגבי כל ימי ושבעות החודש); ואח"כ גם השליחות בכל שבוע (שהיא כללית בערך לימים שלאחרי זה) מתחילת השבוע, שעליו אומרים מיד שהוא ה"יום ראשון", דבדיוק כפי שהי' היום ראשון למעשה בראשית, עד"ן הוא גם בכל יום ראשון בשבוע ("עדער זונטיק"), כמבואר בלקו"ת³⁴ שלכן אומרים "יום ראשון" אע"פ שעברו רבבות ימים מאז בריאת הזמן, וכמדובר כמה פעמים.

וזהו ג"כ הענין שבכל שליחות יש גם כמה דרגות. והגם שבעת מילוי השליחות של רגע זה (שזהו ענין שהזמן גרמא) מכוונים ("מ'האָט אין זינען") שזה כולל כל שאר השליחויות – אעפ"כ צריך גם להתכוון ולפעול (שזה תלוי בהכנה בזה ברגע זה) במילוי השליחות הכללית של כל השעה, ושל כל המעט-לעת, ושל כל השבוע, ושל כל החודש, ושל כל השנה, ושל כל ימי חייו, מהרגע הראשון ואילך, שהרי עדיין יש לו את האפשרות להוסיף שלימות בכל ימי חייו.

ואפילו כאשר מדובר בהיותו "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום"³⁵, הרי אז אמר משה רבינו (מבחר מין האנושי³⁶) ג"כ שהוא רוצה להגיע ("דערגרייכן") ולמלאות את השליחות של הכניסה לארץ ישראל, ועכ"פ לראות את ארץ ישראל, שזה קשור עם העלי' להר נבו [שזהו גם מעין "נ' בו"³⁷, ע"ד האות נ' בשנת תש"נ, כמדובר כמה פעמים].

ה. ויהי רצון, שמהדיבור בכל ענינים אלו, יתבונן כאו"א בזה, ועוד – שההתבוננות תומשך אצלו באופן קל ("אין אַ לייכטן אופן") ב"המעשה הוא העיקר"³⁸, בנוגע למילוי שליחותו בכל ענינים אלו.

ובפרט שגם מסיימים בעשיית שליחות נוספת; נוסף לכך שבודאי דובר בכינוס השלוחים אודות עניני השליחות, וכיצד צריך להוסיף בזה עוד כהנה וכהנה, ואח"כ הקב"ה נותן הצלחה – מנה ומאיתים, ואח"כ ארבע מאות ושמונה מאות³⁹, החל מה"ארבע

בשל"ה חלק תושב"כ פ' ואתחנן שסט, א. וראה לקו"ת במדבר יב, א ואילך. סה"מ פסח ח"ב ע' ס. ושנ'.

(38) אבות פ"א מ"ז.

(39) ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובחיי חיי שרה כה, ח. ועוד.

(33) ראה רמב"ם הל' קידוש"ח פ"ב ה"ב.

(34) שה"ש כה, סע"א. ובכ"מ.

(35) וילך לא, ב.

(36) ראה פיה"מ להרמב"ם סנהדרין פ' חלק יסוד הז'.

(37) ס' הליקוטס להאריז"ל ואתחנן ג, כו. הובא

מאות שקל כסף עובר לסוחר⁴⁰, הקשור לפרשת השבוע שזה עתה למדנו וקראנו וכו'.

ויהי רצון שאצל כל יהודי תהי' השלימות ד"מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים⁴¹ (גם אחרי השלימות ד"מאה ועשרים שנה), ואח"כ ימשיך בזה – נשמה בגוף בלי הפסק בינתיים – גם באריכות ימים שלאחרי זה, עד שהולכים ורוקדים ("מ'גייט, טאנצט אַריין") אל ימי הגאולה האמיתית והשלימה, שאז גם רוקדים מיד אל תוך חיים נצחיים!

ואז ישנה גם שליחות נוספת, הקשורה דוקא עם עניני נצחיות. וכפי שרואים גם בטבע האדם, שכאשר הוא יודע שמה שהוא הולך לעשות עכשיו יהי' למשך שנים רבות – הוא פועל בזה בהשתדלות יתירה, ואם הוא יודע שזה נוגע לו לכל משך ימי חייו – הוא פועל עם השתדלות יתירה וגדולה עוד יותר. ובמילא הוא מנצל את הכחות שהקב"ה נתן לו, דלהיותו שלוחו של הקב"ה, עד "כמותו ממש"⁴² – נתן לו הקב"ה כחות לפעול את שליחותו בכל רגע, ואת שליחותו בכל שעה, ואת שליחותו בכל חודש, ואת שליחותו בכל שנה, ואת שליחותו הכללית של כל משך ימי חייו.

וכאשר זוכים בתוך כלל ישראל, ותיכף ומיד ממש, לגאולה האמיתית והשלימה, הרי אז מיד הולכים ונכנסים מתוך ריקוד ומתוך שמחה אל החיים נצחיים; אין זקוקים לשום הפסק בינתיים, אלא ממשיכים את זה נשמה בגוף.

וממשיכים את זה גם במילוי השליחות, ולא רק באופן שהוא יודע שזהו למשך שנים רבות, ושזה נוגע לו כל משך ימי חייו המוגבלים, אלא אפילו כפי שהוא יודע שזה נוגע לו ממש בחיים נצחיים שלו! וע"י מחשבה אחת או דיבור אחד או מעשה אחד שהוא עושה, הוא "מכריע עצמו וכל העולם כולו לכף זכות ומביא לו ולהם תשועה והצלה"⁴³, היינו שהוא מכריע ומוסיף בחיים נצחיים שלו, וכמבואר בספרים שגם בזה שייכת וישנה בפועל הליכה "מחיל אל חיל".

ויהי רצון שיהי' (כלשון הכתוב⁴⁴, כמדובר כמה פעמים) "ילכו מחיל אל חיל", עד כפי שיהי' "מחיל אל חיל" יראה אל אלקים בציון", שזה קשור עם פנימיות הנשמה⁴⁵, שלזה מגיעים ("דערגרייכט מען") ע"י מילוי השליחות כדרוש. וזה קשור גם עם "ציון" בפשטות, דקאי על שטח אדמה בארצנו הקדושה, ושם גופא – בירושלים עיר הקודש, ושם גופא – בחלק הנקרא בשם "ציון", ע"י שכל יהודי מגלה בעצמו את ה"ציון" ופנימיות שבנשמה.

(43) רמב"ם הל' תשובה פ"ג ה"ד.

(44) תהלים פד, ח.

(45) ראה לקו"ת דברים א, ב. אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' תקעה. ובכ"מ.

(40) חיי שרה כג, טז.

(41) ר"פ חיי שרה (שם, א).

(42) ראה תשובות הריב"ש סרכ"ח. לקו"ת ויקרא א,

ג.

ועי"ז יתגלה ה"ציון" והפנימיות שבכל העולם כולו באופן של גילוי ממש, עד שנוגעים בזה ("מ'טאפט דאָס אָן") בחוש המישוש, כי הפנימיות מתלבשת בהדבר כולו, ואדרבה – עיקר החידוש הוא דוקא בגשמיות הענינים, וכמבואר בספרים באריכות פרטי הדברים, שבודאי זה מבואר ומובן וגם פשוט.

ועוד והוא העיקר, שמכל ענינים אלו נבוא (נוסף לקיום השליחות הקשורה עם רגעים אלו, גם) לקיום השליחות דרגע הבא תיכף ומיד, ש"אחכה לו בכל יום שיבוא"⁴⁶, כך שרגע זה משנה את כל המציאות דזמן ומקום, שמכאן ולהבא יהי' בזה שינוי עיקרי. וזו נעשית שליחות מיוחדת בתוספת כח, וכמדובר כמה פעמים – השליחות נעשית בכל כחות נפשו, "בכל לבבך ובכל נפשך ובכל מאדך"⁴⁷; יש לו את עשר כחות הנפש שלו יחד עם הגימטריא ד"שליח", שזהו בגימטריא "משיח"⁴⁸. וזה מגלה בכא"א את המשיח שבו, שע"ז מזרז עוד יותר את ביאת המשיח בפשטות תיכף ומיד ממש, שזהו ה"ציון" דכל נפשות בני ישראל, האנשים והנשים והטף.

ועוד והוא העיקר, שזוכים לכל ענינים אלו למטה מעשרה טפחים, החל מרגע הגאולה האמיתית והשלימה, ואח"כ הולכים "מחיל אל חיל יראה אל אלקים בציון", לכל לראש בפירוש הפשוט – בציון עיר הקודש, בארץ הקודש, וכולל כל הפירושים בזה: "ציון" שבנשמה וכו'.

ועוד והוא העיקר – שזה נעשה באופן של "ממש", תיכף ומיד ממש.

[אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכא"א מהנוכחים שיחיו שטר של דולר, לתת אותו (או חילופו) לצדקה].

(47) ואתחנן ו, ה.

(48) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך.

(46) נוסח "אני מאמין" הנדפס בסידורים – ע"פ עיקר הי"ב מ"ג העיקרים (פיה"מ להרמב"ם סנהדרין הקדמה לפרק חלק).

בס"ד. התוועדות ש"פ תולדות, מבה"ח וער"ח כסלו ה'תשנ"א

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות ניגנו את מארש ר"ח כסלו, וכן אחרי שבירך על היין].

א. שבת זו קשורה לענין השליחות, שהרי בה מתקיים כינוס השלוחים העולמי.

וכמדובר כמה פעמים, שב"עולמי" ישנם כמה פירושים: "עולמי" שקאי על כללות המקום¹, או "עולמי" שקאי על כללות הזמן², ועד"ז "עולמי" מלשון נצחיות ("אייביק"), דענין השליחות הוא ענין יסודי ונצחי בכללות כל העולם.

ומכיון שכבר בתחילת הבריאה "בראשית ברא אלקים"³ – בשביל ישראל⁴, היינו שכל דבר שיסנו בעולם הוא בשביל ישראל, הרי מובן שענין השליחות ישנו גם בכל אחד מישראל.

ב. וביאור הענין:

נשמנו של כל יהודי נמצאת בגוף גשמי למטה בעולם הזה בשליחותו של הקב"ה, שהרי הנשמה ירדה ונשלחה "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא"⁵ בכדי לעשות לו ית' דירה בתחתונים⁶, כמבואר בלקו"ת⁷ שכל יהודי הוא שלוחו של אדם העליון, "שלוחו של אדם כמותו"⁸, כמותו דהמשלח ממש⁹.

ויתירה מזה – אמיתית ענין ומושג השליחות הוא דוקא בירידת ושלחות הנשמה "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא", שבזה מודגש שהנשמה היא בריחוק מקום ממקורה למעלה, וככל שהמרחק ממקומה האמיתי גדול יותר – תוקף וכח המשלח שבה נצרך יותר.

שהרי, כשהשליח הוא בקירוב מקום למשלח – קירוב בכמות, או באיכות – במעלה, אינו צריך כל כך את כח ותוקף המשלח, משום שהסמיכות-מקום פועלת בו, משא"כ כשהשליח הוא בריחוק מקום; וא"כ מובן שמכיון שהנשמה ירדה "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא", שזוהי ירידה הכי גדולה (כדלקמן), לכן מודגש בה במיוחד ענין השליחות בעבודתה למטה.

(5) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג, ו. תניא רפ"ו.

(6) ויקרא א, ג.

(7) חגיגה י, ב.

(8) תשובות הריב"ש סרכ"ח.

(1) ראה שעהיוה"א פ"ז (פב, א).

(2) בראשית א, א.

(3) תנחומא (באבער) ר"פ בראשית פי' ג' וה'. לקח טוב (פס"ז), רש"י ורמב"ן עה"פ. וראה ויק"ר פל"ו, ד.

(4) ע"פ ל' חז"ל – חגיגה ה, ב.

ואע"פ שהאמת היא שאין שום דבר שהוא מרוחק מהקב"ה, אלא הכל נמצא בסמיכות ממש – להיותו בורא העולם ומנהיגו, כל פרט ופרט שבו, ובפרט לפי תורת הבעש"ט הידועה⁹ שהקב"ה מהוה ומחי' ומקיים בכל רגע ממש את כל הנבראים באופן חדש ממש, ואדרבה – בעלי' חדשה מרגע לרגע עד באין ערוך (בהתאם לכלל בכל עניני קדושה ש"מעלין בקודש"¹⁰), וממילא מובן שאין שום דבר שהוא רחוק מהקב"ה – הרי כל זה הוא בהעלם, אבל בגילוי ישנם בזה כמה חלוקות, שהרי בגלוי נראה שהשליח (הנשמה למטה) הוא לא בסמיכות למשלח, עד שירידת הנשמה היא באופן שלא בערך ("מאיגרא רמה לבירא עמיקתא"), שזוהי הליכה אמיתית ממקומו הקודם – כי באם ההליכה היא בערך למקום היציאה, אין זו הליכה אמיתית, כמובן¹¹.

ג. וענין זה מודגש במיוחד בסוף פרשת השבוע – פרשת תולדות, וכן בתחילת פרשת ויצא (שמתכוונים לקרוא בתפילת המנחה):

בסוף פרשתנו מסופר אודות ענין השליחות – "וישלח יצחק את יעקב וילך פדנה ארם"¹², ומילוי השליחות בפועל מתחיל בפרשה שלאחרי זה (ויצא) – "ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה"¹³, שביציאה זו ממקום הכי נעלה למקום הכי תחתון, משתקף ומתבטא כללות ענין שליחות (ירידת) הנשמה למטה.

שהרי היציאה היתה מ"באר שבע", ד"באר" קאי על השורש ומקור של ה"שבע" מדות¹⁴, שהוא למעלה מהשורש ומקור דמוחין – מקום הכי נעלה; ומשם יצא יעקב אבינו באופן ד"וילך", והיינו שיציאתו היתה באופן ד"הליכה" שהיא באין ערוך (כנ"ל סוס"ב), שהרי באם המקום שאליה הוא הלך יש לו ערך למקום יציאתו, אין זו הליכה אמיתית.

ועד שהוא הגיע "חרנה" – "חרון אף של עולם"¹⁵ – מקום הכי תחתון, והיינו שנוסף לזה ש"עולם" בכלל הוא מלשון העלם והסתר¹⁶, הרי בחרן ההעלם והסתר גדול עוד יותר.

וב"חרן" גופא הגיע יעקב עד "חרנה", והיינו שההעלם והסתר גדול עד כדי כך שהאות ה' – שבה נברא עולם הזה התחתון (וכמאמר חז"ל¹⁷ עה"פ¹⁸ "ביה הוי' צור עולמים" – "ביו"ד נברא העולם הבא ובה' נברא העולם הזה") כתובה בפסוק לאחר

(15) ראה פרש"י ס"פ נח (יא, לב). וראה לקו"ש חט"ו ע' 64 הערה 7.

(16) ראה לקו"ת במדבר ה, סע"ג (מקה"ר פ"ג, יא). שלח לו, ד. שבת שובה סד, ב. ביאורו"ז להצ"צ ח"א ע' שנה (מפסחים נ, א). סה"מ ה'ש"ת ע' 160 ואילך. וראה גם תקו"ז תמ"ב. ובכ"מ.

(17) מנחות כט, ב.

(18) ישע"י כו, ד.

(9) שעהיה"א פ"א.

(10) ברכות כח, א. וש"נ.

(11) ראה סה"מ תר"ס ע' קז ואילך. המשך תרס"ו ע' תצו. ובכ"מ.

(12) כח, ה.

(13) ר"פ ויצא (כח, י).

(14) ראה דברי משיח תשנ"ב ח"ב ס"ע 12. וש"נ.

התיבה "חרן", כלומר שהאלקות שבחרן היא בתכלית ההעלם והסתרה, בקצה השני מאות יו"ד.

דלכאורה, הפסוק הי' יכול לכתוב "וילך לחרן", וכפרש"י בכמה מקומות¹⁹ "כל תיבה שצריכה ל' בתחילתה הטיל לה ה' בסופה"; אלא שאם הי' כתוב כך, לא היתה מודגשת כל כך הירידה למטה מטה, שהרי "לחרן" יכול להתפרש גם שהוא בכיוון של חרן, אבל איננו נמצא בחרן ממש, מכיון שהל' הוא כממוצע בין חרן למקום שממנו יצא, ואפילו אם הוא בחרן – הרי זה יכול להיות בתחילת חרן, ולאו דוקא במקום (ודרגא) הכי נמוך שבחרן; משא"כ ב"חרנה" מודגש שהוא נפרד לגמרי מבאר שבע, ונמצא לגמרי בתוך חרן, עד למקומות הכי תחתונים שבחרן גופא, תחתון שאין תחתון למטה ממנו.

ד. וזוהי גם ההוספה בענין השליחות בפרשת ויצא לגבי פרשת תולדות, שאע"פ שכבר בסיום פרשת תולדות נאמר "וישלח יצחק את יעקב", הרי שם לא מודגש כל כך גודל הירידה בשליחות זו; וזוהי ההוספה בפרשת ויצא, שבתחילתה מפורש בכתוב גודל הירידה והיציאה דיעקב, ובלשון חז"ל²⁰ – "יציאה אחר יציאה".

וכמו"כ הוא בשליחות של כאו"א מישראל, שנשמתו ירדה (כנ"ל) "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא", שהיא ירידה ממקום הכי עליון עד למקום הכי תחתון, שהרי הירידה היא לא סתם "מאיגרא" (שגם זו היא ירידה גדולה), אלא "מאיגרא רמה", ומשם יורדת הנשמה לא רק למישור (שגם זו היא ירידה גדולה), אלא דוקא ל"בירא", וב"בירא" גופא – ל"בירא עמיקתא".

ובזה גופא, אין זה "בירא" סתם, אלא "הבור ריק אין בו מים"²¹; ויתירה מזו: לא רק שאין בבור מים – ואין בו גם ענין הפכי ממים, אלא "מים אין בו אבל" נחשים ועקרבים יש בו"²².

ועפ"ז מובן גודל הירידה והריחוק-מקום של הנשמה בירידתה לעולם ממקומה האמיתי, וממילא מובן שבשליחותה בעבודתה למטה בעולם – מודגש ביותר כח המשלח.

ה. והנה, כמו שבפרטיות – ירידת כל נשמה למטה היא ירידה הכי גדולה, עד"ז המצב שכללות בני ישראל נמצאים בגלות הרי זה ירידה הכי גדולה, ועד כדי כך שאפילו עניני קדושה שבזמן הגלות הם בהגבלה, ואפילו²³ העבודה באופן ד"בכל מאדך"²⁴ – למעלה ממדידה והגבלה, הרי זה (כמבואר בחסידות²⁵) "מאדך" – מאוד שלך.

23) בהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סוסי"א, בהמשך להמדובר שם אודות המדידה והגבלה גדולת.
24) ואתחנן ו, ה.
25) תו"א מקץ לט, ריש ע"ד. סהמ"צ להצ"צ כקב, ב. שם קס, ב. ובכ"מ.

19) לך לך יד, י. ויצא כח, ב. ר"פ וישלח (לב, ד).
ברכה לג, כז. ועוד – מיבמות יג, ב.
20) ראה גו"א וישב לו, כח (בסופו).
21) וישב שם, כד.
22) שבת כב, רע"א. חגיגה ג, א. פרש"י עה"פ.

ועד כדי כך שה"מאדך" של יהודי א' לגבי יהודי אחר שנעלה ממנו, אין זה כלל ענין שלמעלה ממדידה והגבלה, ורק שלפי דרגתו הוא ענין שלמעלה ממדידה והגבלה.²⁶

וזה התחיל ג"כ מה"בור ריק אין בו מים", שהרי המקור והשורש לכל הגלויות (כולל ובמיוחד – גלות זה אחרון) הוא גלות מצרים²⁷, והתחלת כללות גלות מצרים היתה ב"ויוסף"²⁸ הורד מצרימה²⁹, שזה התחיל בירידתו לבור.

ויתירה מזו: כללות עבודה זו (דבירור התחתון) התחילה אצל יעקב אבינו מיד כשנולד³⁰ – "ואחרי כן יצא אחיו וידו אוחזת בעקב עשו ויקרא שמו יעקב"³¹, דלכאורה האבות היו מרכבה עליונה במשך כל חייהם³², ובאבות גופא – יעקב הוא "בחיר שבאבות"³³, וא"כ, היתכן שלידתו של יעקב היתה קשורה עם אחיזתו בעקב עשו – ענין הכי תחתון, ועד כדי כך ששמו הוא על שם אחיזתו בעקב³⁴?

[ע"פ פנימיות הענינים³⁵, הענין מובן: שורשו של עשו הוא מעולם התהו – אורות מרובים דתהו, משא"כ יעקב שענינו עולם התיקון, ותוכן עבודתו הוא בירור וזיכוך בחי' עשו, לכן "ידו אוחזת בעקב עשו" (ועל שם זה נקרא), משום שיעקב רצה להמשיך אורות מרובים דתהו בכלים גדולים דתיקון, אשר עי"ז נעשה שלימות הגילוי. ולכן אחז ב"עקב", שהוא הדרגא התחתונה דתהו, משום שכך הוא הסדר מלמטה למעלה, בסדר מסודר, מן הקל אל הכבד – בתחילה ממשיכים את האורות הנמוכים דתהו (עקב), ואח"כ ממשיכים אורות נעלים יותר, בעילוי אחר עילוי, שכל זה נמשך בעולם התיקון – יעקב; אבל ע"פ פשטות הענינים, "עקב עשו" הוא ענין הכי תחתון].

אלא שבזה מתבטאת כללות עבודתו של יעקב (כפי שנתגלה במשך כל ימי חייו) – לברר את העולם, ועד לענינים הכי תחתונים שבו; וגם זה צריך להיות בסדר מסודר מלמטה למעלה, ולכן התחלת הבירור הוא מה"עקב" של עשו, ירידה אחרי ירידה, ועי"ז הוא בירר את כל עשו, ועד לכל העולם כולו – שלימות העלי'.

וזהו הביאור במה שמצינו שיעקב אמר לעשו "עד אשר אבוא אל אדוני שעירה"³⁶, דלכאורה, כיון שכוונת ותכלית בני ישראל היא העבודה לעשות לו ית' דירה בתחתונים (כנ"ל בארוכה) – איך עלה בדעתו של יעקב לילך להר שעיר? ובפרט שיעקב הרי ידע מיהו עשו (במכל שכן מזה שכל אחד יודע), וא"כ מה לו ללכת אל עשו?

(31) פרשתנו (תולדות) כה, כו.
(32) ראה ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. זח"ג רנז, ב. תניא פכ"ג (כח, ב). רפ"ל. ובכ"מ.
(33) ראה ב"ר פמ"ו, א. זח"א קיט, ב. קמז, ב. שער הפסוקים פרשתנו כז, כה.
(34) פרש"י עה"פ שבעה עה"פ שבעה עה"פ.
(35) ראה תו"א ותו"ח ר"פ וישלח. ובכ"מ.
(36) וישלח לג, יד.

(26) בהנחה אחרת: ואפשר שלגבי יהודי אחר (שעבודתו נעלית יותר) הרי ה"מאדך" (למעלה ממדידה והגבלה) של יהודי זה הוא הגבלה אצלו.
(27) ראה ל"ת וספר הליקוטים להאריז"ל ר"פ תצא. סה"מ תש"ט ע' 107.
(28) וישב לט, א.
(29) ראה שבת י, ב. פרש"י וישב לו, ב.
(30) ראה סד"ה ויגדלו הנערים תרס"ה (סה"מ תרס"ה ע' קח-קט).

אלא שאכן מצד דרגתו של יעקב הי' עשו מוכן לשלימות הבירור דגאולה האמיתית והשלימה, המשכת התהו בתיקון, בהר שער (והמניעה היתה רק מצד בחי' עשו עצמו, כמבואר במפרשים³⁵). וזוהי כללות השליחות בעולם, לברר את המקום הכי תחתון – "אל אדוני שעירה" – אפילו מקום כזה שעשו הוא האדון שם.

ו. וע"י הירידה הכי גדולה (בבירור התחתון), זוכים לעלי' הכי גדולה, כמודגש בענין זה גופא – שע"י ירידתו של יעקב לברר את עשו, זכה לעילויים הכי נעלים דעשו – עולם התהו.

וכמרומו בפסוק זה גופא: "אל אדוני שעירה", והיינו שיעקב זכה למדרגה כזו שההמשכה ממנה היא (רק) ע"י שערות שהם מותרי מוחין³⁷, בחי' הכתר שלמעלה מהשתלשלות; אלא שע"י שהשערות (המורים על ענין הצמצום כו') יורדות למטה מהראש, ועד"ז שערות הזקן שלמטה מהראש – שהן כלי להמשכת וגילוי י"ג תיקוני דיקנא, י"ג מדות הרחמים – נמשכים הענינים דמדריגה זו ("תלג חירור", שלג וצמר³⁸) למטה³⁹.

[ומזה מובן לאידך, שדוקא ע"י העבודה בצמצום והעלם נתגלה בחי' הכתר, ועד שע"י המשכת דרגא זו מהפכים את כל ה"מראות נגעים"⁴⁰, שמ"נגע" נהפך להיות "ענג"⁴¹ (ש"אין למעלה מעונג"⁴² – למעלה משכל, וגם מבחי' הרצון והחפץ), שאתהפכא כזו יכולה להיות רק ע"י שממשיכים ממקום הכי נעלה].

ועד"ז מצינו בהמשך חייו של יעקב, שהוא ירד למקום הכי תחתון, עד לשקר ו"מרמה" דלבן (החל תיכף בעת ביאת יעקב אליו⁴³), שזוהי ההיפך בתכלית מיעקב – שענינו מדת האמת⁴⁴, ועד כדי כך שמדתו מדת אמת אפילו לגבי שאר האבות – "אמת"⁴⁵ לאמיתו⁴⁶; וזה קשור גם לאות ו' שהיא "אות אמת"⁴⁷, שלכן נכתב ה' פעמים "יעקוב" בו⁴⁸; וכמרומו גם בריש פרשת ויצא שהתחלתה באות ו' – "ויצא", שהיציאה דיעקב מבאר שבע חרנה היא בכח מדת האמת.

(43) ראה פרש"י ויצא כט, יב.

(44) ראה זהר ח"א קלט, סע"א, קסא, א. ח"ג שב, א. תניא פי"ג (יט, א).

(45) ל' חז"ל – שבת י, א. וש"נ (וראה הנסמן בדברי משיח תנש"א ח"א ע' 134 הערה 16). וראה סה"מ תרכ"ז ע' רפב ואילך. שם ע' רצא ואילך. המשך תרס"ו ע' תלא.

(46) ראה סה"מ תרכ"ט (קה"ת, תשנ"ב) ס"ע שיד ואילך. וש"נ. סה"מ דברים ח"א ע' רפג. וש"נ.

(47) ל' הכתוב – יהושע ב, יב. ראה זח"ג ב, א. נת' בכיאותה"ז להצ"צ ח"א ע' שיג ואילך. ועוד.

(48) ראה פרש"י בחוקותיו כו, מב.

(37) ראה לקו"ת אמור לא, ד ואילך. קרח נד, א ואילך. סהמ"צ להצ"צ מצות תגלחת מצורע (קד, ב ואילך). ובכ"מ.

(38) ראה דניאל ז, ט.

(39) ראה ד"ה ואברהם זקן תרנ"ד (סה"מ תרנ"ד ע' סד). תשמ"ו (סה"מ בראשית ח"א ע' שצד ואילך). וש"נ. וראה גם ד"ה השקיפה תשכ"ז פ"ח (סה"מ דברים ח"ב ע' ז) ואילך. וש"נ.

(40) ל' חז"ל – משנה ריש שבועות. ריש נגעים.

(41) ראה זהר ח"א כו, ריש ע"ב. ח"ב רסה, ב. ח"ג רעג, א (ברע"מ). תקו"ז בהקדמה (יב, א). שם תיקון כא (נת, א). וראה הנסמן בהערה הבאה.

(42) ספר יצירה פ"ב מ"ד.

ועד להמשך עבודתו אצל לבן באופן ד"ביום אכלני חרב וקרח בלילה⁴⁹, שהמכוון בדברי יעקב אלו הי' להירידה הכי גדולה במצב הרוחני שבחרן.

– דלכאורה, יעקב אבינו הי' מרכבה עליונה בתכלית השלימות, "בחר שבאבות", וא"כ מה איכפת לו אם חם או קר ברחוב ("צי ס'הייס אָדער קאַלט אין גאַס")? אלא שענינים אלו הפריעו לו בעבודתו בתור מרכבה עליונה, שכל זה מורה על גודל ירידתו אצל לבן.

ועד כדי כך שזה נמשך במשך עשרים שנה, והיינו שבמקום המעלה הכי נעלית המרומזת ב"עשרים" – בגימטריא "כתר"⁵⁰, הי' יעקב בירידה גדולה וצער וגלות ד"מרמה" וכו' במשך עשרים שנה, ועי"ז זכה לעלי' הכי גדולה, שגם היא מרומזת בפסוק ד"ויצא יעקב" – שיצא מהמדידה והגבלה דשבעת ימי בראשית ושבע מדות שהם בהגבלה, "וילך חרנה" – שע"י האתהפכא שפעל ב"חרנה" הגיע ללמעלה ממדידה והגבלה.

והביאור בכל זה – ד"נתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים⁵¹, בתחתון שאין תחתון למטה ממנו⁵¹, שמזה מובן שדוקא ע"י הירידה והעבודה בתחתונים נעשית העלי' הכי גדולה, המשכת וגילוי עצמותו ומהותו ית'.

וזהו כללות התוכן דירידת יעקב "חרנה" וכל פרטי הדברים בזה – בכדי לפעול בירור וזיכוך ועלי' גם בבחי' התחתון שאין תחתון למטה ממנו, שע"ז נפעלת העלי' הכי גדולה⁵² (וכמרוז גם בשמו – יעקב, יו"ד עקב⁵³, שענינו של יעקב הוא ההמשכה דיו"ד עד לבחי' עקב).

ז. ענין הנ"ל (הירידה ד"מרמה") משתקף גם בגביע הכסף שיוסף ציוה לתת באמתחת בנימין⁵⁴, שהחבאת הגביע (הירידה ב"מרמה") היתה הגורם לגלות מצרים – מקור כל הגליות (כנ"ל ס"ה):

כללות ענין הגלות הוא ג"כ גניבה ומרמה – גניבת דעת, שהרי מבלי הבט על ענין הגלות – האמת היא שיש להקב"ה אהבה גדולה לכא"א מישראל, עד כדי כך שלא ניתן לשער כמה הקב"ה אוהב אותנו ("וויפל דער אויבערשטער האָט אונז ליב"), וכתורת הבעש"ט הידועה⁵⁵ שאהבת הקב"ה לבני ישראל היא כמו לבן יחיד שנולד להורים זקנים לעת זקנותם, ובהתאם לאהבה זו הי' צ"ל מקומו של כל יהודי סמוך על שולחן אביו

(49) פרדס שער (כג) ערכי הכינויים בערכו. ע"ח שער
(ג) סדר אצילות פ"ב. תו"א ואוה"ת ר"פ ויצא. ועוד.
(54) מקץ מד, ב.
(55) כש"ט (הוצאת קה"ת) הוספות סקל"ג (קג, א).
וש"נ.

(49) ויצא לא, מ.
(50) ראה לקו"ת שה"ש לה, ג. ספר הערכים – חב"ד
מערכת אותיות אות כ' (ע' סט ואילך). וש"נ.
(51) ראה תניא פל"ו (מה, ב).
(52) ראה בכ"ז גם ד"ה ויצא תרל"ג (סה"מ תרל"ג
ח"א ע' כט ואילך). וש"נ.

שבשמים⁵⁶ [עד שהוא האורח היחיד על שולחן אביו, שבזה ישנו עילוי אפילו לגבי גילוי השכינה עצמה – כמאחז"ל⁵⁷ "גדולה הכנסת אורחים מקבלת פני השכינה", כפי שלמדים מ"אחד הי' אברהם"⁵⁸], ובזמן הגלות (בכל מצב, דאפילו במצב הכי נעלה שהבן נמצא בארמון המלך, הרי מכיון שאינו רואה את המלך – "עיניך רואות את מוריד"⁵⁹) ענין זה הוא בהעלם גמור – גניבת דעת.

אלא שע"י החבאת הגביע באמתחת בנימין, זוכים לעתיד לבוא לגילוי גביע הכסף שמוחבא ("באהאלטן") בגלות (גניבת דעת), ומעלתו של בנימין שלמעלה מיוסף⁶⁰ וכו', ואח"כ "ויגש אליו יהודה"⁶¹ – כערבות לבנימין; ואז זוכים לרכוש הכי גדול – עלי' הכי גדולה, אפילו למעלה מה"שלוש מטמוניות (ש)הטמין יוסף במצרים"⁶² (כמובא במסכת פסחים⁶³).

וע"ד אריכות גלות מצרים בכדי ש"ואחרי כן יצאו ברכוש גדול"⁶⁴, עד שבגלל זה עיכב הקב"ה את בני ישראל במצרים; שעד"ז ויתירה מזה הוא בנוגע לגלות זו, שדוקא ע"י עבודת השליחות דבני ישראל בגלות (לעשות לו ית' דירה בתחתונים, עד ב"חרונה") נמשך ה"רכוש גדול", שיתגלה בשלימות בגאולה האמיתית והשלימה בקרוב ממש.

וזה (הרכוש גדול, והעלי' הגדולה שע"י ירידת הגלות) הוא הביאור היחידי על אריכות הגלות – למעלה ממאתים ועשר שנים⁶⁵, ולמעלה מארבע מאות שנה⁶⁶, עד לאלף ותשע מאות שנה (לערך) – אריכות הכי גדולה, וכנראה שגלות זו היא הקשה ביותר הן בכמות והן באיכות! – שכל זה הוא בשביל להוסיף עוד יותר ברכוש גדול, בעלי' הכי גדולה בגאולה העתידה; אלא שגם ביאור זה אינו מספיק, וכדאיא במדרש⁶⁷ שבני ישראל טוענים להקב"ה שהם מוותרים על הרכוש גדול בכדי להיפטר רגע קודם מהגלות, ועאכו"כ בנוגע לגלות האחרון.

ח. ובפרט בזמננו זה, שלאחרי אריכות הגלות פעלו כבר בני ישראל את ה"רכוש גדול" עוד בסוף זמן הגלות (בתור הכנה לגאולה העתידה לבוא) – שנמצאים במלכות של חסד המסייעים לענייני תורה ומצוות.

ועד כדי כך, כפי שראינו לאחרונה, שאפילו אותה המדינה שאסרה את נשיא דורנו, ואח"כ הי' הפסק-דין, ולאחר מכן הגלות בקאסטראמא, שגלות הוא (בכמה ענינים) "מר

(56) ראה ברכות ג, סע"א.

(57) שבת קנז, א. שבועות לה, ב.

(58) יחזקאל לג, כד.

(59) ישעי' ל, כ.

(60) ראה סה"מ בראשית ח"ב ע' רפג (השייכות דבנימין ליהודה); וראה שם ע' קפב. ע' רח ואילך. ע' ריט ואילך. ובכ"מ (שלע"ל יהודה יהי' למעלה מיוסף).

(61) ר"פ ויגש (מד, יח).

(62) ראה תו"א ויגש מד, א. אוה"ת מקץ שמג, ב.

(63) קיט, א.

(64) לך לך טו, יד.

(65) ראה פרש"י בא יב, מ.

(66) ראה לך לך שם, יג.

(67) ראה ברכות ט, סע"א-ב.

ממות"68 – הרי עתה, מדינה זו עצמה משחררת את כל אזרחי, כולל היהודים שבה, ומניחה להם לצאת משם לאן שהם רוצים – לארצות הברית, ואפילו לארץ הקודש!

ועד כדי כך, שהם בעצמם מגישים עזר וסיוע ממוני (שחלק גדול מזה הוא מהמיסים של כל אנשי המדינה, שמזה מובן שיש בזה גם השתתפותם), לכסות את ההוצאות הכרוכות בזה.

ועד כדי כך, שגם לאלו שניזוקו שם בגופם, כמו ילדי טשערנאביל וכיו"ב – הם שולחים (על חשבונם) רופאים ממדינתם לרפא אותם, ורפואה שלימה בתכלית השלימות (שזה מורה על העלי' מבחי' "נגע" ב"בירא עמיקתא" עד לבחי' "ענג").

[ואע"פ שרפואה בכלל הוא רק מכאן ולהבא⁶⁹ (שלכן המקדש את האשה על מנת שאין עלי' מומין והלכה אצל רופא וריפא המומין אינה מקודשת⁷⁰), הרי ע"פ תורה הנה הרפואה כאן היא למפרע – "לא אשים עליך"⁷¹ (מלכתחילה), ע"ד התרת נדר ע"י חכם, שעוקר את הנדר מעיקרו (שלכן המקדש את האשה על מנת שאין עלי' נדרים והלכה אצל חכם והתיר הנדרים מקודשת)⁷²].

והרשו את הגירתם של כו"כ מילדי טשערנאביל לארץ הקודש, ובזה גופא – הובאו ילדים אלו בהשגחה פרטית דוקא לכפר חב"ד, ששם הם מתחנכים בחינוך יהודי לתורה ומצוות, ועד כדי כך שההורים שניסו להוציא את הילדים משם לא הצליחו בזה עד עתה, ואפילו המיעוט שהצליח – בטח סוף-סוף גם הם יחזרו למקור מחצבתם שזהו חב"ד, שהרי חב"ד הוא המקור דשבעת קני המנורה הכוללים⁷³ את כל בני ישראל.

ט. וההדגשה בזה – דוקא לכפר חב"ד, שעיי"ז חינוכם חודר בהם בפרטיות ובפנימיות.

וע"ד החילוק בין נבואת יחזקאל לנבואת ישעי⁷³, ששניהם חזו במרכבה העליונה, ואעפ"כ דוקא יחזקאל האריך בכל הפרטים שבמרכבה; ומבואר החילוק ביניהם, שישעי' הי' לגבי המרכבה כ"בן כוך" לגבי המלך, שמכיון שהוא רואה את המלך פעמים תכופות – איננו מתפעל כל כך מפרטי הדברים, ולכן אמר את הנבואה בקיצור; משא"כ יחזקאל הי' כ"בן כפר" לגבי המלך, ולכן התפעל כל כך מפרטי המרכבה העליונה – ועד"ז הוא כללות מעמד ומצב בני ישראל בזמן ועבודת הגלות.

ועפ"ז מובן שהבאת ילדי טשערנאביל לכפר דוקא, מורה שהחינוך חודר בהם בפרטיות, שרק אז זה בפנימיות. וזהו ענינה של תורת חסידות חב"ד – באופן ד(בן) כפר (כפר חב"ד) – גילוי פנימיות התורה באריכות הפרטים ופרטי פרטים וכו'.

ה"ב.

(70) כתובות שם.

(71) בשלח טו, כו.

(72) ראה לקו"ת ר"פ בעלותך. ובכ"מ.

(73) חגיגה יג, ב. וראה לקו"ת ברכה צז, א"ב. ובכ"מ.

(68) ל' הכתוב – קהלת ז, כו. ראה חינוך מצוה תי.

וראה לקו"ש חיי"ד ע' 35. סה"ש תש"נ ח"ב ע' 621 הערה 49. ובכ"מ.

(69) כתובות עד, ריש ע"ב. וראה יומא פו, א ובפרש"י

(ד"ה וכתוב ארפא). צפע"נ לרמב"ם הל' תשובה פ"ב

ויש לקשר זה (נבואת יחזקאל אודות המרכבה העליונה) עם כללות שליחות הנשמה בעולם – לירד למטה בירידה הכי גדולה, ועי"ז נעשית עלי' הכי גדולה:

נבואה זו כתיב "הי' הי' דבר ה' אל יחזקאל בן בוזי . . על נהר כבר"⁷⁴, שכללות נבואתו של יחזקאל הי' דוקא בחוץ לארץ, המורה על ירידה גדולה כו'.

ויש לומר הפירוש ב"נהר כבר" – ע"ד מש"כ רש"י⁷⁵ שישנם מים המגדלים חכמים וגבורים ועד"ז להיפך, עד"ז נהר זה הי' מגדל את הענין ד"כבר", והיינו שעל כל ענין של חידוש בתורה ובפנימיות התורה שאומרים ומבארים לו – הרי הוא טוען: הנה! כבר! שזה כבר ידוע לו, ומהי ההתפעלות הגדולה מזה?!

ועל זה עונים לו, שלאמיתו של דבר – גם בעבר הוא לא הבין את מה שאמרו... שבאם הי' מבין אז, הי' מרגיש באמת בחידוש שנוסף בדבר עתה; כל הטענה אינה באה אלא מתחבולי היצר הרע שרוצה לקרר ("אפקילן") את האדם בעבודתו, והנתינת מקום לטענה זו הוא להיותו "בן בוזי" לגריעותא, שזה מורה על ענין של ירידה.

ועי' העבודה ד"יחזקאל" – היינו שהשם "א-ל" שבו (שמורה על כח וחזק⁷⁶, כמו "ואת אילי הארץ לקח"⁷⁷, והוא משבעת השמות שאינם נמחקין⁷⁸) הוא עצמו בחזק גדול עוד יותר – בבחי' "בן כפר שראה את המלך", נעשה שלימות הבירור והזיכוך עד ב"בירא עמיקתא", ובכחו להפך את ה"בן בוזי" שבו למעליותא, שנקרא "בן בוזי" על שם "אם יתן איש את כל הון ביתו באהבה בח יבחו לו"⁷⁹ (כמבואר בדרושי חסידות⁸⁰ עה"פ בשיר השירים), שזוהי עלי' הכי גדולה – למעלה מכל מדידה והגבלה, עד לעצמותו ומהותו ית'.

י. והעיקר, שתיכף ומיד נזכה ל"כבר" למעליותא, שבני ישראל טוענים ש"כבר" הי' בית ראשון ובית שני בעבר, וכידוע שישנם ענינים ומעלות בבית המקדש הראשון לגבי בית שני⁸¹, ועד"ז בבית שני לגבי בית ראשון⁸², אבל ישראל טוענים שכל זה הי' "כבר" בעבר, ועכשיו צריך להיות תיכף ומיד גילוי חדש שלא הי' לעולמים, כפי שיתגלה בבית המקדש השלישי, שבו מיתוסף לגבי בית ראשון ושני⁸³.

74 יחזקאל א, א.

75 ראה פרש"י שלח יד, יח. וראה זהר ח"א קכה, א. ח"ב ל, ריש ע"ב.

76 ראה סה"מ עטר"ת ע' שס. תרפ"ח ע' סט. קונטרסים ח"א צז, א. ובכ"מ.

77 יחזקאל יז, יג.

78 שבועות לה, סע"א. רמב"ם הל' יסוה"ת פ"ו ה"ב.

79 ש"ש ח, ט.

80 ראה סה"מ בראשית ח"ב ע' ב.

81 ראה יומא כא, ב.

82 ראה ב"ב ג, סע"א"ב.

83 ראה זח"א כח, א. תקו"ז תיקון ח. ובארוכה –

ד"ה גדול יהי' כבוד הבית תשכ"ב (סה"מ אב"א לול בתחלתו). וש"נ.

ועד"ז נזכה תיכף ומיד לביזה ("בוז יבוזו") הכי גדולה בגאולה האמיתית והשלימה, כמובן שלאחרי אריכות הגלות זוכים לביזה ("רכוש גדול") למעלה מכל מדידה והגבלה, ולכן עתה הסדר הוא⁸⁴ "חטוף ואכול חטוף ואישתי"⁸⁵, למעלה מכל מדידה והגבלה.

וכפי שרואים במוחש, שדוקא בזמן זה כשנמצאים ב"בירא עמיקתא" דזמן הגלות – נתגלו אוצרות הכי יקרים דתורת החסידות, כתבי חסידות חב"ד של רבותינו נשיאנו, שעד עתה הם היו נעלמים וחתומים מעין כל, וגלויים רק ליחידי סגולה, וגם להם לא היתה האפשרות עד עתה לעיין וללמוד בזה כדבעי בחכמה בינה ודעת, שע"ז נעשה "יחוד נפלא שאין יחוד כמוהו"⁸⁶, ובפרט שע"י הדעת זה נמשך גם באהבה ויראה וענפי⁸⁷ – ודוקא כעת אוצרות אלו הולכים ונדפסים ומתפרסמים, כמו כתבי חסידות של הצ"צ, ששני שמותיו קשורים עם השמות דמשיח צדקנו⁸⁸.

וכידוע המשל של אדמו"ר הזקן⁸⁹ (שאמר לר' פנחס מקוריץ) על גילוי תורת החסידות – ממלך שטחן את האבן הטובה שבכתרו, משום שרצה להשקות בה את בנו החולה, כי אולי טיפה אחת תיכנס לפיו ותחי' אותו; ועד"ז הוא ענין התגלות והפצת תורת החסידות, פנימיות התורה, שעל ידו נעשה הצלת פנימיות הנשמה של כאו"א מבני ישראל, הקשורה עם פנימיות ועצמות א"ס ב"ה.

וזוהי עבודת השלוחים – הפצת המעיינות, ובפרט ע"י לימודם, חינוכם וגידולם בישיבת תומכי תמימים, שבה לומדים "תורה תמימה" – נגלה דתורה יחד עם פנימיות התורה, ולא רק באופן שניכר בכל א' מהם שהוא לומד גם את השני, אלא שלימוד הנגלה גופא חדור בנשמתא דאורייתא, ולימוד פנימיות התורה הוא באופן וביחד עם נגלה דתורה, עד שנעשים כולא חד – תורה אחת, כפי שרצה ופעל המייסד ומנהל-פועל דהישיבה⁹⁰.

וזוהי כללות ההוראה מיעקב אבינו, שצריך להיות "ויצא יעקב". ואע"פ שהי' בכחו למנוע את יציאתו מבית אביו מכיון שצדיק גוזר והקב"ה מקיים⁹¹ – הלך לחרן, ודוקא שם הקים את כל משפחתו – כל בית ישראל, כל י"ב השבטים, כולל "ואת דינה אחותם"⁹² (גם מלשון דין⁹³, שזהו חסדים הנסתרים שלמעלה מגילוי⁹⁴, וישראל בעבודתם מגלים

(90) ראה שיחת שמח"ת תרנ"ט (בשעת הקפות – בקשר לקריאת שם הישיבה "תומכי תמימים") – נעתקה באגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"י ע' שסח. סה"מ תרנ"ט (בהוספות) ע' רכה.

(91) ראה תנחומא וירא יט. ובכ"מ – נסמנו בלקו"ש

חכ"ב ע' 121 הערה 55.

(92) ויגש מו, טו.

(93) ראה פרש"י ויצא ל, כא.

(94) ראה תניא פכ"ו (לג, א). וראה אגה"ק סימן יא

(קטז, ב).

(84) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהורש"ב ח"א ע' רסו. מבוא לקונטרס ומעין (ע' 22).

(85) עירובין נד, א.

(86) תניא פ"ה (ט, ב).

(87) שם ספ"ג.

(88) ראה גם שיחת ליל א' דחה"ס (דברי משיח תנש"א ח"א ע' 70). ורש"נ.

(89) "התמים" ח"ב ע' מט (עב, א). אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ג ע' שכו. ובכ"מ.

בדין ובעולם את החסדים הנסתרים בטוב הנראה והנגלה), וכולל שבט לוי – "ילוח אישי אליהם".⁹⁵

ואע"פ ששבט לוי הוא נעלה יותר משאר השבטים, כמודגש בשינוי בקריאת שמו – "על כן קרא (הקב"ה בעצמו⁹⁶) שמו לוי", ונתן לו כ"ד מתנות כהונה⁹⁷ – מ"מ הוא בכלל י"ב השבטים, ומעלתו שייכת גם לכל בני ישראל, ש"לא שבט לוי בלבד וכו'" כפסק דין הרמב"ם הידוע⁹⁸.

[ומסיים הרמב"ם שם "אתה תומיך גורלי⁹⁹", דגורל קאי על פנימיות הנשמה¹⁰⁰, וזהו ענין "אתה" – דקאי על עצמותו ומהותו ית', שדוקא על זה שייך לומר "אתה" לשון נוכח¹⁰¹. וענין זה נתגלה דוקא למטה, ע"ד המבואר בתורה אור¹⁰² שהמאור הוא בהתגלות, ד"ש שמים שגור בפי כל¹⁰³ ובמיוחד אצל נשים וקטנים, ובלשון הידוע "אני מתפלל לדעת זה התינוק"¹⁰⁴, "אליו ולא למדותיו"¹⁰⁵, ויתירה מזה – בחי' "אתה", שהיא באופן גלוי ונוכח, למעלה מ"אליו".

וזה נמשך בכל הענינים – כמרומו בזה ש"אתה" כולל בו את האותיות א' ות', שכוללים את כל אותיות הא-ב, וזה נמשך אח"כ באות ה' – "בה' נברא העולם הזה"].

יא. והעיקר, שזוכים תיכף ומיד לביאת משיח צדקנו, כי לאחריו כל הנ"ל בסיבת אריכות הגלות – מובן שאין זה ביאור מספיק כלל, שהרי נמצאים אנו בגלות הכי קשה, הן בכמות והן באיכות (כנ"ל), וכבר סיימנו את כל הענינים וכל העבודה וכו' – ובמילא טוענים ותובעים בני ישראל שהגאולה צריכה לבוא תיכף ומיד ממש.

וכאן המקום לעורר שישנם כאלו שמתלבשים ב"לבוש משי" ("זיידענע זופיצע") וטוענים שאסור לדחוק את הקץ¹⁰⁶! ועל כך עונים להם, שכמדובר כמה פעמים¹⁰⁷ – נשיא דורנו אמר כבר שאין זה דחיקת הקץ משום שהקץ עומד מוכן כבר מזמן, וצחצחו כבר את הכפתורים¹⁰⁸ וכו', וחסר רק הרגע דביאת משיח בפועל ממש, ותיכף ומיד ממש.

104) תשובות הריב"ש סקנ"ז בשם הר"ש דקינון. הובא בסהמ"צ להצ"צ ק"ח, א.

105) ספרי – הובא בפרדס שער (לב) הכוונה רפ"ב. וראה סידור (עם דא"ח) שער הק"ש פה, ב ואילך. אגרות קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ג ע' קמדה. "היום יום" יא תשרי. ובכ"מ.

106) ראה כתובות ק"א, א ובפרש"י (ד"ה) ושל א ירחקו).

107) ראה שיחות: י"ב תמוז תשמ"ז (התנועותיות ח"ד ע' 8); ליל יו"ד שבט תש"נ (דברי משיח ח"ב ע' 225). ובכ"מ.

108) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט. וראה סה"מ ד' פרשיות ח"א ס"ע קצג, ובהנסמן שם הערה 129.

95) ויצא כט, לד.

96) פרש"י עה"פ.

97) קרח יח, ח ובפרש"י.

98) סוף הלי' שמיטה יובל.

99) תהלים טז, ה.

100) ראה ד"ה אך בגורל תשל"ב (סה"מ במדבר ח"ב ס"ע רצ ואילך). וש"נ.

101) ראה סה"מ היש"ת ס"ע 146. תש"ד ע' 220. ועוד. וראה בארוכה סה"מ סוכות-שמח"ת ע' שפט ואילך. וש"נ.

102) וירא יד, ב.

103) סה"מ תרפ"ט ריש ע' 20. וש"נ.

ואע"פ שגם בימים האחרונים של הגלות נותן הקב"ה לבני ישראל הרחבה וכו' ומתוך שמחה וטוב לבב, ובפרט שנמצאים במלכות של חסד המסייעת בלימוד התורה וקיום המצוות כו' (כנ"ל ס"ח) – מ"מ, יש בזה המדידה והגבלה הכי גדולה דגלות¹⁰⁹.

יב. כל האמור לעיל אודות שליחות נשמת כאו"א מבני ישראל – הוא בהדגשה יתירה בקשר לכינוס השלוחים העולמי, השלוחים שיחיו של כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, שמתקיים בבית הכנסת ובית המדרש ובית מעשים טובים שלו.

וכאו"א מהשלוחים זוכה להרחבה אמיתית בגשמיות וברוחניות, והעיקר – בביאת משיח צדקנו שאז יתאחדו הגשמיות ורוחניות למציאות אחת ממש.

ויהי רצון – והוא העיקר – שבעמדנו בגמר כל הענינים והעבודה בפועל ממש, נזכה בפועל לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו תיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו את מארש נפוליון].

— שיחה ב' —

יג. דובר כמה פעמים¹¹⁰ אשר בשליחות גופא ישנן כמה דרגות, מהדרגא הכי תחתונה – שכח המשלח מתלבש רק בכח המעשה הפרטי של השליח, וחוז' מזה אין לו שום שייכות ושום קשר עם המשלח¹¹¹; ולאידך, הדרגא הכי עליונה בשליחות – שהשליח נעשה "כמותו ממש" דהמשלח (כמובא בכמה מקומות¹¹²), והיינו שכל כחות הנפש של השליח, כולל השכל, רצון וחפץ שלו – בטלים ונעשים למציאות אחת עם המשלח. ובין שתי קצוות אלו ישנן כמה וכמה דרגות, וכמבואר בנגלה דאורייתא¹¹³ הנפקא מינה לפועל שבין כל האופנים בשליחות.

וכמו"כ ברוחניות הענינים, בעמדנו בכינוס השלוחים, שבין השלוחים ישנם שלוחים הכי עליונים, ולאידך ישנם פשוטים ותחתונים מאיזו סיבה שתהי', ומטרת הכינוס היא שע"י התכנסותם יחד, כולם מוגבהים למדרגה הכי עליונה בשליחות.

ומובן שבכינוס צריכים לכל לראש להדגיש ולדבר אודות הצד השווה והנקודה המשותפת בין כל השלוחים, שזהו כללות ענין השליחות, וכמדובר לעיל שענין זה (שליחות) ישנו בכאו"א מישראל שנשמתו ירדה "מאיגרא רמה לבירא עמיקתא", כדי לעשות לו ית' דירה בתחתונים.

109) ראה לעיל ריש ס"ה, ובהערה 23.

110) לקו"ש ח"ט ע' 323 ואילך. חיי"ב ע' 148 ואילך.

ח"כ ע' 303. לעיל ע' 1-2.

111) בהנחה אחרת: החל מהדרגא שמעשה השליח נחשב כמעשה המשלח, אבל לא כח העשי' (ושאר

הכחות) שלו.

112) מקומות שבהערות 6; 8.

113) לקח טוב (להר"י ענגיל) כלל א. וראה שו"ע

אדה"ז או"ח סרס"ג סכ"ה בקו"א.

וכמו שאומרים בכל יום בברכות השחר¹¹⁴ "נשמה שנתת בי טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה בי ואתה משמרה בקרבי", שזה קאי על הנשמה כפי שהיא באצילות, וכפי שיורדת משם בשליחות הקב"ה לעולמות בריאה ויצירה, עד לעולם העשי¹¹⁵; ובעשי' היא צריכה ל"ואתה משמרה בקרבי", והשמירה היא מכח הכי עליון – "ואתה" – בחי' שומר את ההיקף¹¹⁶, ולמעלה מזה – בחי' "שומר ישראל", ש"לא ינום ולא יישן שומר ישראל"¹¹⁷, כפי שאומרים ב"שיר למעלות" בספר תהילים (שאמרם יעקב בבית לבן¹¹⁸).

[וזה קשור למעלות שבבית המקדש שעליהם היו הלויים אומרים שירה¹¹⁹, שכוללים את כל העליות מדרגא לדרגא בעבודתו של יהודי לעשות משכן ומקדש לה'; "רום כל מעלה חצי אמה ושלחה חצי אמה"¹²⁰, ש"אמה" ר"ת "אלקינו מלך העולם"¹²¹, והיינו ש"אלקינו" נמשך בעולם, וזה נעשה ע"י ה"חצי אמה", שזוהי העבודה ד"לב נשבר ונדכה אלקים לא תבוה"¹²²].

ולהעיר שבשבט לוי מצינו ב' אופנים: בתור חלק מכל השבטים, ובתור שבט מיוחד – למעלה מהשבטים¹²³, והם השפיעו בבני ישראל; ועד"ז מצינו בבית המקדש, שנוסף לזה שהם היו מברכים את בני ישראל – למעלה מבני ישראל, הם היו ג"כ חלק מכל השבטים.

וענין זה מודגש במיוחד בפרשת ויצא, שבה מסופר¹²⁴ אודות לידת כל השבטים – כולל שבט לוי, שאז הוא ה' אחד מ"ב השבטים, ורק אח"כ כש"אפרים ומנשה כראובן ושמעון יהיו לוי¹²⁵, נעשה שבט לוי לשבט מיוחד, שלא נכלל ב"ב שבטים].

יד. וכאמור, בעמדנו בכינוס השלוחים, נעשים כל השלוחים למציאות אחת.

ובפרט שהמקום מסייע, שנמצאים בבית הכנסת ובית המדרש של נשיא דורנו, ש"בית" הוא למעלה מהמדידה והגבלה של האדם, ועאכו"כ "אין בית אלא תורה"¹²⁶, ולכן זה מוסיף באחדות שנעשית ע"י הכינוס; ולאידך גיסא – גם הבית הוא מדור ומוגבל (דוקא ד' אמות על ד' אמות וי"ד טפחים וכו', שאז¹²⁷ שייך הענין ד"וכתבתם על

(114) ברכות ס, ב.

(115) סידור הארז"ל במקומו. פ"ח שער (ב) הברכות רפ"ז. לקו"ת פ' ראה כז, א. ובכ"מ.

(116) ראה תשובות הרשב"א ח"א ס"ט. ובארוכה – שיחת ש"פ לך לך (דברי משיח תנש"א ח"א ע' 223 ואילך). וש"נ.

(117) תהלים קכא, ד.

(118) ב"ר פס"ח, יא. מדרש תהלים קכד, א. ובכ"מ.

(119) סוכה נא, ב (במשנה). מדות פ"ב מ"ה.

(120) מדות שם מ"ג. רמב"ם הל' ביהב"ח פ"ו ה"ב.

(121) סד"ה צהר תעשה לתיבה תרצ"א (קה"ת, תשס"ד). ובכ"מ – נסמנו בדברי משיח תנש"א ח"א ע' 195 הערה 48.

(122) תהלים נא, יט.

(123) ראה אוה"ת בראשית ח, רע"א.

(124) כט, לב ואילך.

(125) יוחי מח, ה.

(126) כ"ה בהנחה. וראה סוטה מד, א. יבמות סב, ב ובפרש"י (ד"ה האם אין עזרתי ב').

(127) סוכה ג, סע"א. יומא יא, ב. רמב"ם הל' מזוזה פ"ו ה"א. טוש"ע י"ד סרפ"ו ס"ג. סרפ"ז ס"ב.

מזוזות ביתך ובשעריך¹²⁸), וע"י האדם שבבית – כינוס השלוחים, מתבטלת גם הגבלה זו, ומתאחדים בהתאחדות גמורה.

ומזה באים לכינוס האמיתי ד"קהל גדול ישובו הנה¹²⁹: "קהל" – הקהל דכל י"ב השבטים (לא רק שבט יהודה ובנימין), ובאופן ד"גדול" – "גדול ה' ומהולל מאוד בעיר אלקינו"¹³⁰, עד לגדלות האמיתית בקדש הקדשים, בירושלים עיר הקודש, בארץ הקודש, שעתידיה ארץ ישראל שתתפשט בכל הארצות¹³¹, ו"ישובו" – "לא בחפזון תלכו"¹³² אלא "בשובה ונחת"¹³³, ו"הנה" – "אין הנה אלא לשון שמחה"¹³⁴.

ולומדים אז "תורה חדשה מאתי תצא"¹³⁵, ש"אתי" יש בו גם א' ות' שכוללים את כל אותיות הא-ב (ע"ד הנ"ל סוס"י); ומסתבר שיברכו שוב ברכת התורה על הלימוד ד"תורה חדשה"¹³⁶, במכל שכן מזה שמברכים ברכת התורה בעת העלי' לתורה, אע"פ שבירכו ברכת התורה בברכות השחר¹³⁷.

והעיקר בנוגע למעשה בפועל – שיחליטו (ובודאי כבר החליטו) החלטות טובות בכינוס בנוגע לכל עניני השליחות, ועד"ז "שליח עושה שליח"¹³⁸, עד מאה שלוחים (כלשון הרמב"ם¹³⁹), והיינו שכל הסוגים שבשלוחים עד ל"מאה שלוחים" מתאחדים ונעשים למציאות אחת – "ואהבת לרעך כמוך"¹⁴⁰, כמוך ממש, שאז הרי זה "מאה שלוחים", דמאה קאי על תכלית השלימות¹⁴¹ וכולל את כל המספרים – ע"ד ענין מאה ברכות בכל יום¹⁴², וכמדובר לאחרונה¹⁴¹.

ובכלל – שיתקיים בפועל שהכינוס יהי' כשמו – "כינוסן של צדיקים" ("ועמך כולם צדיקים"¹⁴³) ש"הנאה להן והנאה לעולם"¹⁴⁴, עולם מלשון העלם והסתר, שע"י עבודת השלוחים בעולם מבטלים את העלם והסתר העולם.

טו. ועד"ז בנוגע לענין נוסף, שלפלא שעד עתה עדיין לא הצליחו להביאו לידי פועל, שהסיבה האמיתית לכך היא מפני שמבולבלים ורועשים ("פאָרטומל'ט") מעניני הגלות, ולכן שוכחים מהעיקר ומתמקדים ("מ'קאכט זיך") רק בטפל.

(128) ואתחנן ו, ט. עקב יא, כ.

(129) ירמ' לא, ז.

(130) תהלים מח, ב.

(131) ראה ספרי דברים בתחלתו. פס"ר פ' שבת ור"ח

(פ"א), ג. יל"ש ישע"י רמז תקג. לקו"ת מסעי פט, ב.

(132) ישע"י נב, יב.

(133) שם ל, טו. וראה אוה"ת בא ע' שה. (כרך ח)

ס"ע ב'תתקמא ואילך. המשך וככה תרל"ז בסופו.

(134) ראה ספרי ופרש"י קרח יח, ח.

(135) ישע"י נא, ד ויק"ר פ"ג, ג.

(136) ראה גם דברי משיח – שיחת יום ב' דחה"ש

תש"נ ס"ו.

(137) שו"ע או"ח סקל"ט ס"ח.

(138) קידושין מא, א.

(139) הל' גירושין פ"ז ה"ד.

(140) קדושים יט, יח.

(141) ראה שיחת ש"פ חיי שרה (דברי משיח תנש"א

ח"א ע' 247). וש"נ.

(142) מנחות מג, סע"ב. שו"ע אדה"ז או"ח סמ"ו

ס"א.

(143) ישע"י ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.

(144) סנהדרין עא, סע"ב (במשנה).

והוא: לערוך ספר השלוחים, שבו יהיו שמות כל השלוחים והשלוחות וילדיהם, ביחד עם התמונות שלהם, שבספר זה שנערך לאחרונה¹⁴⁵ ישנם תמונות רק מחלק מהשלוחים, אבל חלק חשוב, ועד לרובם של השלוחים אינו מובא בפרטיות – כמה נזכרים בשמם, אבל לא נמצא שם תמונתם, ואפילו לא מוזכר כמה ילדים יש להם.

ולכן ישרלמו ויערכו וידפיסו מחדש (בסמיכות האפשרית לכינוס השלוחים) את הספר, עם התמונות של כל משפחות השלוחים, אנשים נשים וטף, שע"ז נעשה למזכרת נצח, וזה יוסיף באחדות של כל השלוחים (גם אלו שהם שלוחים רק על העשי' בפועל), כולל קטני קטנים, וע"י שהילד מביט בספר ורואה את תמונתו – הוא נזכר שגם הוא בעצם שליח, אלא שלפועל עליו ללמוד תורה כמה שנים עד שיגדל ויהי' שליח בפועל, כפי שהוריו מחנכים אותו.

וכמדובר בהתוועדות הקודמת¹⁴⁶, שמתחילת פרשתנו "ואלה תולדות יצחק בן אברהם אברהם הוליד את יצחק" יש ללמוד הוראה בנוגע לחינוך הילדים, שכמו שבנוגע ליצחק – "קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם"¹⁴⁷, שהי' ניכר על יצחק שהוא בנו של אברהם, עד"ז בנוגע לכל הילדים, שצריכים לחנכם באופן כזה שיהא ניכר עליהם רצון הוריהם, והורי הוריהם וכו', עד לאבות הראשונים – אברהם יצחק ויעקב, ש"זה הקטן גדול יהי"¹⁴⁸; ועד"ז בנוגע לבני ישראל, אשר "יעקב כי קטן הוא"¹⁴⁹ – שתיכף ומיד נעשה "זה הקטן גדול יהי".

טז. ויהי רצון שנזכה תיכף ומיד, עוד לפני תפילת המנחה, לביאת השליח האמיתי – אליהו הנביא, שיבשר על ביאת משיח צדקנו¹⁵⁰, והוא בא ביחד עם משיח צדקנו, משום שהם לא מחכים זה לזה אלא הם באים שניהם יחדיו ("זיי ווארטן ניט איינעם אויפן צווייטן נאָר זיי קומען ביידע צוזאַמען"); ובפרט בעמדנו בשנת "אראנו נפלאות"¹⁵¹, אחרי שנת ניסים.

וכא"א מישאל הוא שליח לבשר לעצמו ולבני ביתו ולכל הסביבה כולה ש"הנה זה (משיח צדקנו) בא"¹⁵², "מראה באצבעו ואומר זה"¹⁵³ – ודברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב¹⁵⁴.

ובמיוחד בעמדנו ביום השבת, שכל שבת היא גם הכנה ליום ראשון בשבוע (ובנדון דידן – שבו נמשך כינוס השלוחים), הנקרא בכתוב בשם "יום אחד"¹⁵⁵, שהפירוש בזה

(150) מלאכי ג, כג. עירובין מג, ב.

(151) ל' הכתוב – מיכה ז, טו.

(152) שה"ש ב, ח ובששה"ר עה"פ.

(153) ראה תענית בסופה. שמו"ר פכ"ג, יד.

(154) ס' הישר לר"ת שער יג. של"ה סט, ב. ועוד.

(155) בראשית א, ה.

(145) ראה שיחת ש"פ חיי שרה תש"נ (לעיל ע' 13).

(146) שיחת ש"פ חיי שרה (דברי משיח תנש"א ח"א

ע' 253).

(147) ב"מ פז, א. ב"ר פס"ה, ט. פרש"י עה"פ.

(148) נוסח סדר המילה.

(149) עמוס ז, ב. ה.

הוא "יחיד" – "שבו הי' הקב"ה יחיד בעולמו", כמבואר במדרש¹⁵⁶ – ובמדרש רבה דוקא, שזה קשור לזמן זה – "קידושא רבה", שזה מזרז עוד יותר שנזכה לשלימות דרבה – גאולה רבה, שקשורה במיוחד עם מוצאי שבת – סעודתא דדוד מלכא משיחא¹⁵⁷.

וזה קשור גם לגילוי ד"מה רבו מעשיך ה"¹⁵⁸, ביחד עם הגילוי ד"מה גדלו מעשיך ה"¹⁵⁹, שהחילוק ביניהם הוא¹⁶⁰ ש"רבו" קאי על ריבוי בכמות, ו"גדלו" קאי על גודל באיכות.

והגאולה פועלת בשניהם – שלאחרי הירידה בגלות, לא רק ברוחניות (איכות) אלא גם בגשמיות (כמות), באים לגדל העלי' דהגאולה, עלי' ברוחניות וגשמיות, כידוע פסק דין הרמב"ן¹⁶¹ שנפסק ואושר בתורת חסידות חב"ד¹⁶², ששלימות השכר הוא דוקא נשמות בגופים בעולם הזה הגשמי, שזהו עיקר החידוש דלעתיד לבוא – שהגשמיות והרוחניות מתאחדים למציאות אחת ממש, ותיכף ומיד ממש.

[אחרי שיחה זו ניגנו "יחי אדוננו מורנו ורבינו"].

— שיחה ג' —

יז. ידוע פתגם נשיא דורנו (בשם אדמו"ר הזקן)¹⁶³ שצריכים לחיות עם הזמן, שהפירוש בזה הוא – עם פרשת השבוע, וחלק הפרשה השייך ליום זה. ועפ"ז, ביום זה צריכים לחיות עם החלק השייך ליום השבת, החל מתחילת שישי – ערב (והכנה ל) שבת קודש.

בתחילת שישי נאמר בפסוק "ויתן לך האלקים"¹⁶⁴, ופירש"י "יתן ויחזור ויתן", והיינו¹⁶⁵ שלרש"י קשה – מה נאמר לפני זה שבהמשך לזה כתיב "ויתן" בו' המוסיף? ולכן מפרש רש"י "יתן ויחזור ויתן", והיינו שה"ויתן" שבפסוק קאי על ההוספה לאחר עיקר הדבר – שהוא רק מרומז בפסוק.

וזוהי ההוראה בעבודת השליחות, שמיד בתחילת שליחותו עליו לחשוב על הפעולה השני' ועל השלב השני שבעבודתו; בנוגע לפעולה הראשונה – מאי קא משמע לן? הרי הוא נבחר להיות שליח, או שהוא הציץ את עצמו, ואין בזה שום חידוש! וההוראה

(139). ובכ"מ.

(161) שער הגמול בסופו.

(162) ראה תו"א יתרו עג, ריש ע"ב. ועוד – נסמן בדברי משיח תנש"א ח"א ע' 2 הערה 11.

(163) "היום יום" ב חשון.

(164) כז, כח.

(165) ראה לק"ש ח"י ע' 80-81 הערה 7.

(156) ב"ר פ"ג, ח. הובא בפרש"י עה"פ.

(157) ראה סידור האריז"ל כוונת הבדלה ומו"ש.

פע"ח שער (יח) השבת ספכ"ד. וראה לק"ש חכ"ה ע' 489 הערה ד"ה מוצאי שבת קודש.

(158) תהלים קד, כד.

(159) שם צב, ו.

(160) ראה תו"א וארא נו, ב. המשך תער"ב ח"א ע' תקית. ד"ה אין ערוך תרצ"ד פכ"ח (סה"מ תשי"א ע')

מפרשת השבוע היא, שמיד עליו לתכנן ולחשוב אודות השלב הבא בעבודתו – "יחזור ויתן".

ומזה באים לפירוש השני ברש"י, ש"מוסב לענין הראשון ראה ריח בני שנתן לו הקב"ה כריח שדה וגו'¹⁶⁶ ועוד יתן לך מטל השמים" – שכשם שהקב"ה נותן לו את הברכה שיהי' אצלו "כריח השדה" דגן עדן, שם אין שום קשיים, כך יש ליהודי גם את הכח בעבודתו, ולא רק בנתינה ועבודה הראשונה, אלא גם ב"יחזור ויתן".

ועד"ז בעבודתו עם עצמו: שאין לו להסתפק בזה שהוא שליח ("יתן"), אלא עליו להוסיף בעבודתו בפועל עד שיגיע למדריגת "משיח", וכמדובר כמה פעמים¹⁶⁷ ששליח בתוספת יו"ד הוא משיח, שע"י עבודתו בכל עשר כחות הנפש, הוא מגלה את בחי' משיח שבו, שזוהי היחידה שבנפש כאו"א מישראל (והשלוחים).

וכידוע¹⁶⁸ בביאור הקשר בין שני הפירושים בפסוק "דרך כוכב מיעקב"¹⁶⁹: פירוש א' דקאי על משיח צדקנו¹⁷⁰, ופירוש שני דקאי על כאו"א מישראל¹⁷¹ – שבכאו"א מישראל יש ניצוץ משיח¹⁷², וע"י שהוא מגלה את הניצוץ משיח שבו, הוא מזרז את ביאת משיח צדקנו – יחידה הכללית¹⁷³.

וזוהי עבודת השליחות, שעל כל שליח לדבר עם עצמו ועם בני ביתו וכל היהודים מסביבו, ולומר שמשיח כבר בא, וע"י דברים היוצאים מן הלב – יפעלו הדברים פעולתם, ויתגלה משיח צדקנו בפועל.

ועד"ז בנוגע לגאולה, כמבואר באגרת הקודש¹⁷⁴ שבכל מצוה פרטית שיהודי מקיים הרי זה גאולתו הפרטית, ומצד קיום מצות "ואהבת לרעך כמוך" שאז מתאחדים כל ישראל למציאות אחת, נעשית גאולתו – גאולת כלל ישראל; ובפרט בעמדנו בכינוס השלוחים, שכל השלוחים מתאחדים למציאות אחת, וכנ"ל.

ית. וכמדובר, בנוגע לפועל יזרזו בהדפסת ספר השלוחים, רשימת שמות השלוחים וכל בני ביתם בצירוף תמונותיהם, ולהחליט על זה בעת הכינוס ואח"כ לעשות כן בזריזות בפועל, ובאופן שלמעלה ממדידה והגבלה.

(166) פרשתנו שם, כו.

(167) ראה לקו"ש חכ"ה ע' 326 ואילך. חכ"ט ע' 358 ואילך. סה"ש תשמ"ח ח"א ע' 81 ואילך. ועוד.

(168) ראה לקו"ש ח"ב ע' 599. שם ע' 692 הערה ד"ה דרך כוכב מיעקב. ובכ"מ.

(169) בלק כד, יז.

(170) ירושלמי תענית פ"ד ה"ה. רמב"ן עה"פ. ועוד.

(171) ירושלמי מעשר שני פ"ד ה"ו.

(172) ראה מאור עינים ס"פ פינחס. סה"מ תרמ"ג ע' ע.

(173) ראה רמ"ז לזח"ג רס, ב. סה"מ תרח"ץ ע' ר. תרצ"ט ע' 207. תש"ב ע' 51. וראה ספר הליקוטים – דא"ח צ"צ ערך משיח. וש"נ. קונטרס ענינה של תורת החסידות ס"ה (ע' ד). וש"נ.

(174) סוס"ד.

ובפרט שלא תהא שום מניעה מצד ההוצאות – משום שידאגו לזה מכאן, רק שכנהוג יגישו לפני כן חשבון מפורט בכמה מסתכמות הוצאות הספר, ומיד לאחר שיתנו ההוצאות על זה – יזדרזו בהדפסת הספר בימים הסמוכים לכינוס השלוחים.

והעיקר, שע"י ההחלטות בכינוס יזרזו עוד יותר את ביאת משיח צדקנו, ונלך כולנו לארצנו הקדושה בגאולה האמיתית והשלימה.

וכל זה באופן גלוי, ועד לראי' מוחשית – "מראה באצבעו (הגשמי) ואומר זה" – הנה הגאולה האמיתית והשלימה.

[אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמחה דשמח"ת].

– שיחה ד' –

יט. כרגיל בסיום התוועדויות כגון אלו, אלו שהכינו משקה "המשמח"¹⁷⁵ יעלו מלמטה למעלה ויכריזו לכל הקהל במה המדובר, ומהם יראו וכן יעשו רבים, שלכן "מצוה לפרסם עושי מצוה"¹⁷⁶.

ויש להוסיף בהעילוי דשבת זו, שהיא גם שבת מברכים החודש כסלו, ולא באופן שישנם כמה ימים משבת עד לראש חודש, אלא שבת היא ערב ראש חודש – בסמיכות ממש (שלכן מפטירים "מחר חודש"¹⁷⁷).

ובזה גופא מיתוסף בקביעות זו, שראש חודש הוא רק יום אחד – א' כסלו, שהרי כשראש חודש הוא ב' ימים, אפילו באם הוא בסמיכות ממש ליום השבת קודש – אין זה סמוך ממש, מפני שעיקר ראש חודש הוא היום הב', שהוא יום ראשון במנין ימי החודש; משא"כ בקביעות זו שראש חודש הוא יום אחד, הרי ראש חודש ויום השבת קודש הם סמוכים ממש זה לזה.

ולהוסיף, שהוא גם יום אחד בשבוע – ש"הקב"ה הי' יחיד בעולמו" (כנ"ל ס"טז), וכהשיר של יום שהיו הלויים אומרים בבית המקדש – "לה' הארץ ומלואה"¹⁷⁸, וכפי שיתגלה בקרוב ממש בגאולה העתידה לבוא.

ובזה מיתוסף שזהו ר"ח כסלו, שהוא חודש הגאולה (ששלימות הגילוי דענין "לה' הארץ ומלואה" יהי' בגאולה האמיתית והשלימה), החל מהימים ט' ויו"ד כסלו, ועד ליי"ט כסלו חג הגאולה, ועד לסיום החודש בחג החנוכה שהיתוסף בזמן הגלות דוקא – מלכות וגלות יון, הנמשכת עד לגלות זה האחרון (ולהוסיף שזהו בהדגשה יתירה בימים

¹⁷⁷ שמואל-א כ, יח ואילך.

¹⁷⁸ תהלים מזמור כד.

¹⁷⁵ ס' שופטים ט, יג.

¹⁷⁶ שו"ת הרשב"א ח"א סתקפ"א. הובא במג"א

או"ח סקנ"ד סקכ"ג. רמ"א יו"ד סרמ"ט סי"ג.

טובים שמדרבנן, כגון חנוכה ופורים, משא"כ בימים טובים בתורה שבכתב), שמזה באים לגאולה, עד לגאולה החמישית¹⁷⁹ – גאולה האמיתית והשלמה, ויש את הענין דששה – ששה סדרי משנה, ושבעת קני המנורה, עד לשמונה הנרות דחנוכה.

וכל זה – תיכף ומיד ממש, ומקריאת התורה במנחה "ויצא יעקב" באים אח"כ לתפילת ערבית שתיקן יעקב¹⁸⁰, שנאמר "ויפגע במקום וילן שם"¹⁸¹, ועד שבאים אל העיקר – גאולה האמיתית והשלמה.

ועוד והוא העיקר – שתיכף ומיד זוכים לחנוכת בית המקדש השלישי בארצנו הקדושה, ובירושלים עיר הקודש, ובבית המקדש, ועד לקודש הקדשים, ותיכף ומיד ממש.

[לאחרי חלוקת המשקה התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל. אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:10 לערך].

(181) ויצא כח, יא.

(179) ראה לקו"ש חט"ז ע' 91. וש"נ.

(180) ברכות כו, ב. רמב"ם הל' מלכים פ"ט ה"א.

בס"ד. התוועדות ש"פ חיי שרה, יום הבהיר כ"ה מרחשון,

מבה"ח כסלו ה'תשנ"ב

— כינוס השלוחים העולמי —

הנחה בלתי מוגה

— שיחה א' —

[כשנכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות ניגנו את מאַרש ר"ח כסלו. אחרי שבירך על היין ניגנו "זאָל שוין זיין די גאולה"].

א. ענין הגאולה קשור במיוחד עם ענין ה"שליחות", כמפורש בכתוב¹ "שלח נא ביד תשלח". היינו, שכשהקב"ה ציוה את משה רבינו בגאולה ראשונה, גאולת מצרים, שילך לגאול את ישראל, ענה על כך משה – "שלח נא", שגם שליחות זו דהגאולה הראשונה, תהי' "ביד", על ידי זה ש"תשלח" לעתיד לבוא, ע"י השליח לגאול את ישראל בגאולה אחרונה.

ובלשון המדרש² "אמר (משה) לפניו, ריבונו של עולם שלח נא ביד תשלח – ביד משיח שהוא עתיד לגלות".

הרי, שגאולת ישראל נקראה בשם שליחות.

ב. והנה, תוכן בקשתו וטענתו של משה רבינו בפשטות הוא – דמכיון שבלאו הכי לא ישלח הקב"ה אותו להיות גואלם של ישראל לעתיד, אלא את משיח, לכן ביקש שלא ישלחו הקב"ה אף לגאול את בני ישראל ממצרים, אלא שגם גאולה זו תיעשה "ביד משיח שהוא עתיד לגלות".

אבל יש לומר יתירה מזו – שבקשתו של משה רבינו "שלח נא ביד תשלח" נתקיימה אכן בפועל, דמכיון שזו היתה בקשתו, טענתו והצעתו של משה רבינו, מובן שיש בזה תוקף גדול ביותר, ובפרט דכיון שמשה רבינו הי' תכלית ושלמות השכל (כדלקמן), הרי מובן שבקשה זו היתה מיוסדת על הבנה והשגה בתכלית השלימות.

ובפרט שזה הי' לא סתם הצעה, אלא הצעה עם הסברה בדבר, דמכיון שבלאו הכי "תשלח" לעתיד לבוא גואל אחר ו"אין סופי להכניסם לארץ ולהיות גואלם לעתיד"³, עדיף שאותו הגואל דלעתיד יהי' גם הגואל דגאולה זו, גאולת מצרים – ודאי הדבר שבקשתו והצעתו נתקיימה גם בפועל – שגאולת מצרים, גאולה ראשונה, היתה אכן

(3) פרש"י עה"פ.

(1) שמות ד, יג.

(2) לקח טוב (פס"ז) עה"פ. וראה פדר"א פ"מ.

ע"י אותו השליח שיהי' "גואלם לעתיד", והוא משה רבינו עצמו, כדאיתא במדרש⁴ דמשה רבינו "הוא גואל ראשון והוא גואל אחרון" (ד"גואל ראשון" קאי על הגאולה ממצרים שהיתה גאולה הראשונה, ו"גואל אחרון" קאי על הגאולה האמיתית והשלימה שהיא גאולה האחרונה והשלימה), היינו, שמשה רבינו הוא ג"כ ה"גואל אחרון", "גואלם לעתיד".

כלומר – ה"גואל אחרון" יכול את שני הענינים גם יחד, הן ענינו של משיח צדקנו, והן ענינו של משה רבינו.

ואע"פ שעיקר ענינו של משה (גואל ראשון) הוא ענין התורה, ואילו עיקר ענינו של משיח צדקנו (גואל אחרון) הוא ענין המלכות והגאולה (השליחות הנ"ל), שהם ענינים מחולקים זה מזה – הרי זה ה' חידושו של משה רבינו, דמכיון שהציע וביקש ששתי הגאולות תהיינה ע"י אותו אחד, מובן שישנה שייכות גדולה ביניהם, ועד כדי כך, שבשכלו של משה רבינו ה' זה דבר הפשוט ש"שלח נא ביד תשלח".

והרי השכל דמשה רבינו הוא תכלית השלימות דשכל, כמובן מזה שדוקא הוא ה' זה ש"קיבל תורה מסיני"⁵, היינו, שמשה דוקא "קיבל" את כל הענינים שבתורה בתכלית השלימות (כביאור המפרשים בדיוק הלשון "קיבל"). דאילו בדורות שלאחרי זה, הנה ברוב הדורות היו כמה וכמה שקיבלו את המסורה מהדור שלפני זה, שמה מובן שלא כל אחד מהם "קיבל" את כל עניני התורה; אפילו בדורות שבהם מקבל התורה ה' אחד ויחיד (או עכ"פ הוא ה' עיקר המקבל), ע"ד "משה קיבל תורה מסיני" ומסרה ליהושע⁶, שמסרה בתכלית השלימות⁶ – הרי לא היתה אצלו קבלת כל התורה בשלימותה כפי שהי' אצל משה ש"קיבל תורה מסיני".

וכמו שאמרו חז"ל⁷ "פני משה כפני חמה פני יהושע כפני לבנה", היינו, דאע"פ שענינה של הלבנה הוא שהיא מקבלת אורה מהחמה⁸, הרי היא בדרגא תחתונה יותר מהחמה, ורק לעתיד לבוא יקויים היעוד "והי' אור הלבנה כאור החמה גו"⁹ (ובהוספה על אור החמה כו', כמבואר במ"א¹⁰), משא"כ עתה – אינו דומה אור הלבנה לאור החמה.

ולהוסיף, שכל זה הוא אפילו בנוגע לענין ה"חמה" שבשמש, שלא זהו עיקר ענינה של השמש [כידוע שדוקא התואר "שמש" פירושו – כל ענין השמש, ואילו התואר "חמה" קאי על חום השמש, שהוא רק ענין פרטי בכללות ענין השמש, ואינו עיקר

(7) ב"ב עה, א. ספרי ופרש"י פינחס כז, כ.

(8) זח"א רמט, ב. ובכ"מ.

(9) ישעי' ל, כז.

(10) אוה"ת לתהלים (יהל אור) ע' שנב. ועוד.

(4) ראה שמור"ר פ"ב, ד. זח"א רנג, א. שעה"פ להאריז"ל פ' ויחי. תו"א משפטים עה, ב. לקו"ש ח"א ע' 8 ואילך.

(5) אבות פ"א מ"א.

(6) ראה תויר"ט אבות שם.

ענינו ותוכנו של השמש (כמובן בפשטות)¹¹. ועאכו"כ בערך ל"שמש" (הכולל כל עניני השמש) – שזהו שלא בערך ל"אור הלבנה" כלל.

ועפ"ז מובן עוד יותר, שמכיון שבשכלו של משה – "פני חמה", כולל גם כל הענינים ד"שמש" – הונח ש"שלח נא ביד תשלח", מובן, שישנה שייכות גדולה ועיקרית ביניהם. ועד כדי כך שע"ז נפעל החיבור וההתאחדות ד"גואל ראשון" ו"גואל אחרון", ושהגאולה העתידה אכן תהי' ע"י ה"גואל ראשון הוא גואל אחרון".

ג. והנה, מכיון ש"את העולם נתן בלבו"¹², בלבם של ישראל, היינו, שכל עניני העולם ישנם בעבודתם של ישראל, ומהוים לימוד והוראה בחיי כאו"א מישראל, ועד שקיומם תלוי בהנהגתם ועבודתם של ישראל – מובן, שגם כל הענינים שב"שמש" ו"חמה" (וכיו"ב) וכמו"כ ב"לבנה" ו"ירח" (וכיו"ב) ישנם בעבודתם של ישראל.

ויש לבאר תוכנם וענינם בעבודת כאו"א מישראל:

תפקידם הכללי של השמש והלבנה הוא כמ"ש¹³ "והיו למאורות ברקיע השמים להאיר על הארץ". וענין זה מסמל ומבטא גם את עבודתם של כאו"א מישראל, שענינם הוא "להאיר על הארץ", להמשיך ולהחדיר את אור הקדושה ב"הארץ" דייקא, בעולם הזה התחתון, כיון ש"נתאווה הקב"ה להיות לו ית' דירה בתחתונים"¹⁴ דוקא.

ומטעם זה – פסק דין בתורה ש"המעשה הוא העיקר"¹⁵, שכן אף שהמאורות הם "ברקיע השמים", תכליתם הוא "להאיר על הארץ", דמהחילוקים בין שמים וארץ – ש"ארץ" מורה על ענין המעשה, ואילו "שמים" מורה על ענין הלימוד. ומכיון שהעיקר הוא "להאיר על הארץ", לכן "המעשה הוא העיקר", כלומר, שעיקר ותכלית כל הענינים הוא הפעולה וההשפעה דוקא ב"ארץ", במעשה (ועד שגם ענינו של הלימוד הוא להורות – "להאיר" – את אופן העבודה "על הארץ", במעשה בפועל).

וכאמור, זוהי כללות העבודה בכל עניני העולם, מכיון ש"את העולם נתן בלבו", בלבם של ישראל. ויתירה מזו, כדיוק הלשון "בלבו" – בלבו של כאו"א מישראל בפרטיות, כמאמר חז"ל¹⁶ "כל אחד ואחד חייב לומר בשבילי (לשון יחיד) נברא העולם!" וממילא מובן גודל הזכות והחובה והאחריות שמוטלת על כל אחד ואחד מישראל, בנוגע לכל העולם כולו שנברא בשבילו ותלוי בהנהגתו ועבודתו.

ד. והנה, בדורנו זה ובזמננו זה, ישנו הכח והאפשריות להסביר ולבאר ולגלות זאת אצל כאו"א מישראל – מבלי הבט על מעמדו ומצבו בחב"ד שלו וכו' – שיבין זאת בנקל,

ו. תניא רפ"ו.

15) אבות פ"א מ"ז.

16) סנהדרין לז, סע"א (במשנה).

11) ראה אה"ת בראשית י, ב. ועוד.

12) קהלת ג, יא. וראה לקו"ת במדבר ה, ב.

13) בראשית א, טו.

14) ראה נחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פ"ג,

ויכיר מיד ברגע הראשון, שעבודתו ושליחותו צריכה להיות בעניני הארץ, "להאיר על הארץ", ועד שכל העולם תלוי בעבודתו!

[ובפרט ע"פ המבואר לעיל, שעיקר העבודה בזה היא במעשה בפועל, ארץ, שכן, בכח המעשה כולם שוים (ועיקר החילוק שבין אדם לחבירו מתבטא בשאר הכחות)].

ומכיון שאינו צריך זמן להתבוננות בענין זה, הרי הוא ניגש לעבודה במעשה בפועל תיכף ומיד ברגע ששמע על זה [ובפרט שהוא חלק מ"ממלכת כהנים"¹⁷, ו"כהנים זריזין הם"¹⁸]. אלא שלאחרי זה, מזמן לזמן – בזמנים מסויימים, הוא מתיישב להתבונן ולהתעמק עוד הפעם, ובאופן נעלה יותר, בכללות עבודתו ושליחותו בעולם ובעצם הענין שהוא שליח, כדאיתא במשנה¹⁹ "אני נבראתי לשמש את קוני", היינו שכל אחד ואחת מישראל, האנשים והנשים וגם הטף, הוא שלוחו של הקב"ה "לשמש את קונו".

ומזה מובן ענין נוסף, שמכיון שהוא נברא למילוי מטרה ותכלית האמורה, מובן שעבודת השליחות האמורה כוללת ומקיפה כל רגע ורגע, שצריך לנצל כל רגע בכדי למלאות עבודה זו, דמכיון ש"אני נבראתי לשמש את קוני", ויתירה מזו כהגירסא השני' בזה²⁰ (כמדובר כמה פעמים²¹) "אני לא נבראתי אלא לשמש את קוני", הרי מובן, שכל רגע ורגע שישנו ה"נבראתי", מוכרחת להיות השליחות והעבודה והמטרה המיוחדת ד"לשמש את קוני", שהרי לכך נברא! ודוקא אז קיימת תועלת ותכלית אמיתית בבריאתו וקיומו של האדם בכל רגע.

וע"פ האמור לעיל, שזוהי ההוראה מהשמש והירח, יש להוסיף – דאע"פ שבכללות זהו ענין של שמשות, "לשמש את קוני", וכמאחז"²² "כמדומין אתם ששררה אני נותן לכם, עבדות (ע"ד שמשות) אני נותן לכם", הרי ביחד עם זה זהו גם מלשון "שמש"²³, תכלית ושלימות האור (שלמעלה גם מ"חמה" כנ"ל), כולל ובמיוחד – פנימיות הענין שבו, כמ"ש²⁴ "שמש ומגן הוי' אלקים", ד"מגן" קאי על הנרתיק שישנו על ה"שמש" עתה (משא"כ לעתיד לבוא כשהקב"ה מוציא חמה מנרתיקה²⁵), והיינו ב' הענינים דשם הוי' ושם אלקים, וכמדובר בארוכה בהתוועדות שלפני זה²⁶ בנוגע לפרטי החילוקים בין הוי' ואלקים.

ה. ובענין זה – כללות העבודה והשליחות ופעולתם והשפעתם של בני ישראל על ובכל עניני העולם – ישנה הדגשה מיוחדת בזמננו זה ובשנה זו, כשהעולם נמצא

ח"א ע' 189). ובכ"מ.

(22) הוריות י, סע"א-ב.

(23) ראה גם סה"ש תרפ"ו ס"ע 103-4.

(24) תהלים פד, יב. וראה שעהיוה"א פ"ד. אוה"ת (יהל אור) עה"פ (ס"ע ש ואילך). ועוד.

(25) נדרים ח, ב.

(26) ש"פ וירא (דברי משיח שם ע' 311; 316).

(17) יתרו יט, ו. וראה בעה"ט עה"פ.

(18) שבת כ, א

(19) סוף קידושין.

(20) גירסת הש"ס כת" (אוסף כתבי-היד של תלמוד הבבלי, ירושלים תשכ"ד). וכן הובא במלאכת שלמה למשנה שם. וראה גם יל"ש ירמ' רמז רעו.

(21) ראה גם שיחת ליל שמח"ת (דברי משיח תשנ"ב

במעמד ומצב (הקשור עם הילקוט-שמעוני²⁷ הידוע ומבואר שם בפרטיות) ד"אומות מתגרות זו בזו".

וכפי שרואים במאורע האחרון – הועידה של כמה מאומות העולם עם חילוקי דעות וכו' הנפגשים זה עם זה, בטענה שכל כוונתם היא בכדי להשכין שלום, כביכול, ומוכנים מצדם לוותר על הכל לשם כך, ואח"כ כשמגיע הענין במעשה בפועל – רואים במוחש ש"לא דובים ולא יער"²⁸!...

ובזה מיתוסף עוד יותר גם מצד כללות מעלת השנה – ה'תשנ"ב, ר"ת ה' תהא שנת נפלאות בה", היינו, שביחד עם זה שמדובר אודות נפלאות, ענינים נעלים באופן דפלא, הרי זה "בה"!

כלומר: לא רק כה"נפלאות" שהיו בשנה שעברה (שגם הם, עם היותם בבחי' "נפלאות", הם היו קשורים עם שמה וסימנה של השנה, היינו, שנמשכו וחדרו גם בענין הזמן (בשנה), ועד"ז בנוגע למקום, שהרי זמן ומקום קשורים זה לזה – אך לא היו שייכים למהות ותוכן השנה עצמה), אלא יתירה מזו, שבשנה זו ה"נפלאות" נמשכים ומתלבשים "בה", בתוכיותה ובפנימיותה של השנה, עד שזה נעשה כל תוכנה וענינה ("איר אינהאלט") – "נפלאות בה".

[ובזה גופא, בדיוק הלשון – "נפלאות בו", "בה", ו"ב(ה)ם" (ע"ד ג' לשונות אלו שבתפילות יום השבת), שבזה נכללים אנשים נשים וטף].

ועוד ועיקר – שכל זה מודגש ושייך במיוחד בזמננו זה, שלאחרי שעברנו כבר את כל הזמנים, וישנו כבר קץ כל הזמנים, ויתירה מזו – כבר "כלו כל הקיצין"²⁹, ובמילא נמצאים כבר לאחרי סיום וגמר כל ה"קיצין", וכל הענינים ישנם בתכלית השלימות, וע"פ הודעת והכרזת נשיא דורנו כבר עומדים לאחרי התחלת עבודת השליחות ולאחרי אמצעה, עד כדי כך שכבר נגמרה כל העבודה, וגם הכפתורים מצוחצחים ומבריקים ("זיי זיינען אויסגעפוצט און זיי שיינען") כבר³⁰ – הרי לא נותר עתה אלא לקבל את משיח צדקנו!

ובמילא מובן, שעתה צריך להיות קיום הענין ד"שלח נא ביד תשלח", ביאת ה"גואל ראשון הוא גואל אחרון", שזהו השליח שבדורנו להיות הגואל אחרון, נשיא דורנו, כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ו. בכל האמור מיתוסף עוד יותר בעמדנו – בשנה זו גופא – בשבת מברכים חודש כסלו, חודש הגאולה.

(29) סנהדרין צז, ב.

(30) ראה שיחת שמח"ת תרפ"ט. וראה סה"מ ד' פרשיות ח"א ס"ע קצג, ובהנסמן שם הערה 129.

(27) ישע"י – רמז תצט.

(28) ע"פ ל' חז"ל – סוטה מז, רע"א.

ובפרט בקביעות שנה זו שראש חודש כסלו הוא ב' ימים ("ובראשי חדשיכם" ³¹ לשון רבים³²), כיון שגם חשון הוא מלא בשנה זו (משא"כ כשחשון חסר – ראש חודש הוא רק יום אחד כפשוטו). [ועילוי נוסף בקביעות השנה – שה"שבע שבתות תמימות תהיינה" ³³ הן בתכלית השלימות והתמימות כידוע³⁴, נוסף על המעלה שבכללות השנה, שהיא שנת העיבור, ובזה גופא – שמספר ימי השנה הוא המספר הגדול ביותר שאפשר להיות בשנה].

והנה, חודש כסלו הוא ה"ירחא תליתאי" בחדשי החורף שבו הי' המתן-תורה דפנימיות התורה³⁵, בדוגמת חודש סיון, ה"ירחא תליתאי" ³⁶ שבהחדשי הקיץ, החודש דמתן תורה בפשטות (מתן תורה דנגלה דתורה).

ויש לקשר זה גם עם כללות עבודת השליחות האמורה:

מעלתם של חדשי החורף בכללות היא³⁷, שבנוסף לענין הטל (המורה על ההמשכה התמידית מלמעלה, "טל לא מיעצר" ³⁸) יש בהם גם הענין דגשמים (שאז אומרים "משיב הרוח ומוריד הגשם", ושואלין על הגשמים בברכת השנים), ההמשכה מלמעלה הבאה ע"י עבודת המטה³⁹, כמ"ש⁴⁰ "כי לא המטיר . . על הארץ", לפי ש"אדם אין לעבוד את האדמה" [ולהעיר שענין זה ניתוסף לאחר גירוש אדם הראשון מגן עדן, ש"וישלחוהו' . . לעבוד את האדמה" ⁴¹], ועד שירידת הגשמים בפועל היא ע"י ש"ואד יעלה מן הארץ והשקה את כל פני האדמה" ⁴², העבודה בארץ שעל ידה דוקא נעשית עלי' אמיתית (כמבואר בכמה מקומות).

וגם תוכן העבודה מרומז בפסוק – שעושים מעניני העולם – "מן הארץ" – "ואד", היינו, שאת החומר מהפכים לגשם, וגם את הגשם מזככים ומעדינים עד שנעשה בדוגמת "אד", שעיקרו הוא יסוד האוויר⁴³, שלפי ערך יסוד העפר אינו כל כך גשמי, ובזה גופא פועלים עלי', "יעלה", שע"י עבודה זו – כללות עבודת השליחות הנעשית למטה בארץ דוקא ("מן הארץ") – ממשיכים מלמעלה את הגשמים, המים שעל פני הארץ.

קונטרס ע"ד חלוקת הש"ס בי"ט כסלו ס"ז (סה"ש תשנ"ב ח"ב ע' 483). וש"נ.

(36) שבת פח, א.

(37) ראה לקו"ש ח"א ע' 234. ח"כ ע' 545.

(38) תענית ג, א.

(39) ראה תו"א בשלח סה, ג. לקו"ת האזינו עג, ב ואילך.

(40) בראשית ב, ה'ו.

(41) שם ג, כג.

(42) שם ב, ו.

(43) ראה שיחת ש"פ תולדות (לקמן ח"ב ע' 10-9).

(31) פינחס כח, יא.

(32) ראה זח"ג רמח, א (ברע"מ). נתבאר באוה"ת עה"פ (פינחס ע' א'קסה ואילך). המשך מים רבים תרל"ו פרק קג (ע' קח"ט). ריש וסוף ד"ה ובראשי חדשיכם תער"ב (המשך תער"ב ח"א ע' נד; סא). ד"ה הנ"ל תשל"ו (סה"מ ראש חודש ע' רמט ואילך). תשל"ח (שם ע' רסה ואילך). ועוד.

(33) אמור כג, טו.

(34) ראה שיחת אחש"פ תנש"א (דברי משיח ח"ג ע' 159 ואילך).

(35) ראה שיחת י"ט כסלו (ליל ב') תרפ"ט (שיחות קודש תר"פ-ת"ש (כפ"ח, תש"מ) ע' 109). וראה

ועד שע"י עבודה זו מגלים את הענין שישנו מכבר "על פני המים" – "ורוח אלקים מרחפת על פני המים"⁴⁴, "זה רוחו של מלך המשיח"⁴⁵.

אלא שביחד עם זה שזהו ענין הכי נעלה, "על פני המים" – למעלה מכל ענין הבריאה וכו', הרי משיח צדקנו צריך להיות דוקא "מן הארץ" – נשמה בגוף בעולם הזה הגשמי⁴⁶, בשר ודם מזרע דוד ושלמה בנו, כמבואר ברמב"ם בהלכות "מלכים ומלך המשיח ומלחמותיהם"⁴⁷, היינו, שהוא קשור גם להתנגדות וכו' ומתעסק בעניני העולם עד כדי כך שהוא צריך לנהל מלחמה בשביל זה, אף שזוהי מלחמת שלום דוקא (ועד ל"מלחמה" אותיות "לחם"⁴⁸, שנעשה דם ובשר כבשרו).

ועאכ"כ לאחר ה"וינצח"⁴⁹, הנצחון של משיח צדקנו על כל הענינים המנגדים, שאז נעשה תכלית השלימות ד"שלום ושקט אתן על ישראל בימיו"⁵⁰, עוד יותר מהשלום שהי⁵¹ בימי שלמה⁵².

ז. ועוד ועיקר – דמכיון שגם ענין זה ("וינצח") ישנו כבר, צריכה להיות תיכף ומיד הגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, השליח ד"שלח נא ביד תשלח", כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ועד"ז ההמשך דממלא מקומו של אחרי זה, ע"ד שהוא הממלא-מקום דאביו, אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע⁵³ (ובפרט ש"ק מו"ח אדמו"ר הי' בנו יחידו), וכמדובר כמה פעמים גם בנוגע לכל שבעת קני המנורה, ובנוגע לשבעת האושפיון וכו'.

ובפרט שענין זה מודגש ונרמז גם בשמו יוסף, הקשור עם היעוד "ביום ההוא יוסיף אדני-שנית ידו . . ומאיי הים"⁵⁴, הקיבוץ-גליות מכל כנפות הארץ עד ל"איי הים", די ש לומר שקאי על כל המקומות שאינם באותו חצי הכדור שבו הי' מתן תורה⁵⁵ (שבערך לארץ האמיתית – ארץ ישראל – הרי הם בבחי' "איי הים"), כולל גם המקום בו אנו נמצאים עתה, שבו חי כ"ק מו"ח אדמו"ר במשך עשר שנים – שמכל מקומות אלו הוא מקבץ את כל ישראל לארצנו הקדושה, לארץ ישראל כפי שתהי' לעתיד לבוא – "עד

העבודה, עד שמגיעים לשלימות השלום כפי שהי' בזמן שלמה המלך – "וינצח".

(53) בהנחה אחרת: ועוד והוא העיקר – שתיכף ומיד ממש יקום ה"שלח נא ביד תשלח", אשר השליח שברורנו הוא כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, והוא מתקשר ומתאחד עם המשיח שברורנו – כ"ק מו"ח אדמו"ר, ע"ד כפי שהי' בדור שלפני זה – אדמו"ר (מהורש"ב) נ"ע.

(54) ישע"י יא, יא.

(55) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב ע' תעו. אוה"ת נ"ך ע' תרסט. שם ע' תרעא. סה"מ תרס"ד (קה"ת, תשנ"ד) ס"ע קלג"ד. אגרות-קודש אדמו"ר מהורש"ב ח"ב ע' שלא. שם ע' תצב ואילך.

(44) שם א, ב.

(45) ב"ר פ"ב, ד. פ"ח, א. וראה בעה"ט עה"פ.

(46) ראה גם סה"מ פסח ח"ב ריש ע' שכד. סה"מ ימי הספירה ע' רעג. שיחת ש"פ וישלח תשמ"ט (שיחות קודש ע' 181. התוועדות ח"א ע' 446). ובכ"מ.

(47) פ"א.

(48) ראה לקו"ת נשא כו, ב.

(49) כהמשך לשון הרמב"ם שם ה"ד (בדפוס רומי ואמשטרדם, וכן בכת"י תימן): אם עשה והצליח ונצח כו'.

(50) ל' הכתוב – דה"א כב, ט.

(51) ראה המשך תער"ב ח"ב ע' תשסט.

(52) בהנחה אחרת: אלא שענין זה הוא רק בתחילת

הנהר הגדול נהר פרת⁵⁶, "מפני שנזכר עם ארץ ישראל קוראו גדול . קרב לגבי דהינא ואידהו"⁵⁷.

[ולהעיר מהרמז בזה – "דהינא" ענינו שמן, ו"שמן" רומז על פנימיות התורה⁵⁸, אשר ביאת הגאולה האמיתית והשלימה קשורה במיוחד עם גילוי ולימוד פנימיות התורה. כולל גם שמן מלשון שומן ו"עסענץ" (כמובא במאמרי חסידות⁵⁹) – עיקר ותמצית כל הענינים].

ולהעיר מהקשר ד"פרת" לנשיא דורנו, שכן התחלת נשיאותו היתה בשנת תר"פ, פרת. וכבר בתחילת נשיאותו הי' הנצחון על כל הענינים המגדים (הן אצל אנשים הן אצל נשים והן בטף, אשר גם בהם שייך מלחמה והתנגדות בנוגע לעניניהם), ועאכו"כ שלימות הנצחון והנצחיות בכל הענינים כולם (אפילו אם לפני זה היו איזה מלחמות כו' ח"ו) שניתוספה בשנים שלאחרי זה – במשך כל הארבעים שנה בהן "נתן הוי' לכם לב לדעת ועיניים לראות ואזניים לשמוע"⁶⁰, ג' הענינים דחכמה בינה ודעת בשלימות⁶¹, שבהן ממשיך נשיא דורנו את עבודתו ושליחותו בשלימות, עד שיתאחד עם משיח צדקנו – תיכף ומיד ממש, בגאולה האמיתית והשלימה.

ובפרט שאנו נמצאים כבר שנה שלימה לאחר השלימות דחב"ד ע"י הארבעים שנה, ונכנסנו כבר בשנה השני' ("כפליים לתושי") שלאחרי שלימות זו, וקשור גם למספר השנה ה'תשנ"ב.

וממילא מובן שבשנה זו צריכה להיות תכלית השלימות בנצחון האמור, כך שהיותה שנת ה' היא למעלה מהב' שבתחילת הבריאה – "בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ"⁶² כולל השלימות שמצד הבריאה ד"עולם על מילואו נברא"⁶³ כמ"ש⁶⁴ "אלה תולדות השמים והארץ", "תולדות" מלא כתיב⁶⁵ – כיון שהב' באה ע"י "מעשינו ועבודתינו" של ישראל, שזוהי ה' דשנה זו – ה'תשנ"ב, ר"ת הי' תהא שנת נפלאות בה, שבה זוכים לגאולה האמיתית והשלימה, שנפעל העילוי ד"אלה תולדות פריץ"⁶⁶, "תולדות" מלא – גילוי המשיח שלמעלה באין ערוך מהמדידה והגבלה ד"תולדות השמים והארץ"⁶⁵.

ועד שע"י הגילוי דה"ב"ב" שלמעלה מהבריאה ("תולדות פריץ") נפעל עילוי גם בה"ב"ב" דהבריאה, ב"בראשית ברא אלקים" – כיון שאז מתגלה בה שכל מציאות העולם היא "בשביל ב' ראשית, בשביל התורה שנקראת ראשית ובשביל ישראל שנקראו

61) ראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 201.

62) בראשית א, א.

63) ראה ב"ר פי"ד, ז. פי"ג, ג.

64) בראשית ב, ד.

65) ב"ר פי"ב, ו. שמו"ר פ"ל, ג.

66) רות ד, יח. ב"ר שם.

56) דברים א, ז.

57) פרש"י עה"פ.

58) ראה ברכות נז, א. זח"ג לט, א. ובכ"מ. וראה

בארוכה שיחת ש"פ מקץ (לקמן ח"ב).

59) אוה"ת בלק ע' תתקכו. וראה לקו"ש ח"ז ס"ע

337. וש"נ.

60) תבוא כט, ג.

ראשית⁶⁷, ובזה גופא – ישראל קדמו לתורה כדמוכח ממש"כ בתורה "צו את בני ישראל" "דבר אל בני ישראל"⁶⁸ וכיו"ב.

[ולהעיר מדיוק לשון הכתוב "בני ישראל", "בני" דייקא – שבזה מודגש שעיקר מעלתם של בני ישראל היא (לא כפי שהם בגדלותם, בבחי' גדלות, אלא) דוקא כפי שהם בקטנותם, בבחי' קטנות, "בני", וכמ"ש⁶⁹ "לא מרובכם מכל העמים חשק ה' בכם . . כי אתם המעט מכל העמים" (וכיון שכך, הרי מובן, שגם ענין הבחירה שהקב"ה בחר בישראל דוקא אינו מביא לידי גאווה ח"ו)].

ח. ויש להוסיף, שגם בתיבת "נצחון" (שעיקרה אותיות "נ, צ, ח") מרומז הקשר לגאולה בשנה זו – החל מאות נ', הקשורה במיוחד עם שנת "נפלאות", נ' פלאות⁷⁰, כמדובר כמה פעמים, וכמו"כ אות צ', הקשורה במיוחד לשנה זו, כפי שנקראת ע"י רבים מישראל ("אזוי ווי ס'איז אָגערוּפֿן דורך רבים מישראל") בשם "שנת הצדי"ק", ובאות ח' נרמז ענין הגאולה האמיתית והשלימה הקשורה למספר "שמונה" דוקא⁷¹, להיותה למעלה מכל הענין ד"שבעת ימי בראשית" ("אלה תולדות פרץ").

וממילא מובן שב"שנת הצדי"ק" נעשית תכלית השלימות בנצחון כל הענינים המנגדים, וממילא – שלימות הגאולה תיכף ומיד ממש.

ואזי זוכים גם לגילוי הענין ד"נ' פלאות", שער הנ'. ואע"פ שאמרו חז"ל⁷² "נ' שערי בינה נבראו בעולם וכולן ניתנו למשה חסר אחד", שמזה מובן, שלאחרי שנעשה ה"חסר אחד", הרי השער הנ' הוא שלא בערך כלל למ"ט שערים שניתנו למשה, מכל מקום, ישנם הגעגועים גם לשער הנ'.

וע"י ההליכה שלא בערך כלל וכלל (יותר מסתם הליכה שגם היא באין ערוך), הליכה ד"ויעל", ויתירה מזו, ש"כמה מעלות היו ופסעו משה בפסיעה אחת"⁷³ – נעשה ה"ויעל משה . . אל הר נבו"⁷⁴, "נ' בו"⁷⁵, ודוגמתו בבחי' משה שבכאו"א מישראל – שזוכים גם לשער הנ', ובאופן שנמשך בפנימיותו של כאו"א – "בו" (למרות גודל ההפלאה והאין-ערוך דשער הנ') – בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז נזכה ל"נפלאות" האמיתי בשלימות כמ"ש⁷⁶ "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות" בכ' הדמיון, כיון שהנפלאות דלעתידי לבוא יהיו נפלאות גם בערך להנפלאות דיציאת מצרים.

72 ר"ה כא, ב.
73 פרש"י ברכה לד, א.
74 ברכה שם.

75 ס' הליקוט'ס להאריז"ל ואתחנן ג, כו. הובא בשל"ה חלק תושב"כ פ' ואתחנן שסט, א. וראה לקו"ת במדבר יב, א ואילך. סה"מ פסח ח"ב ע' ס. ושנ".
76 מיכה ז, טו. וראה מקומות שבהערה 70.

67 תנחומא (באבכר) ר"פ בראשית פי' ג' וה'. לקח טוב (פס"ז), רש"י ורמב"ן עה"פ. וראה ויק"ר פל"ו, ד.
68 ראה ב"ר פ"א, ד.
69 ואתחנן ז, ז. ראה חולין פט, א ובפרש"י. סה"מ תרמ"ח ע' קפו. תרפ"ה ע' רנו. ועוד.
70 זח"א רסא, ב. אוה"ת נ"ך ע' תפו. ובכ"מ.
71 ראה ערכין יג, ב. לקו"ת תזריע כא, ד. ועוד.

[וההקדמה ל"נפלאות בה" היא "הי' תהא שנת" – שכל הנ"ל הוא באופן דחזקה ופסק-דין, "הי' תהא", "בהוייתה תהא"⁷⁷. ובאופן שזה חודר ונמשך ב"שנת", שנה מלשון שינויים⁷⁸, כיון שכוללת ופועלת בכל השינויים האפשריים שבכל סדר ההשתלשלות].

ט. וכאמור – ההקדמה לכל זה היא עבודת השליחות דכאו"א מישראל בעבודתו בעולם, ובעניני הארץ דוקא, "ואד יעלה מן הארץ".

ומזה מובן, שבאם הוא טוען – שישנם אכן ענינים מסויימים להם הוא שייך, אבל ישנם עניני עבודה שאינו שייך אליהם כלל להיותו בארץ התחתונה – עונים לו שאדרבה, דוקא ע"י העבודה ב"ארץ" [אפילו כאשר המדובר על "ארץ" שאינה למעליותא, ועאכו"כ בזמננו זה כאשר גם ה"ארץ" היא רק למעליותא], בעשיית הדירה לו ית' בתחתונים דוקא, נעשית העלי' ("יעלה") והשלימות האמיתית!

ומכיון שנמצאים כבר בסיום העבודה, הרי זוהי ההוראה והלימוד שיש ללמוד מכיון השלוחים – שבכל פעולה ופעולה בעבודת השליחות צריך להיות ניכר שתוכנה הוא ההכנה לקבלת פני משיח בפועל, ע"י שמגלה בכל פעולה את הניצוץ משיח שבקרבו, וכמדובר כמה פעמים.

ועי' זוכים תיכף ומיד לגילוי משיח בפשטות בגאולה השלימה, וכפי שהרמב"ם מתאר זאת בכמה וכמה פרטים, כולל ובמיוחד – הפרט שבסיום וחותם הרמב"ם "כמים לים מכסים"⁷⁹, שזהו למעלה אפילו מהענין ד"לא תבא צדיקיא בתיובתא"⁸⁰, כמרומו בזה שבהלכות תשובה לא הביא הרמב"ם את סיום הכתוב כי אם "כי מלאה הארץ דעה את הוי'" (כמדובר כמה פעמים החידוש שבדבר⁸¹), ודוקא כאן בהלכות ימות המשיח ומלחמות שלהם הביא גם את סיום הכתוב "כמים לים מכסים".

ובכללות – בסיום ספרו מדובר אודות השלימות ד"כולם ידעו אותי גו'", תכלית השלימות בענין הדעת⁸², ובאופן שב"לב לדעת" נכלל גם חכמה ובינה, כל שלשת הענינים ד"לב לדעת (דעת) ועיניים לראות (חכמה) ואזניים לשמוע (בינה)". ויתירה

(81) ראה סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 146 ואילך. וש"נ. שיחת ש"פ חיי שרה תש"נ (לעיל ע' 9-10). וש"נ.

דברי משיח תנש"א ח"א ע' 229-30.

(82) בהנחה אחרת מובא ענין זה לקמן סי"ד בהמשך להמדובר שם אודות לימוד תו"א ולקו"ת, ושם: והתחלת הלימוד בתורה אור עוד הפעם (לאחרי סיום הלימוד בלקוטי תורה) היא דוקא מתוך הרחבת ושלמות הדעת, "לב לדעת ועיניים לראות ואזניים לשמוע", ועד מעין ובודגמת המצב דלעתיד לבוא כאשר "לא ילמדו עוד איש את רעהו כי כולם ידעו אותי למקטנם ועד גדולם".

(77) ראה קידושין נח, א. ברכות יג, א. מגילה ט, א. יז, ריש ע"ב.

(78) ראה עבודה"ק חלק (ד) ס"ת פיי"ט. אוה"ת מקץ שלח, סע"ב ואילך. (כרך ה) תתקעו, א. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1323. סה"מ סוכות-שמח"ת ע' רמו. ועוד.

(79) ישע"י יא, ט.

(80) ראה לקו"ת ר"ה נח, ד. האזינו עה, סע"ב. שמע"צ צב, ב. שה"ש מה, א. נ, סע"ב. מאמרי אדה"ז תקס"ב ח"ב ע' תקלד. ועוד. וראה זח"ג קנג, ב. לקו"ד ח"א קמו, א ואילך.

מזו – שבה"לב לדעת" נכלל גם ענין הכתר, שלכן כשהכתר נמנה אין הדעת נמנה⁸³ וכו'⁸⁴.

י. ויש לקשר זה גם עם פרשת השבוע – שלכאו"א מישראל ישנם בשלימות כל הענינים ד"מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים"⁸⁵.

"שבע שנים" קאי על עבודת שבעת המדות; "עשרים שנה" קאי על עבודת ג' המוחין; ו"מאה שנה" דקאי על כח המקיף – ענין הכתר, ובעבודת האדם – תענוג (חפץ) ורצון, כדאיאת במאמרי חסידות⁸⁶. ועד לתכלית השלימות בזה באופן ד"שני חיי שרה – כולן שוין לטובה"⁸⁷, שכל ג' הענינים שווים בתכלית ושלמות הטוב.

ואח"כ ממשיך בפרשה בקניית מערת המכפלה בעיר חברון ע"י אברהם אבינו, שבזה מודגשת עוד יותר הבעלות של כאו"א מישראל על מערת המכפלה. ועאכו"כ הבעלות של אלו הקבורים במערת המכפלה כבר אלפי שנים, החל מאברהם ושרה, ועד"ז יצחק ורבקה ויעקב ולא, וכמו"כ אדם הראשון וחוה שהיו קבורים שם עוד קודם קניית המערה ע"י אברהם אבינו⁸⁸. ועד"ז כל ארץ ישראל – ששייכת אך ורק לבני ישראל, ונוסף על ארץ שבע אומות, גם ארץ עשר אומות (כדלקמן).

"והקיצו ורננו שוכני עפר"⁸⁹ והם בתוכם ובראשם. ויתירה מזו: מכיון שצדיקים קמים תיכף ומיד ברגע הראשון של הגאולה בתחיית המתים, הרי מובן שהם יקומו בתחיית המתים עוד קודם שכולנו נבוא לארץ הקודש וכו'.

יא. ועוד והוא העיקר – שזוכים לגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד,

וממילא נלך כולנו לארצנו הקדושה, לארץ הלזו הקדושה, ואומרים "הלזו", להדגיש, שגם לאחר ששנמצאים בה כבר בני ישראל, אין בה עדיין את השלימות דארץ עשר אומות, משא"כ תיכף ומיד בבוא הגאולה האמיתית והשלימה, שאז נלך לארץ דעשר אומות, כולל גם התוכן הרוחני שבזה – שלמות עבודת המוחין⁹⁰ (נוסף לעבודת המדות, ז' אומות), ובאופן שאין חילוק ביניהם, שלכן נקראת כולה "ארץ עשר אומות"⁹¹.

ח"א ע' תו ואילך). וש"נ.

(87) פרש"י ריש פרשתנו.

(88) פרש"י פרשתנו כג, ב.

(89) ישעי' כו, יט.

(90) ראה מאמרי אדה"ז תקס"ה ח"ב ע' תת ואילך.

א'מט ואילך. מאמרי אדהאמ"צ דברים ח"א ע' ד ואילך.

(91) ראה שיחות: אור לט' מרחשון (דברי משיח

תשנ"ב ח"א ע' 273 ואילך); ש"פ לך לך (שם ע' 290 ואילך).

(83) ראה ע"ח שער (כג) מוחין דצלם פ"ח. משנת חסידים מסכת בריאת א"ק פ"א מ"ד. תו"א מג"א צא, ג ואילך. לקרית שלח מט, ג. סה"מ ה'ש"ת ס"ע 38.

(84) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל ס"ז (בהמשך להמדובר שם אודות "לב לדעת וגו'"), ושם: ומתחיל דוקא ב"לב לדעת" – מכיון שכשהדעת נמנה אין הכתר נמנה, והיינו, שבנדו"ד "דעת" כוללת גם ספירת הכתר.

(85) ריש פרשתנו (חיי שרה כג, א).

(86) ביאורו"ז לאדהאמ"צ ולאדמו"ר הצ"צ ריש פרשתנו. ד"ה ויהיו חיי שרה תנש"א (סה"מ בראשית

ושם נמצאים כל בני ישראל, "בנערינו ובזקנינו . . . בבנינו ובבנותינו"⁹², "כל יושבי" עליי⁹³, כולל גם עשרת השבטים (כמדובר כמה פעמים⁹⁴), וממילא כל דיני יובל נוהגים מן התורה בתכלית השלימות, ובפשטות – ש"קראתם דרור בארץ לכל יושבי" . . . ושבתם איש אל אחוזתו ואיש אל משפחתו תשובו"⁹⁵.

ולכל זה זוכים תיכף ומיד, וכדברי נשיא דורנו שכל העינים ישנם כבר, ומה שחסר הוא אך ורק קבלת פני השכינה בפועל, כאן למטה, שלזה צריך להיות ה"ובקשו את הוי' אלקיהם ואת דוד מלכם"⁹⁶ כהנוסח דקידוש לבנה. ואח"כ ממשיכים ומסיימים "אמן" (ר"ת "א-ל מלך נאמן"⁹⁷), שפירושו גם ענין הנצחון⁹⁸, ועד לנצחון אמיתי – נצחון נצחי, כפי שאומרים בקדושת שבת "לדור ודור ולנצח נצחים" (ובפרט שצירוף שניהם הוא מאותם אותיות), נצחון כל העינים המנגדים בתכלית השלימות, ובהדגשה יתירה בשנה זו, כאמור לעיל.

והעיקר – שזוכים לכל עינים אלו בגלוי ממש, באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה"⁹⁹, "זה" בגימטריא י"ב שבטי י-ה, "כל יושבי" עליי¹⁰⁰; ומראה באצבעו ואומר זו, "עם זו יצרתיו"¹⁰⁰, שכולל גם את השלימות דבני ישראל כפי שנחלקים ל"ג (בגימטריא "זו") שבטים, כפי שיהי' לעתיד לבוא "שער לוי אחד"¹⁰¹, דעתידה ארץ ישראל שתתחלק ל"ג שבטים,

והעיקר, כאמור – תיכף ומיד ממש, שעוד לפני תפילת המנחה, ועוד לפני המשך ההתוועדות – זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, "שלח נא ביד תשלח",

ו"הקיצו ורננו שוכני עפר", ונשיא דורנו בראשנו, וכולנו נלך – "וארו עם ענני שמיא"¹⁰² – לארצנו הקדושה, ולירושלים עיר הקודש, ולהר הקודש, ולבית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך"¹⁰³,

תיכף ומיד ממש, ומתוך שמחה וטוב לבב.

[אחרי שיחה זו ניגנו "ידיון נצח"].

(92) ל' הכתוב – בא י, ט.

(93) ערכין לב, סע"ב. רמב"ם הל' שמיטה ויובל פ"י ה"ח.

(94) ראה גם שיחות: אור לט' מרחשון (דברי משיח תשנ"ב ח"א ע' 275; 278); ש"פ לך לך (שם ע' 290).

(95) בהר כה, י.

(96) הושע ג, ה.

(97) שבת קט, ב.

(98) ראה נזיר בסופה.

(99) ראה תענית בסופה (ובפרש"י שם). שמו"ר פכ"ג, יד. מכילתא ופרש"י בשלח טו, ב.

(100) ישע"י מג, כא.

(101) יחזקאל מח, לא. וראה ב"ב קכב, א.

(102) דניאל ז, יג. סנהדרין צח, א.

(103) בשלח שם, יז ובפרש"י.

— שיחה ב' —

יב. ענין השליחות קשור במיוחד עם פרשתנו, בה מסופר בארוכה ובפרטיות אודות השליחות דאליעזר עבד אברהם (ע"י אברהם) לקחת אשה ליצחק, ואיך שאליעזר מילא את שליחותו בפועל, ועד לסיום הענין "ויבאה יצחק האהלה שרה אמו – ויבאה האהלה והרי היא שרה אמו, כלומר ונעשית דוגמת שרה אמו, שכל זמן ששרה קיימת וכו'"¹⁰⁴, שכל הענינים וההנהגות שהיו בבית בזמן שרה חזרו ע"י רבקה, ועד כדי כך ש"וינחם יצחק אחרי אמו"¹⁰⁵, שבזה מודגש עוד יותר גודל הענין שנפעל ע"י השליחות דאליעזר.

וענין זה נלמד בפרשתנו ע"י כא"א מישראל, ומובן גם לילד קטן מישראל, שגם הוא יודע ומרגיש את גודל ותוקף הקשר העמוק שלו עם אמו – תאריך ימים ושנים טובות – אשר התקשרות זו הולכת ומתחזקת במשך הזמן, וממילא הוא מבין ומשיג את גודל ההפלאה דהשלמת החסרון בזה, ש"וינחם יצחק אחרי אמו" כיון שברבקה היו כל הענינים שהיו בשרה, כולל גם הענין המובא בתחילת הפרשה (כהקדמה לזה) "שני חיי שרה – כולן שוין לטובה".

ועפ"ז מובן, שכאן המקום לעורר ולבאר את הגדר והדין דאליעזר בשליחות זו ליקח אשה ליצחק (ובודאי יתפללו בזה עם מראי מקומות וכו') – האם ה' זה בגדר דשליח לקידושין (ש"האיש מקדש בו ובשלוחו"¹⁰⁶) והוא קידש בפועל את רבקה ליצחק (ועפ"ז יש לומר, שנתנית ה"צמידים על ידי"¹⁰⁷ הוא בהתאם להמנהג¹⁰⁸ לקדש בטבעת דוקא, כמבואר בארוכה בספרי מוסר וחסידות¹⁰⁹) או לא, וכדלקמן.

יג. והנה, בענין השידוך בין יצחק ורבקה, מצינו תמיהה נוספת בכללות הענין, שלכאורה הרי זה דבר פלא ו"נפלאות", ובהקדמה:

ידוע שתורה אור ולקוטי תורה הם ע"ד תורה שבכתב דתורת החסידות¹¹⁰, אשר לכן, גם סידור הענינים שבתורה אור ולקוטי תורה הוא בתכלית הדיוק בדוגמת הדיוק שבתורה שבכתב.

ועפ"ז ישנו דבר פלא בעניננו – שהביאור בתורת החסידות בכללות ענין השידוך בין יצחק ורבקה, לא רק שהוא נמצא בלקוטי תורה ולא במקומו בתורה אור על הפרשה, אלא עוד זאת, שבלקוטי תורה גופא, הרי זה דוקא בסיומו וחזרתו בדרושים דפרשת ברכה¹¹¹!

109 (ראה סה"מ דברים ח"ב ע' רצד (נדפס גם בסה"מ דרושי חתונה ע' רכז). וש"נ.
110 (כ"ה בהנחה. ובסה"ש כאן (ח"א ע' 106):
"ספרי היסוד פון תושבע"פ פון חסידות". וראה גם שיחת ש"פ נח תשכ"א (שיחות קודש ע' 33).
(111) צו, גיד.

104 פרשתנו כד, סז ובפרש"י.
105 פרשתנו שם.
106 קידושין מא, א.
107 פרשתנו שם, כב.
108 רמ"א אה"ע ר"ס כז.

ומובן שגם מזה יש ללמוד הוראה בעבודת ה', וכמדובר בזה במ"א.

יד. ובנוגע לפועל – יש לעורר, שכמו הקביעות בלימוד כל ספר משנה תורה להרמב"ם להיותו כולל את כל התורה כולה¹¹², עד"ז יש ללמוד בתורת החסידות את כל הספר תורה אור ולקוטי תורה¹¹³, המהוים תורה שבכתב דתורת החסידות. וכידוע¹¹⁴ שתורה אור ולקוטי תורה הם שני חלקים של ספר אחד והמשך אחד, אלא שבגלל גזירת המלכות וכו' נגרם הפסק הזמן ביניהם ושינוי השם כו'. ולהעיר שמקור והתחלת ענין הגאולה צ"ל בתורה (כמו כל עניני העולם, וכידוע בענין "יעקב ועשו האמורים בפרשה"¹¹⁵), ובנדוד – ע"י חיבור הספרים תורה אור ולקוטי תורה.

וכשמסיימים זאת פעם אחת, הרי "כשם שעזרתי לסיים כן תעזרני להתחיל כו"¹¹⁶ – יש ללמוד זאת עוד הפעם (ובאופן נעלה יותר, כמובן), מהתחלת התורה אור במאמר ד"ה "השמים כסאי והארץ הדום רגלי" (ד"נעוץ סופן בתחילתן"¹¹⁷ להתחלת החמשה חומשי תורה), שגם בו מבואר גודל מעלת (גם) מעשיו של יהודי¹¹⁸.

וע"י הלימוד בתורה שבכתב דחסידות על חמשה חומשי תורה [דאע"פ שלאחר מכן מיתוסף בלקוטי תורה גם הדרושים על שיר השירים, הרי זה בהוספה על החמשה חומשי תורה שלפני זה¹¹⁹] – פועלים את הענין דשיר השירים שבהמשך לזה, החל מ"ישקני מנשיקות פיהו"¹²⁰, שנשיקין הוא תכלית ושלמות היחוד שע"י לימוד התורה, וקאי על הגילוי דפנימיות התורה בתכלית השלימות, כפרש"י על הפסוק "לבאר להם סוד טעמי" ומסתר צפונותי", שזהו פנימיות התורה.

ועד לדרוש האחרון בלקוטי תורה, הדרוש המתחיל "כי כאשר השמים החדשים גו", שזוכים ל"השמים החדשים והארץ החדשה"¹²¹, והעיקר – ל"כן יעמוד זרעכם ושמכם"¹²¹.

טו. והנה, בלקוטי תורה שם מבואר שיצחק הוא בחי' מ"ה ורבקה היא בחי' ב"ן, ותוכן ענין השידוך דיצחק ורבקה הוא יחוד מ"ה וב"ן, וזה הי' ענין שליחות דאליעזר – לברר ולהמשיך יחוד זה.

ואילך.

(116) נוסח "הדרן" בסיום מסכת.

(117) ספר יצירה פ"א מ"ז.

(118) ראה תו"א בראשית א, ב.

(119) בהנחה אחרת המוסגר הוא בקטע הקודם, ושם: דאף שאין זה הסיום ממש – שהרי לאחר זה באים הדרושים על שיר השירים, הרי זה מכל מקום הסיום דחמשה חומשי תורה.

(120) שה"ש א, ב.

(121) ישע"י סו, כב.

(112) בהנחה אחרת: בכדי לצאת ידי חובת לימוד כל התורה כולה.

(113) ראה גם לקו"ש ח"כ ע' 598. ח"ל ע' 291-2. אגרות-קודש אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ח"י ע' שא. שיחת ש"פ ויקהל תשכ"ה (שיחות קודש ח"א ע' 414 ואילך). סה"ש תשמ"ט ח"א ע' 41 הערה 21. ובכ"מ.

(114) ראה אגרות-קודש אדמו"ר מהוריי"צ ח"ד ס"ע תקס ואילך. נדפס גם בהוספות לתו"א (קמא, ב ואילך) ולקו"ת (ג, ב).

(115) פרש"י ר"פ תולדות. ראה לקו"ש ח"כ ע' 342

ומכיון שזהו ענין כללי בתורה, הרי כידוע – כל עניני וסיפורי התורה ישנם גם בישראל ומשתקפים בחייו ובעבודתו של כל יהודי, מתחיל (בענינו) מאליעזר עבד אברהם, ועד"ז רבקה וכו' [ע"ד הענין דבתואל ולבן שבתורה, וכדאיתא בלקוטי תורה¹²² דלבן רומז על לובן העליון, ועד"ז גם המקומות שבתורה כמו חרן, וכיו"ב], שהענין דיחוד מ"ה וב"ן ישנו בעבודת כאו"א מישראל, והוא ענין כללי ביותר בעבודתם, וענין כללי הנוגע גם לכל סדר ההשתלשלות.

והענין בזה:

בכאו"א מישראל ישנו ה"חלק אלוהה ממעל ממש¹²³ שמתלבש ומחי' את גופו¹²⁴, והנשמה והגוף הם ב' הענינים דמ"ה (נשמה) וב"ן (גוף).

וזהו תוכן הענין בעבודת האדם – שבכל פעולה וכל ענין בחייו של יהודי צריך להיות ניכר שהיא נעשית ע"י גופו ונשמתו גם יחד – יחוד מ"ה וב"ן, שע"י נפעל (מעין) הענין דיחוד מ"ה וב"ן גם בכל עשיותיו בעניני הרשות – שהם לא רק בבחי' "כל מעשיך יהיו לשם שמים"¹²⁵ ו"בכל דרכיך דעהו"¹²⁶ ("דעהו" דייקא – הקב"ה בעצמו), אלא יתירה מזו, שה"מעשיך" ו"דרכיך" עצמם נעשים בבחי' "נפלאות", כיון שגם בהם ניכרת ומתגלה הבחי' מ"ה שבאדם, נפש האדם!

ונוסף לכך שענין זה ניכר בכל פעולותיו ועשיותיו בעבודתו עם עצמו, הרי זה ניכר גם בעבודתו בעולם, בשליחותו "לעשות לו ית' דירה בתחתונים" – שבכל פעולה ופעולה ניכר שהיא נעשית ע"י נשמה וגוף של יהודי, יחוד מ"ה וב"ן, ועד שזה נפעל ונשפע גם בכל העולם כולו, עד לד' כנפות הארץ – המורים על מקומות הכי מרוחקים, שגם מ"תחתונים" אלו עושים "דירה לו ית'".

וע"ד ובדוגמת מה שמצינו גבי ציצית, שצריכה להיות "על ארבע כנפות כסותך" – ש"לפיכך כשהוא עושה ציצית לבעלת חמש או שש אינו עושה אלא לארבע כנפים המרוחקות זו מזו"¹²⁷, עד שמאחד את כולם יחד לבגד אחד של ציצית, שעד"ז מובן בנוגע לעבודת השליחות בכל ארבע כנפות הארץ, שבזה נכלל ובעיקר – דוקא מקומות המרוחקים, שגם מהם עושים "דירה לו ית'".

טז. והנה, כשמתעסקים בעבודה זו, משפיע הקב"ה את כל עניני הפרנסה, הכוללת – לא רק לחם לאכול, עניני אכילה ושת' בהרחבה, ועד ל"סעודת שלמה בשעתו"¹²⁸,

בהערה ד"ה כל מעשיך לשם שמים.
(126) משלי ג, ו. רמב"ם וטושו"ע שם. שו"ע אדה"ז
או"ח סקנ"ז ס"ב.
(127) רמב"ם הל' ציצית פ"ג ה"ג.
(128) ראה ב"מ פג, א.

(122) תזריע כד, א. שה"ש יא, א.
(123) תניא רפ"ב.
(124) ראה סה"מ תרנ"ו ע' שיט. ובכ"מ.
(125) אבות פ"ב מ"ב. רמב"ם הל' דעות ספ"ג.
טושו"ע או"ח סרל"א. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 646

[אשר ההדגשה ד"בשעתו" היא, "בעת"¹²⁹ מלכותו דמלך והדיוט הוה", כידוע¹³⁰ שהי' זמן ששלמה הי' בבחי' "הדיוט", החל (עוד לפני כן) מהזמן שירבעם בן נבט נמלט משלמה וכו', וכמדובר פעם בארוכה בזה¹³¹, ואין כאן המקום להאריך בזה. אלא רק להזכיר, שלעתיד לבוא, כאשר יתהפכו כל הענינים למעליותא, יהיו גם כל עניני ירבעם בן נבט רק למעליותא, שתתגלה מעלתו – ובפרט שהי' גם "מקבל" מאחי' השילוני, שממנו קיבל את המלוכה על עשרת השבטים¹³², ועד לתכלית השלימות בזה בגאולה השלימה, שאז יתאחדו עשרת השבטים עם שבטי יהודה ובנימין],

אלא גם בגד ללבוש, ע"ד הבגד דציצית, וכמו"כ גם בית ודירה בהרחבה, כמובן גם מחיוב ה"פרנסה" שכל בעל מחוייב לאשתו – שהיא כוללת את כל שלשת הענינים ד"שארה כסותה ועונתה"¹³³.

ודוגמתו בהקב"ה וכנסת ישראל, שנקראו איש ואשה – שהקב"ה משפיע לכל יהודי את כל הענינים הנכללים ב"שארה כסותה ועונתה", ולכל לראש – כל הצרכים הגשמיים בפשטות, לחם לאכול ובגד ללבוש, כולל "דירה נאה" ורחבה לדור בה, "שמרחיבה דעתו של אדם"¹³⁴, "דעתו" דוקא – שהוא סיום ועיקר המוחין. וממילא ישנו ה"לב לדעת" בשלימות, באופן שבדעת נכללות גם החכמה ובינה בשלימות, ועד לענין הכתר, כידוע (וכנ"ל) שכשהכתר נמנה אין הדעת נמנה כו', מפני שהדעת דוקא עולה עד לכתר.

ובמיוחד בעמדנו בפרשת חיי שרה, שאז מודגש שלכאו"א מישראל ישנם כל הענינים ד"מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים", שלימות המדות, ושלימות המוחין, ושלימות הכוחות המקיפים, רצון וחפץ, שכנגד ענין הכתר, "מאה שנה".

יז. ויש להוסיף יתירה מזו:

הכתוב ממשיך ומוסיף "שני חיי שרה (ללא מספר שנים) – כולן שוין לטובה", שזהו דבר נפלא וענין של "נפלאות". ובהקדים – שהכרחו של רש"י לפרש כן הוא בגלל הקושי בכתוב, שכופל וכותב "שני חיי שרה" לאחר שכתב נאמר "ויהיו חיי שרה". ובכדי לתרץ זאת כותב רש"י "כולן שוין לטובה", שבזה משמיענו ההוספה והחידוש במ"ש "שני חיי שרה".

והביאור בזה: ממ"ש "ויהיו חיי שרה מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים" יודעים רק ששרה חי' בפועל קכ"ז שנה, והחידוש ד"שני חיי שרה" הוא – שקכ"ז שנים אלו היו מציאות אחת, כלומר, שכל יום ויום מהקכ"ז שנה הי' חדור עם הפעולה והשלימות

(129) פרש"י ב"מ שם. ועד"ז בפירושו לתענית כט, סע"ב.

ח"ב ע' 293).

(132) מלכים א' יא, ל ואילך.

(133) משפטים כא, י. רמב"ם הל' אישות פ"ב ה"ב.

(134) ברכות נו, ב.

(130) ראה גיטין סח, ב.

(131) ראה שיחת ש"פ פינחס תשל"ד (שיחות קודש

דכל הקכ"ז שנה, שלכן העבודה במעמד ומצב ד"שבע שנים" והעבודה במעמד ומצב ד"עשרים שנה" והעבודה במעמד ומצב ד"מאה שנה" – "כולן שוין לטובה".

ומזה לימוד והוראה גם ובמיוחד בנוגע לעבודת השליחות, שגם אם נראה לו שהי' זמן שבו הצליח יותר בעבודתו, והי' זמן שבו לא הצליח כל כך – אומרים לו ש"כולן שוין לטובה", היינו שניתנת לו הכח והסיוע המיוחד, שכל עבודתו במשך כל הזמנים ובכל המצבים שוים בתכלית ושלמות הטוב!

ומזה מובן גם בנוגע להשפעת כל הענינים לכאו"א מישראל ע"י הקב"ה – שהקב"ה נותן כבוד לכל יהודי, מבלי הבט על מעמדו ומצבו בעבודה!

כלומר, שגם באם עבודתו לא היתה בתכלית השלימות וכו' וכו' – הרי "כולן שוין לטובה", שגם אז הקב"ה משפיע לו את כל הענינים בהרחבה, כולל גם בגדים ללבוש "לכבוד ולתפארת"¹³⁵, שהרי על כאו"א מישראל נאמר "ואתם תהיו לי ממלכת כהנים וגוי קדוש"¹⁷, "תהיו" בלשון ציווי, והבטחה, ויתירה מזו – בלשון סיפור דברים של דבר שישנו כבר בפשטות!

ועד כדי כך, שבכל פעולה שלו ישנה ההשפעה בכל התוקף הן מכל העבר והן מכל העתיד לבוא, היינו שגם עתה בכחו לנצל את כחותיו העתידיים לבוא לאחר זמן, כך שאין חילוק בין עבודתו עתה לעבודתו בעתיד מכיון שהענינים שיתוספו בעתיד פועלים פעולתם כבר עתה. וכן בנוגע לכללות ענין הזמן – שגם ביום פרטי זה בכחו להמשיך ולהחדיר פעולתו ושלמותו של כל המשך הזמן שלאחרי זה, עד כדי כך, שגם כשמדובר אודות ענין שיתוסף רק בעוד מאה עשרים ושש שנים, הרי כבר עתה בשנה הראשונה אומרים ש"כולן שוין לטובה"!!!

ועד"ז הוא גם בנוגע לכללות הענין דגלות וגאולה – שאע"פ שבני ישראל התייגעו בגלות ועדיין מתייגעים בגלות ("אז אידן האבן זיך געמאטערט אין גלות און מ'מאטערט זיך נאך אין גלות"), הרי בבוא הגאולה האמיתית והשלמה תיכף ומיד יתגלה ש"כולן שוין לטובה" – מצד מעלת ה"אתכפיא" וה"אתהפכא" (או כיו"ב) שבעבודת הגלות דוקא!

וענין זה הוא דבר נפלא, מה"נפלאות" שבפרשתנו – שה"כולן שוין לטובה" הוא בכל שלשת הענינים ד"מאה שנה ועשרים שנה ושבע שנים", דקאי על הז' מדות וג' מוחין וספירת הכתר (שזהו כח המסירת נפש) כדאיתא בזהר עה"פ¹³⁶, ובפרטיות בביאורי הזהר לאדמו"ר הצ"צ, ולפני זה לאדמו"ר האמצעי¹³⁷ – בארוכה.

ועד"ז בתורת אדמו"ר הזקן, אם כי באופן דנקודה, אבל זוהי נקודה הכוללת הכל, כולל גם תורה אור ולקוטי תורה שמיסודים בעיקר על הנקודות האמורות מאדמו"ר

(137) שבהערה 86.

(135) ל' הכתוב – תצוה כח, ב.

(136) פרשתנו קכג, א.

הזקן, אלא שאח"כ ניתוספו (בלקו"ת) ההוספות והגהות ומראי מקומות דהצ"צ (כולל גם בדרוש האמור אודות נישואי יצחק ורבקה), וכמדובר כמה פעמים.

ית. וע"י הלימוד בזה, במיוחד בתורה אור ולקוטי תורה כאמור – זוכים מיד לההמשך דלקוטי תורה (שלאחרי חמשה חומשי תורה) בשיר השירים, החל מ"ישקני מנשיקות פיהו", הגילוי דפנימיות התורה, באופן דיחוד פנימי, יחוד המוחין, עד לתכלית השלימות בזה בקיום היעוד – "תורה חדשה מאתי תצא"¹³⁸.

ולהוסיף, ש"מאתי תצא" פירושו, שתורה זו שהיא "מאתי", דרגה הכי נעלית בתורה – נמשכת בעולם הזה התחתון, כמודגש בלשון "תצא", שהרי יציאה אמיתית פירושה (שלא מספיקה רק הירידה לכתר דאצילות או אפילו לעולם האצילות בכלל, אלא) דוקא כאשר הענין יוצא לגמרי מכל סדר ההשתלשלות כולו!

וכמובן גם מענין היציאה דלעומת זה, כמאחז"ל¹³⁹ "כל מה שיאמר לך בעל הבית עשה חוץ מצא", שבזה מרומזת גם יציאת בני ישראל לגלות, יציאה הכי תחתונה!

ועל זה אומרים, שאע"פ שלכל הציוויים דבעל הבית האמיתי – הקב"ה – מוכרחים לציית ויש לקיימם בפועל, הרי כאשר הבעל הבית טוען "צא", שבני ישראל ישארו בחוץ, בגלות, עוד רגע אחד, מכיון שע"י עבודתם בגלות נעשה נחת רוח ותענוג גדול למעלה וכו', עונים לו ותובעים – ופועלים זאת – ש"חוץ מצא", שבזה אינם צריכים לציית, אלא תיכף ומיד ממש צריכה להיות הגאולה האמיתית והשלימה!...

וטענתם היא – שכך הי' כבר ביציאת מצרים, בגאולה ראשונה, שגם אז טענו בני ישראל שהם מוותרים על ה"רכוש גדול" ובלבד שיצאו תיכף ומיד מגלות מצרים בפועל¹⁴⁰, וכמו"כ בגאולתנו זו, עלי' נאמר "כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות!"

יט. בכל האמור לעיל מיתוסף במיוחד בעמדנו בעת כינוס השלוחים, וכמדובר כמה פעמים שנוסף לשליחות הכללית של כאו"א מ"ישראל" לתקן עולם במלכות שד-י¹⁴¹ – ניתוסף בזה ענין מיוחד בדורנו זה, שישנם אלו שנבחרו מבין בני ישראל שעיקר עבודתם תהי' בעבודת השליחות, אשר "שלוחו של אדם כמותו"¹⁴², ועד ל"כמותו ממש" כדאיתא בכמה מקומות בתורה שבע"פ¹⁴³, וכמ"ש גם בלקוטי תורה פרשת ויקרא¹⁴⁴ ששלוחו של האדם העליון הוא כמותו ממש [כולל גם שזוכים תיכף ומיד לכל פרטי הענינים ד"ויקרא אל משה", כמבואר בלקוטי תורה שם¹⁴⁵].

וכיון שנמצאים אנו בסיום כל עבודת השליחות – הרי מובן שתיכף ומיד יחזרו כל השלוחים אל המשלח האמיתי, שזהו עצמותו ומהותו ית', ויכריזו: עשינו את שליחותנו,

(142) ברכות ל, ב (במשנה). קידושין מא, ב. וש"נ.

(143) תשובות הריב"ש סרכ"ח. ועוד.

(144) ויקרא א, ג.

(145) א, א ואילך.

(138) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

(139) פסחים פו, ב.

(140) ברכות ט, סע"א-ב.

(141) נוסח תפלת "עלינו".

ועתה הגיע הזמן שתעשה שליחותך, ותקיים "אני אעשה מה שעלי" ¹⁴⁶ – להביא תיכף ומיד ממש את גואל אחרון, משיח צדקנו, "שלח נא ביד תשלח", ויתירה מזו – שעצמות ומהות עצמו נעשה משיח צדקנו!...

כ. ויהי רצון, שע"י כינוס השלוחים, אשר "כינוס . . לצדיקים הנאה להם והנאה לעולם" ¹⁴⁷, כולל "עולם" מלשון העלם והסתרה ¹⁴⁸, שהרי ע"י עבודתם הם מבררים את הארציות וחומריות דעולם הזה לגשמיות, והגשמיות דוקא נעשית כלי לרוחניות – "לעשות לו ית' דירה בתחתונים", כיון שדוקא בארץ הלזו התחתונה (לכאורה) נעשית תכלית שלימות העלי, כאמור, "ואד יעלה מן הארץ" דוקא,

אשר, זוהי ג"כ השלימות שתהי' בגאולה העתידה, כידוע שהגאולה איננה שוללת ומבטלת את כל ענין הגלות, אלא שע"י ההוספה והגילוי דאל"ף, "אלופו של עולם" ¹⁴⁹, עצמותו ומהותו ית', בתוך ה"גולה" – נעשית ה"גולה" עצמה "גאולה" ¹⁵⁰,

ובפרט ע"י שהשלוחים מגייסים לעבודתם את כל עשר כחות הנפש, שאז הרי "שליח" בתוספת יו"ד (כחות) בגימטריא "משיח" ¹⁵¹ [ולא רק "גימטריא", אלא שהענין מתגלה ומתפרט בגלוי ובפרטיות ובפרטי פרטים, ועד ל"משיח" פרטים], גילוי המשיח הפרטי שבכא"א ¹⁵² –

נזכה תיכף ומיד לגילוי משיח צדקנו בפשטות בגאולה האמיתית והשלימה, בקיום הבקשה "שלח נא ביד תשלח", ע"י ביאת ה"גואל ראשון הוא גואל אחרון".

[– כולל גם לפי הפירוש הפשוט, שבקשת משה "שלח נא ביד תשלח" לא נתקיימה, והיינו שנוסף למשה רבינו ישנו דוד מלכא משיחא, שדוקא על ידו תהי' הגאולה העתידה תיכף ומיד ממש. ובהדגשה יתירה בעמדנו בשבת מברכים החודש (חודש מלשון חידוש) ¹⁵³, שלאחרי מיעוט הלבנה היא מתחדשת עוד הפעם, ועד לשלימותה במילוי הלבנה), לאחר שאמרנו את כל ספר התהילים של דוד מלכא משיחא, החל מ"אשרי האיש גו" ועד להסיום ב"כל הנשמה תהלל י-ה הללויה-ה".]

(דברי משיח ח"ג ע' 227 ואילך); ש"פ אמור (שם ח"ד ע' 6 ואילך).

151) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ט ע' 358 ואילך.
152) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל ס"ט, ושם: וזוהי גם הכוונה והמטרה העיקרית של כינוס השלוחים – עבודת כאו"א מישראל לקבל פני משיח צדקנו, "שלח נא ביד תשלח", כולל ובמיוחד ע"ז שכל יהודי נעשה מוכן לביאת המשיח ע"י גילוי בחי "משיח" שבו, אשר ענין זה נפעל במיוחד ע"י קיום עבודת השליחות של כאו"א מישראל בכל עשר כחות נפשו, כידוע ש"שליח" בצירוף עשר (הכחות) הוא בגימטריא "משיח".
153) ראה ראב"ע בא יב, ב.

146) פרש"י עקב יא, יג (מספרי).

147) סנהדרין עא, סע"ב במשנה.

148) ראה לקו"ת במדבר ה, סע"ג (מקה"ר פ"ג, יא).
שלח לו, ד. שבת שובה סד, ב. ביאור"ז להצ"צ ח"א ע' שנה (מפסחים נ, א). סה"מ הי"ש"ת ע' 160 ואילך.
וראה גם תקו"ז תמ"ב. ובכ"מ.

149) ראה סמ"ק – הובא בבי"א או"ח סס"א (ד"ה כתב בסמ"ק). שו"ע (ואדה"ז) או"ח שם ס"ו. וראה לקו"ת תזריע כג, ג. סהמ"צ להצ"צ שרש מצות התפלה פיי"ח (קכד, א"ב). ובכ"מ.

150) ראה ויק"ר פל"ב, ח. לקו"ת בהעלותך לה, ג. ועוד. וראה בארוכה שיחות תנש"א: ש"פ אחו"ק

כא. והעיקר – שזוכים לכל זה תיכף ומיד ממש, ע"י שכל אחד מסיים תיכף ומיד את שליחותו ועבודתו – באם יש לו עוד מה לסיים, ועוד ועיקר – שמסיימים את כל ענין הצפי' למשיח, מכיון שכבר אי אפשר לחכות עוד בגלות...

וממילא, הולכים כולנו תיכף ומיד – לארצנו הקדושה, ולירושלים עיר הקודש, ולהר הקודש, ולבית המקדש – כל ישראל יחד, ומשיח צדקנו בראשנו – עצמות ומחות, ביחד עם משה רבינו ש"הוא גואל ראשון הוא גואל אחרון", אבל הגאולה עצמה נעשית דוקא ע"י ה"גואל אחרון", דוד מלכא משיחא, בגאולה האמיתית והשלימה, תיכף ומיד ממש. [אחרי שיחה זו ניגנו "עד מתי"].

— שיחה ג' —

כב. בהמשך להמדובר לעיל בנוגע לשליחותו של אליעזר המסופרת בפרשתנו, יש להוסיף בזה ע"פ הנאמר בפסוק שכשיצא אליעזר לדרכו לקח עמו "וכל טוב אדוניו בידו"¹⁵⁴, ופרש"י "שטר מתנה כתב ליצחק על כל אשר לו כדי שיקפצו לשלוח לו בתם", ובלשון המדרש עה"פ¹⁵⁵ – "זו דייתיקי".

ולכאורה, צריך ביאור ע"פ הלכה: אפילו בנוגע למצוה גדולה כמצות הצדקה מצינו, שאסור לאדם ליתן את כל אשר לו לצדקה¹⁵⁶, אלא ישנם כמה וכמה הגבלות בדבר, מפני שהוא צריך להותיר לעצמו כדי מחייתו וכו', ועאכ"כ בעניננו, שהמדובר הוא לא בנתינה לצדקה, אלא בכתיבת שטר לבנו, בכדי שיהיו כמה קופצים (או קופצים רבים) על בנו.

ואם כן, מנין ההיתר לכתוב "שטר מתנה" . . על כל אשר לו, מבלי להותיר לעצמו כלום, בה בשעה שישנם לאברהם אבינו עוד כמה וכמה שנים לחיות בעולם הזה, עד קע"ה שנה?! [ובפרט שלאברהם היו נכסים רבים, ובמילא ה' יכול ליתן חלק גדול מנכסיו ליצחק (שגם אז היו קופצים לשלוח לו בתם), ולהשאיר חלק מנכסיו לעצמו בכדי שיוכל להתפרנס מהם במשך שאר ימי חייו (ובפרט שמכיון שאברהם כבר עבר אז גיל קכ"ז שנה, וכבר ה' קרוב לגיל קע"ה שנה שאז מת "בשיבה טובה" (כמסופר בפרשתנו¹⁵⁷, וכמדובר בהתוועדות שלפני זה¹⁵⁸), לא ה' צריך להשאיר לעצמו חלק גדול כל כך)].

(157) כה, ח.

(158) שיחת ש"פ לך לך (דברי משיח תשנ"ב ח"א

ע' 283).

(154) פרשתנו כד, י.

(155) ב"ר פנ"ט, א.

(156) רמב"ם סוף הל' ערכין וחרמין. וראה שם הל'

דעות פ"ה הי"ב. הל' מתנות עניים פ"ז ה"ה.

[והנה, בפנימיות הענינים יש לתרץ, שכיון ש"אברהם הוליד את יצחק" (שמזה למדים ש)"קלסתר פניו של יצחק דומה לאברהם"¹⁵⁹, ובפרט שדמיון והשתוות זו ביניהם היתה (לא רק בקלסתר הפנים, אלא גם ו) בעיקר בתוכן עבודתם (וכידוע שעל אף שפרטי אופני עבודתם חלוקים זה מזה, הרי הם משתווים בכללות ענינם ועבודתם) ש"האבות הן הן המרכבה"¹⁶⁰ לעשות לו ית' דירה בתחתונים, לכן כתב לו אברהם "שטר מתנה. . על כל אשר לו", שכן ענינם אחד. אבל בפשטות הענינים בנגלה, וע"פ הלכה, ענין זה דורש ביאור כנ"ל],

ועיקר הקושיא היא (לא כל כך בנוגע ליצחק, אלא בעיקר) בנוגע לאליעזר, שהרי לאחר מסירת השטר לאליעזר, נמצא שכל נכסיו של אברהם היו ברשותו, ותחת בעלותו של אליעזר!

שכן, לאחר מסירת השטר לאדם שני (אליעזר) לא הי' בכחו של אברהם אבינו לבטל את השטר בפשטות, שהרי אינו ברשותו; ולבטלו ע"י מסירת מודעה, אין זה ענין רצוי כל כך כדאיתא בהלכה¹⁶¹ (כי עי"ז יכולים להוציא כמה וכמה מכשולים וכו'), ואם כן נמצא, שבשעת מעשה נעשה אליעזר העבד בעל הבית הבלעדי על כל הנכסים. ועד שבפשטות הי' יכול למסור את השטר לאחר, ולא ליצחק, שאז בכדי להחזיר את הממון לבעליו היו צריכים לטעון טענות ולהביא ראיות וכו' להוכיח ששטר זה שייך ליצחק דוקא. [ואף שמובן בפשטות שאליעזר עבד אברהם לא הי' עושה בפועל דבר בלתי רצוי כזה, הרי עכ"פ הי' אז בכחו לעשות בכל נכסיו אברהם כרצונו].

וכמרומו גם במה שלקח אליעזר בגשמיות בפועל, כמודגש בפסוק¹⁵⁴ "ויקח העבד עשרה גמלים מגמלי אדוניו", עשר – מספר השלם, היינו, שלקח איתו, והיו ברשותו, עיקר ושלמות הנכסים דאברהם אבינו!

כג. ולכאורה, מזה יש להוכיח עוד יותר בנוגע לשאלה האמורה בגדרו של אליעזר בשליחות זו – שזה הי' בגדר שליחות לאליעזר מאברהם, והיינו, שבעשיית פעולה זו (הליכתו לחרן וכו') הי' אליעזר שליח מאברהם. ויתירה מזו – שאליעזר הי' שליח לקידושין, והוא קידש בפועל את רבקה ליצחק. ומכיון ש"שלוחו של אדם כמותו", ובכמה מקומות בתורה שבע"פ מוסיפים "כמותו ממנו", נמצא שאליעזר הי' (בענין זה) "כמותו" דאברהם אבינו, ולכן, נתינת השטר על כל נכסיו אברהם לאליעזר אינה מהווה יציאת הנכסים מאברהם, כיון שהם נשארים בידי "שלוחו כמותו".

ואע"פ שכל ענין השליחות שייך דוקא בישראל, כמ"ש "כן תרימו גם אתם, מה אתם בני ברית אף שלוחכם בני ברית"¹⁶², משא"כ באליעזר – יש לומר שענין זה התחדש

(161) ראה רמב"ם הל' גירושין פ"ו הכ"ו.

(162) קרח יח, כח. קידושין מא, ב. וש"נ.

(159) ר"פ תולדות (כה, יט) ובפרש"י.

(160) ב"ר פמ"ז, ו. פפ"ב, ו. זח"ג רנז, ב. וראה תניא

פכ"ג (כח, ב). רפ"ד. ובכ"מ.

במתן תורה דוקא, משא"כ בענינו לפני מתן תורה, נראה לומר, שהי' גדר השליחות גם בשייכות למי שאינו בן ברית – אומות העולם. [ובפרט בנוגע לאליעזר עבד אברהם שהי' "עבדו זקן ביתו המושל בכל אשר לו"¹⁶³ וכו' כדלקמן].

ומאידך יש לומר, ששליחותו של אליעזר לא היתה בגדר שליח לקידושין. ויש לומר הטעם בזה – ע"ד מה שמצינו בדברי אברהם לאליעזר בענין זה גופא, ש"בת היתה לו לאליעזר והי' מחזור למצוא עילה שיאמר לו אברהם לפנות אליו להשיאו בתו, אמר לו אברהם בני ברוך ואתה ארור ואין ארור מדבק בברוך"¹⁶⁴, ששם מדובר בנוגע לדבקות ד"ודבק באשתו והיו לבשר אחד"¹⁶⁵, ואצל (משפחתו של) אליעזר לא הי' שייך הענין ד"והיו לבשר אחד" עם (משפחתו של) אברהם – עד"ז הוא גם בנוגע להיותו שליח לקדש, שלא רצה אברהם של"ארור" יהי' שום חלק בקידושין ד"ברוך", ולכן לא עשהו לשליח לקידושין, אלא שדכן בלבד – (רק) למצוא אשה לבנו יצחק, ששדכן אינו שליח כפשוטו, וכנראה במוחש בהנהגת השדכנים ע"פ מנהג העולם, ששדכן אינו "שלוחו כמותו" כלל, ואדרבה...

ולהוסיף, שגם אם נאמר שאליעזר הי' בגדר שליח אברהם – הרי מובן שבענין השליחות גופא כמה דרגות, ויש לחקור האם היתה זו השליחות ד"כמותו" ועד ל"כמותו ממשי", או באופן אחר דשליחות, שליחות בהגבלה ("כמותו" סתם) וכו'.

או יש לומר, שהי' בזה הגדר דשליחות דתלמיד, "ושננתם לבניך – אלו התלמידים"¹⁶⁶, דמכיון שאליעזר נקרא בכתוב "עבדו זקן ביתו", היינו שהוא הי' ה"זקן", "זה שקנה חכמה"¹⁶⁷, החכמה והתורה שבביתו של אברהם, ובלשון חז"ל – "דולה ומשקה מתורת רבו לאחרים" (ועד להענין ד"עבד מלך (כ) מלך"¹⁶⁸, שלכן עשהו אברהם ל"המושל בכל אשר לו") – היתה שליחותו זו בגדר השליחות דתלמיד, וכמדובר בזה כמה פעמים.

כד. כאמור לעיל, הלימוד וההוראה שעמה יש לצאת מהתועדות זו ("וואס דערמיט דאַרף מען אַרויסגיין פון דעם פאַרבריינגען") היא – ע"פ הידוע שכל עניני וסיפורי התורה הם הוראה בחיי כל אחד ואחת מישראל, ומובן שכן הוא גם בנוגע לענין הנ"ל – שבעבודת כאו"א מישראל ישנו הענין דיחוד מ"ה וב"ן, ע"ד ובדוגמת היחוד שנעשה ע"י פעולתו של אליעזר – השידוך (וקידושין) דיצחק ורבקה.

ואפילו כשלא נראית אצלו בגלוי שייכותו ליחוד זה ונדמה לו שאינו שייך לזה, צריך להתעמק ולדקדק בעצמו, ובעיקר – לדעת ולהכיר שכבר קיים אצלו יחוד מ"ה וב"ן.

(167) קידושין לב, א.

(168) שבועות מז, ב (כמלך). תנחומא צו יג (הובא בפרש"י בהעלותך יב, ח). ספרי ופרש"י דברים א, ז. פרש"י לך לך טו, יח. ב"ר פט"ז, ג (מלך).

(163) פרשתנו כד, ב.

(164) פרש"י פרשתנו כד, לט.

(165) בראשית ב, כד.

(166) ואתחנן ו, ז ובספרי ופרש"י עה"פ.

וכאמור, עצם החיבור דנשמה וגוף מורה על היחוד דמ"ה וב"ן, ומכיון שבכל יהודי ישנה ה"נשמה שנתת ב"ן" (כפי שאומרים בכל יום בבוקר בברכות השחר¹⁶⁹) – שישנה הנשמה "חלק אלוהה ממעל ממש" (מ"ה), וישנו ה"ב"ן, הגוף שבו ניתנה (ב"ן), וכהמשך הברכה, שירידת הנשמה נמשכת מ"טהורה היא" – שזוהי דרגת הנשמה כפי שהיא בעולם האצילות, ולאחרי זה נעשה "אתה בראתה . . יצרתה . . נפחתה ב"ן, ההמשכה בב"ע, עד לעולם העשי¹⁷⁰ [ושם נעשה ה"ואתה משמרה בקרבי", במקום שצריכים שמירה] (ויש אומרים דקאי גם על למעלה מעולם הבריאה¹⁷¹, ד"אתה משמרה בקרבי" הוא בדוגמת "נשמה שנתת ב"ן", או ש"ואתה משמרה בקרבי כו"ן" הוא בדרגה נעלית יותר גם מאצילות) – הרי שבכל יהודי ישנו הענין דיחוד מ"ה וב"ן¹⁷².

אלא שיחוד זה צריך להיות ניכר בכל ענין וענין ובכל פעולה ופעולה שלו, גם בענינים הגשמיים, הן באכילתו ובשתייתו, הן במלבושו והן בדירתו, ובכל עניניו, ובאופן ד"בכל עצמותי תאמרנה"¹⁷³, ועאכו"כ שבהפעולה ההיא שבגופו של יהודי מתבטאת ומתגלית גם נשמתו של יהודי, שהיא "חלק אלוהה ממעל ממש", שלמעלה מענין האמירה ("תאמרנה") – אשר עי"ז נפעל שלימות חיבור ויחוד הנשמה והגוף.

כה. והנה, ע"פ הידוע שמה שהקב"ה מצוה לישראל לעשות הוא עושה בעצמו¹⁷⁴, מובן, שלאחרי שהענין דיחוד מ"ה וב"ן כבר ישנו בכא"א מישראל – צריך גם הקב"ה לקיים ענין זה, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שאז תהי' תכלית השלימות דיחוד מ"ה וב"ן.

וענין זה מרומז גם בהמשך הענינים שבלקוטי תורה – שלאחרי ביאור הענין דנישואי יצחק ורבקה, שזהו ענין יחוד מ"ה וב"ן בעבודת האדם, שבפרשת ברכה, באים לדרושי שיר השירים, שזוהי תכלית השלימות דיחוד מ"ה וב"ן, כולל ובמיוחד – פעולת יחוד זה שנעשית ע"י היחוד דהקב"ה וכןסת ישראל בגאולה האמיתית והשלימה, כמ"ש בהתחלת שיר השירים "ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין" (כנ"ל) [ולהעיר, שגם ה"יין" שבפסוק רומז וקאי על תכלית השלימות בזה ביין המשומר דלעתיד לבוא, נוסף על הליתן ושור הבר שתהי' לעתיד לבוא],

וזהו גם מה שמצינו שיצחק אבינו יש לו שייכות מיוחדת לגאולה העתידה, כמאחז"ל¹⁷⁵ שלעתיד יאמרו ליצחק דוקא "כי אתה אבינו"¹⁷⁶, שמזה מובן גם בהנוגע לרבקה אשת יצחק, שזהו תוכן הענין דיחוד מ"ה וב"ן, שידוך יצחק ורבקה.

וב"ן.	169) ברכת "אלקי נשמה" (ברכות ט, ב).
173) תהלים לה, י.	170) ראה לקו"ת בחוקותי מו, סע"ד ואילך. ר"פ דברים. ובכ"מ.
174) שמו"ר פ"ל, ט.	171) ראה לקו"ת שה"ש ל, ג.
175) שבת פט, ב. וראה תו"א תולדות יו, ג. ויצא כא, ג.	172) בהנחה אחרת מובא ענין זה לעיל סט"ו,
176) ישע"י סג, טז.	בהמשך להמדובר שם אודות העבודה דיחוד מ"ה

ובפרטיות יותר – ברבקה גופא ישנם ב' הענינים, כמאחז"ל¹⁷⁷ "שתי רבקות של שלש שלש . . של ארבע ארבע" – שתיכף ומיד ישנו ה"רבקה" של שלש ו"רבקה" של ארבע, אותיות "גד", וע"פ מאחז"ל¹⁷⁸ "גימ'ל דל"ת – גמול דלים" (כמדובר כמה פעמים), נמצא, שב"רבקה" גופא ישנם ב' הענינים דמשפיע (גמול) ומקבל (דלים), זכר ונקבה.

אלא שתיכף ומיד זוכים לתכלית השלימות דיחוד מ"ה וב"ן כאמור, ואדרבה – לעתיד לבוא יקויים מש"כ¹⁷⁹ "נקבה תסובב גבר", ובענינו – רבקה לגבי יצחק.

ומזה מובן גם בהנוגע להקב"ה וכנסת ישראל – שנעשה "נקבה תסובב גבר" כביכול, ובפשטות – שהקב"ה "מודה" לבני ישראל ("ער דאנקט אָפּ אידן") על כל המחשבות, דיבורים והמעשים שלהם, גם באם הם לא היו בתכלית השלימות וכו'.

כו. בהמשך להאמור – יש לעורר עוד הפעם, שבדוגמת תקנת לימוד כל ספר משנה תורה להרמב"ם (לימוד הנגלה) על מנת לסיימו במשך השנה – כדאי ונכון ללמוד במשך השנה גם (בתורת החסידות) את כל ספר תורה אור ולקוטי תורה, עד לסיומו בדרושי שיר השירים.

ובהדגשה יתירה בעמדנו בש"פ חיי שרה, בה מסופר אודות שידוך יצחק ורבקה, תוכן הענין דיחוד מ"ה וב"ן המבואר בלקוטי תורה בארוכה, כנ"ל.

– ולהעיר מדבר פלא נוסף בפרשתנו, שכל הפרשה נקראת בשם "חיי שרה" – אע"פ שרק בפסוק הראשון מדובר אודות חיי שרה, ואילו בכל המשך הפרשה מדובר בשאר ענינים, ולא ב"חיי שרה", וכמדובר בזה בארוכה במ"א¹⁸⁰.

ועוד והוא העיקר – בנוגע לכל הענינים הדורשים ביאור – שמכיון שתיכף ומיד ממש זוכים לגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, שהוא יהי' הן מלך והן רב, שילמד תורה את כל העם כולו – יתבארו ויתורצו כל השאלות וכל הענינים המוקשים ע"י משיח צדקנו עצמו,

ויתירה מזו – שגם ה"תורה חדשה מאתי תצא", "מאתי" – מעצמות ומהות, תתגלה ע"י משיח צדקנו!

והעיקר – שנזכה לכל זה תיכף ומיד בביאת ה"גואל ראשון הוא גואל אחרון" – דוד מלכא משיחא, שהרי, גם משה רבינו (גואל ראשון) וכל דורו מחכים לכך – שכאו"א מאתנו יסיים את מה שנשאר עוד בעבודת השליחות שלו, ובאופן דזריזות הכי גדולה, שהרי כאו"א מישראל שייך ל"ממלכת כהנים" אשר "כהנים זריזין הן" (נוסף על הענין ד"ממלכת", מלוכה, ד"אמר מלכא עקר טורא"¹⁸¹),

(180) לקו"ש חט"ו ע' 145 ואילך. ועוד.

(181) ראה ב"ב ג, ב.

(177) עירובין יז, ב במשנה.

(178) שבת קד, א. וראה לקו"ש חכ"ו ע' 46. וש"נ.

(179) ירמ' לא, כא.

ועי"ז הקב"ה מסיים תיכף ומיד את שליחותו הוא, דכל מה שהוא מצוה לאחרים לעשות הוא עושה בעצמו, שמזה מובן שהקב"ה הוא ג"כ שליח, וגם הוא מקיים את שליחותו בזריות הכי גדולה, ד"אלקיכם כהן הוא"¹⁸², ובמילא אינו משהה את הגאולה אפילו לרגע אחד יותר –

וממילא הולכים כולנו יחדיו – לארצנו הקדושה, ולירושלים עיר הקודש, ולהר הקודש, ולבית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך".

[אחרי שיחה זו ניגנו "שובה ה'", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בשתי ידי הק' בשמחה רבה ועצומה. אח"כ התחיל לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואָ".]

– שיחה ד' –

כו. כרגיל בהתוועדויות כגון אלו, אלה שהכינו קנקני משקה המשמח יעלו עתה מלמטה למעלה, ויכריזו ויסבירו את פרטי הדברים הטובים הקשורים בזה, ומהם יראו וכן יעשו רבים.

ועוד ועיקר, שפעולה זו תכריע את ה"כף שקול" דכל העולם לכף זכות, וממילא נזכה תיכף ומיד אחרי הכרזה זו להכרזה העיקרית – ש"הנה זה (מלך המשיח) בא"¹⁸³, ועוד והוא העיקר – שמיד ברגע שלאחרי רגע זה באה ההכרזה שכבר בא! היינו שנמצאים כבר לאחר ביאת משיח צדקנו בפועל. וממילא תיכף ומיד ממש הולכים כל בני ישראל ביחד, והוא בראשנו, ונשיא דורנו בראשנו – לארצנו הקדושה, ולירושלים עיר הקודש, ולהר הקודש, ושם גופא – אל בית המקדש השלישי, "מקדש אדני-כוננו ידיך".

[כשלקח הרחי"ק קנקן עבור "כינוס השלוחים העולמי", אמר לו כ"ק אדמו"ר שליט"א: "להביא לימות המשיח"¹⁸⁴.]

לאחרי חלוקת 56 (!) קנקני המשקה (למשך 20 דקות), שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א האם כולם קיבלו, ואח"כ התחיל לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל. אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:15.

(184) ברכות יב, ב (במשנה).

(182) סנהדרין לט, סע"א.

(183) שה"ש ב, ח.

בס"ד. שיחת אור ליום ג', כ"ח מרחשון ה'תשנ"ב — לאחר תפילת ערבית —

הנחה בלתי מוגה

א. לכל לראש – "פותחין בברכה"¹, מתאים להוראת ונתינת-כח התורה בזה, כמדובר כמה פעמים,

ועד כדי כך, שהתורה עצמה מראה "דוגמא" בזה, כביכול [כדמצינו עד"ז בכמה ענינים] – בכך שהתחלת ופתיחת כל התורה היא באות ב', "בראשית", והתורה עצמה מפרשת שהטעם לכך הוא – ר"ת ברכה!²

ולהוסיף, שגם לפי פשטות הענין, שהאות ב' היא חלק מתיבת "בראשית", הרי אדרבה, בזה נרמזת (פתיחה ב) ברכה כפולה, שהרי "בראשית" מורה על "ב' ראשית", שזה כולל הן תורה והן ישראל ("בשביל התורה... ובשביל ישראל"³).

ב. והנה, אע"פ שבענין זה מצינו השוואה בין ישראל ותורה, "ב' ראשית", הרי מאידך מצינו בכמה ענינים, ואדרבה בענינים עיקריים – שבהם מודגש ש"ישראל" דוקא הם העיקר אפילו ביחס ל"תורה", וכדאיתא בתנא דבי אליהו "שני דברים קדמו לעולם, תורה וישראל, ואיני יודע איזה מהם קודם, כשהוא אומר צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל אומר אני ישראל קדמו".

וכמדובר כמה פעמים, שהמראה-מקום המובא בחסידות⁴ למאחז"ל זה בתורה שבע"פ הוא "תנא דבי אליהו", אף שבתנא דבי אליהו⁵ לא הובאה הראי' מהפסוקים צו את בני ישראל דבר אל בני ישראל, כי אם במדרש ויקרא רבה⁶. וכמדובר כמה פעמים, שקשה לומר שזוהי טעות של מעתיק מסויים, כיון שרבותינו נשיאינו ראו את המראה-מקום, וגם העתיקו זאת במאמרים שלאחרי זה, ויתירה מזו – העתקת המראה-מקום היתה גם בנוגע לענינים שבדפוס, אשר לכן, מסתבר לומר, שגם במראה-מקום זה יש ענין.

וע"ד מה שמצינו כמה פעמים, שגם ענינים כאלה שאח"כ עשו בהם "תיקון" כביכול – הרי גם קודם ה"תיקון", הם היו ענין של "תיקון".

החל מסיפור לידת יעקב ועשו שבהתחלת פרשתנו, שאף שלבסוף נעשה התיקון והבכורה הגיעה ליעקב דוקא, הרי בתחילת הענין עשו דוקא ה' הבכור, ומבואר בזה

ויק"ר פל"ו, ד.

(1) ע"פ פתיחת אגה"ק ס"א. וראה לקו"ש חכ"ד ע' 641 הערה ד"ה פותחין בברכה. וש"נ.

(4) סה"מ תרנ"ט ע' יג. המשך תער"ב ח"ג ס"ע א'רנה. סה"מ ה'ש"ת ע' 61. וראה סה"מ תרל"ה ח"ב ס"ע שנו"ז, ובהערה 64 שם.

(2) ירושלמי חגיגה פ"ב ה"א קרוב לסופה. זח"א רה, ב. וראה לקו"ת פ' ראה יט, ב.

(5) רבה – פי"ד.

(3) תנחומא (באבער) ר"פ בראשית פי' ג' וה'. לקח טוב (פס"ז), רש"י ורמב"ן עה"פ. וראה ב"ר פ"א, ד.

(6) ראה ויק"ר שם. וראה ב"ר שם.

בתורת החסידות⁷, שעשו מורה על "אורות דתהו", שמצד גודל מעלתם הרי הם קודמים ליעקב, ומכיון שהמדובר הוא ב"אורות דתהו" כפי שהם בתורה, מובן, שהכוונה היא להמעלה שבהם, אורות דתהו כפי שהם מלובשים בכלים ד"תיקון".

ג. והנה, ענין זה בשלימותו – שכללות העולם יהי' באופן דאורות דתהו בכלים דתיקון – אינו עתה בזמן הגלות, ולזה מחכים אנו לגאולה האמיתית והשלימה⁸. ורק מעין זה שייך בעבודת כאו"א בגאולתו הפרטית, בחייו הפרטיים, וזה גופא מביא את שלימות הענין ד"אורות דתהו בכלים דתיקון" בכללות העולם כולו.

וזוהי כללות השליחות של כל יהודי, שיש לו את הכח, ובודאי הוא מורידו אל הפועל – להמשיך את האורות דתהו בכלים דתיקון, שזה נעשה ע"י עבודתו בקיום שליחותו – שליחות נשמתו, שנשלחה למטה ("נשמה שנתת בי", והקב"ה "משמרה בקרבי"⁹) – בכדי לקיים את שליחותה שקיבלה מהקב"ה "לעשות לו ית' דירה בתחתונים"¹⁰.

וזוהי גם השייכות המיוחדת דפרשתנו לכינוס השלוחים, כמדובר כמה פעמים. וכמדומה לי, שדובר בזה גם בשנים שלפני זה¹¹, שכן בכמה וכמה שנים נערך כינוס השלוחים בסמיכות ובקשר לפרשה השייכת לענין השליחות.

ד. וכל זה – נוסף על שייכותה של ש"פ חיי שרה, השבת דאזלינן מינה, לענין השליחות, שבה מסופר בארוכה ובגלוי בענין השליחות – תפקידו ושליחותו של אליעזר¹², "עבד אברהם אנכי"¹³.

ויש להוסיף, שב"עבד אברהם אנכי" מודגש גם תוכן השליחות דכאו"א מישראל:

"אנכי" קשור עם מתן תורה ("אנכי הוי' אלקיך"¹⁴), וכמבואר בחסידות¹⁵ שתוכן השליחות דאליעזר לשדך את יצחק ורבקה הי' "יחוד מ"ה ובי", שזה קשור במיוחד עם מתן תורה. וזהו גם "עבד אברהם" – כמדובר כמה פעמים מה דאיתא בכתבי האריז"ל¹⁶ שהתחלת הענין דיציאת מצרים הי' באברהם אבינו, ומכיון שמתן תורה הוא עיקר הכוונה דיציאת מצרים כמ"ש¹⁷ "בהוציאך את העם ממצרים תעבדון את האלקים על ההר הזה", הרי, שהתחלת העבודה ד"תעבדון את האלקים על ההר הזה" הותחל באברהם, ובכחו גם – ב"עבד אברהם אנכי", בעבודתו של אליעזר שבפרשתנו.

-
<p>ואילך).
(13) חיי שרה כד, לא.
(14) יתרו כ, ב. ואתחנן ה, ו.
(15) לקו"ת ברכה צו, ד. מאמרי אדה"ז תקס"ג ח"א ע' לו ואילך. אוה"ת חיי שרה קצו, ב ואילך.
(16) ראה ל"ת להאריז"ל ר"פ לך לך. הובא ונתבאר באוה"ת חיי שרה קצו, א ואילך. ד"ה ואברהם זקן (הב') תשל"ה (סה"מ בראשית ח"א ע' שגכ).
(17) שמות יג, ב ובפרש"י.</p> | <p>(7) תו"א ר"פ וישלח. ד"ה ויגדלו הנערים תרס"ה (סה"מ תרס"ה ע' זה ואילך). ובכ"מ.
(8) ראה גם לקו"ש (חל"ה) וירא שנה זו ס"ה. ובכ"מ.
(9) נוסח ברכת "אלקי נשמה" בברכות השחר (ברכות ס, ב).
(10) ראה תנחומא נשא טז. בחוקותי ג. במדב"ר פי"ג, ו. תניא רפ"ו.
(11) ראה שיחות: ש"פ חיי שרה תש"נ (לעיל ע' 1 ואילך); ש"פ תולדות תנש"א (לעיל ע' 22-23).
(12) ראה בארוכה שיחת ש"פ חיי שרה (לעיל ע' 53</p> |
|--|--|

וזה היתה ההכנה לעבודתם של כל ישראל, וכא"א מהם – שהרי עבודת השליחות בעולם נעשית דוקא באופן ד"נשמה בגוף", שזהו היחוד דמ"ה וב"ן, נשמה (מ"ה) וגוף (ב"ן), וכמדובר כמה פעמים.

ה. והנה, בענין זה (יחוד מ"ה וב"ן דנשמה וגוף) נאמר, שלעתיד לבוא יקויים היעוד "נקבה תסובב גבר"¹⁸, היינו, שאז יראו בגלוי שהגוף (נקבה, ב"ן) דוקא הוא העיקר!

וכמובן גם בפשטות, שהחלק הנראה בגלוי בחיים חיותו בעלמא דין של כא"א מישראל הוא הגוף דוקא. ובפרט באותם יהודים שהקב"ה בירכם באריכות ימים ושנים טובות, וממילא הולכים ומיתוספים אצלם עוד ימים ועוד שנים שבהם יתוסף עוד יותר בעבודתם באופן ד"נשמה בגוף", וכפי ששניהם הם בתכלית השלימות שלהם: הן הנשמה, ששלימותה היא דוקא כשהיא מלובשת בגוף; והן הגוף, ששלימותו היא דוקא כאשר הוא מחובר עם הנשמה.

ועד לתכלית השלימות בזה – שאע"פ שעתה הנשמה היא העיקר, כמ"ש¹⁹ "והוא ימשול בך", הרי תכלית השלימות היא דוקא לעתיד לבוא, כשכל אחד ימשיך מהחיים חיותו בעלמא דין באופן ד"והוא ימשול בך", אל החיים נצחיים, חיים בפשטות, באופן ד"נקבה תסובב גבר".

ואזי אדרבה, הנשמה תהא "ניזונת מן הגוף" כמבואר בחסידות²⁰ (וכמדובר כמה פעמים), והיינו, דאע"פ שגם הנשמה (מצד עצמה) תהי' נשמה חי', הרי עיקר החיות תהי' דוקא – חיות הגוף, ועד כדי כך, שגם הנשמה תהי' ניזונת מחיות הגוף.

ו. ויש לומר בזה כמה רמזים, החל מהרמזים הקשורים לפרשתנו, שאלו נכנסנו כעת – פרשת תולדות, שגם בה מודגשת מעלת הגוף דוקא, ובהקדמה:

ידועה השאלה²¹ (הדורשת ביאור גם בפשוטם של כתובים) בנוגע לשם הפרשה שהתחילה מיד אחרי שבת האחרונה, שנקראת פרשת "תולדות", על שם התחלתה "ואלה תולדות יצחק בן אברהם". דהנה, מצינו שכבר לפני כן ישנה פרשה המתחילה באותו פסוק "אלה תולדות נח", ואעפ"כ שמה הוא "נח", ולא "תולדות". ולכאורה, ע"פ הסדר בתורה, ובפרט כפי שתינוק, "בן חמש למקרא"²², לומד תורה, הרי מונח אצלו בפשטות שהי' צריך להיות להיפך – שבפעם הראשונה בתורה בה מופיעה ההתחלה "אלה תולדות", הי' צריך להיות שם הפרשה "תולדות", ואילו כשאותה התחלה מופיעה בפעם השני', שאז יש צורך לעשות חילוק כדי שיוכלו להבחין בין ב' הפרשיות, היו צריכים לקרוא לפרשה השני' בהוספת המשך הכתוב "תולדות יצחק"!!

סה"מ תרח"ן ס"ע ריט. ועוד.

18) ירמ' לא, כא.

21) ראה גם לקו"ש ח"ה ע' 154 ואילך. חכ"ה ע'

19) בראשית ג, טז.

126.

20) ראה המשך וככה תרל"ז (קה"ת, תשע"ג) פצ"א (ע' קח) ואילך. סה"מ תרנ"ט ע' קח ואילך. המשך תרס"ו ע' תקכח. סה"ש תורת שלום ס"ע 127 ואילך.

22) אבות פ"ה מכ"ב.

ולפועל רואים להיפך, שדוקא הפרשה הראשונה נקראת בשם "נח" (תיבה שמופיעה לא בתחילת הפסוק, אלא לאחר "אלה תולדות"), והפרשה השני' נקראת בשם "ואלה תולדות". וכמדובר בארוכה בהתוועדות שבשנים שעברו.²¹

ויש לבאר הענין בזה בנוגע לעבודת האדם,²³ שהרי כל ענין משתקף גם בעבודה הרוחנית של יהודי, ועוד ועיקר – כפי שהיהודי משקף את עבודתו הרוחנית בעבודה גשמית – שבזה מודגשת מעלת הגוף והגשמיות דכא"א מישראל:

"תולדות" מורה על כללות שליחותו של היהודי – להוליד "תולדות", "תולדותיהם"²⁴ של צדיקים ("ועמך כולם צדיקים"²⁵) מעשים טובים".

ומה שפרשת נח נקראת בשם "נח" (ולא בשם "תולדות"), ורק לאחר מכן כש"תולדות" מופיע בתורה בפעם השני' נקראת הפרשה בשם "תולדות" (אף שהסברא מורה להיפך כנ"ל) – הנה א' הביאורים בזה הוא, שבזה מרומז גודל המעלה של כא"א מישראל, גם ובעיקר בגופו ובגשמיות שלו [ובפרט ש"נח" קשור עם בני ישראל דוקא, כידוע²⁶ בענין "וגם את נח באהבה זכרת" שאומרים בברכת זכרונות בראש השנה (וכן בתפילת מוסף ביום הכיפורים דשנת היובל, הכוללת ט' ברכות כמו מוסף דראש השנה²⁷), שהזכרון דנח הוא "מצד עצם מעלת נשמות ישראל"²⁸, כמדובר כמה פעמים]:

כשהקב"ה שולח יהודי לקיים את שליחותו – לעשות "תולדות", "מעשים טובים", וברצונו שה"תולדות" יהיו באופן ד"ואלה תולדות", היינו, שהיהודי עומד בקיומו, נשמה בגוף (שדוקא אז אפשר לומר עליו "ואלה"), נשמה חי' בגוף חי, שדוקא אז יכול להיות שלימות היחוד דמ"ה וב"ן (נשמה וגוף), "ודבק . . והיו לבשר אחד"²⁸, וממילא הולדת תולדות, "תולדותיהם של צדיקים מעשים טובים" – הרי ההקדמה לזה היא "נח"!

ולכן מצינו שהרמב"ם מבאר בארוכה²⁹, שזה שישנה אריכות גדולה בתורה אודות ייעודים גשמיים, ועד כדי כך שאין זה סתם אריכות גדולה אלא ישנם חלקים שלימים ופרשיות שלימות העוסקות אך ורק בזה, הוא מפני, שבכדי שקיום המצוות ועבודת השליחות בהולדת ה"תולדותיהם של צדיקים" תהי' בתכלית השלימות, צריכים את כל הייעודים הגשמיים המובטחים בתורה.

ויש לקשר זה גם עם התחלת פרשת "אלה תולדות" (כפי שנקראת הפרשה שהחלה ביום הראשון השבוע, ועוד לפני כן – בקריאת התורה במנחת שבת, "רעוא דרעוי"):

ע' 34.
(27) ר"ה כו, ב (במשנה). רמב"ם הל' תפלה פ"ב ה"ח.

(28) בראשית ב, כד.
(29) הל' תשובה פ"ט.

(23) ראה גם שיחות: אור לאדר"ח כסלו (דברי משיח תשנ"ב ח"א ע' 356 ואילך). ש"פ תולדות (שם ח"ב ע' 12).

(24) פרש"י ר"פ נח.
(25) ישעי' ס, כא. וראה סנהדרין ר"פ חלק.
(26) המשך תער"ב ח"א ע' תח. וראה לק"ש ח"כ

לפני קיום השליחות ד"תולדות", הקב"ה מקדים להשפיע את חסדיו בשלימות, כך שהשליחות היא באופן כזה, שמלכתחילה ולכל לראש הקב"ה מסביר לכל יהודי – שהרי כל יהודי הוא שלוחו של הקב"ה – שעליו לדעת בראש ובראשונה שנותנים לו את כל הענינים ד"נח נח" – "נייחא לעליונים ונייחא לתחתונים"³⁰, היינו, שבכל ענינו, הן בעניני הגוף והן בעניני הנשמה – נעשה אצלו "נייחא"; ורק לאחר מכן מגיעים אל הפרשה הנקראת בשם "תולדות", עצם השליחות דכאו"א בקיום ה"מעשים טובים"!

ולהוסיף, שהקב"ה "זקוק", כביכול, ל"מעשים טובים" דישראל, וזהו הטעם לכך שכל יהודי נקרא בשם "שותף להקב"ה במעשה בראשית"³¹, מפני שבדיוק כפי שהיהודי מוכרח להזדקק להשפעת הקב"ה, הן בנוגע לנשמתו – "נשמה שנתת בי", "כל הנותן בעין יפה הוא נותן"³², והן בנוגע לגופו – "ואתה משמרה בקרבי", ד"בקרבי" קאי בפשטות על הגוף שנברא ע"י הקב"ה, כך גם הקב"ה "זקוק", כביכול, ל"מעשים טובים" דבני ישראל, ולכן היהודי נחשב כ"שותף להקב"ה".

ז. ויש להוסיף, שגם בברכה זו ("ואתה משמרה בקרבי") מודגשת מעלת הגוף – שכן דוקא בנוגע לנשמה ישנה חלוקת הדרגות ד"טהורה היא אתה בראתה אתה יצרתה אתה נפחתה"⁹, ד' עולמות אבי"ע"³³, משא"כ בנוגע לגופו של היהודי. והיינו משום ש(אמיתית מציאותו של) הגוף הוא למעלה מכל דרגות אלה, אפילו מעולם האצילות!

וכמדובר כמה פעמים – ע"פ תורת הבעש"ט"³⁴, שבריאית היש הגשמי היא דוקא ע"י "הוא לבדו והוא"³⁵, עצמות ומהות שלמעלה מאצילות (ועאכו"כ מבריאית יצירה ועשי'), מפני ש"הוא לבדו בכחו ויכלתו לברוא יש מאין"³⁶ – שענין זה, בריאת היש הגשמי, ניכר דוקא בגוף הגשמי (ביחס לנשמה). וממילא מובן, שהגוף הוא למעלה מכל הד' עולמות, ומכל סדר ההשתלשלות!

וע"ד האמור לעיל בנוגע לתורה וישראל, שמהתורה עצמה מוכח "איזה מהם קודם", מכיון שהתורה עצמה מודיעה, שענינה הוא "צו את בני ישראל", "דבר אל בני ישראל" וכיו"ב – עד"ז הוא גם בנוגע לנשמה והגוף, שהנשמה עצמה נבראה בשביל הגוף היהודי, וכל העולם כולו נברא בשביל הגוף.

שהרי בשביל הנשמה אין צורך בבריאת כל סדר ההשתלשלות, שכן עוד לפני כן היתה הנשמה בגן עדן, ועוד לפני כן היתה הנשמה "חלק אלוהה ממעל"³⁷; אלא שבכדי שהנשמה תהי' באופן ד"חלק אלוהה ממעל ממש"³⁸, שתתלבש בגוף גשמי, שאז שייך

רפ"ז. לקו"ת פ' ראה כז, א. ובכ"מ.

(30) ב"ר פ"ל, ה.

(34) שעהיה"א פ"א.

(31) ראה שבת י, א. קט, ב. וראה לקו"ש חט"ו ע'.

(35) ע"פ פיוט "וכל מאמינים".

95.

(36) אגה"ק ס"כ (קל, ריש ע"ב).

(32) ראה ב"ב נג, א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכ"י ומתנה פ"א הכ"ב.

(37) איוב לא, ב.

(33) סידור האריז"ל במקומו. פ"ח שער (ב) הברכות

(38) תניא רפ"ב.

הענין ד"ממש" מלשון ממשות בפשטות, ענין גשמי שניתן למששו בחוש המישוש³⁹ – הי' צורך בבריאת כל סדר ההשתלשלות.

ויש להאריך בכל זה, אלא שמכיון שלא רוצים לעכב את הציבור ("אויפהאלטן דעם עולם"), כדי שיוכלו להמשיך בכינוס השלוחים – אין כאן המקום להאריך.

והעיקר, שהכינוס יהי' כינוס אמיתי – "כינוס לצדיקים"⁴⁰, שאז הרי הוא טוב להם וטוב לעולם, וכמדובר כמה פעמים.

ח. ועוד והוא העיקר – שיבוא לידי מעשה בפועל, שלאחרי כל הפעולות שפעלו כבר עד עתה, הן כל שליח בפני עצמו, והן ב' שלוחים יחד, שאז יש בזה יותר מכפליים, ועאכ"ו כ' בכינוס של שלוחים – הרי זה גופא פועל בכל שליח, ובכל השלוחים, ש"מי שיש לו מנה רוצה מאתיים"⁴¹!

ועד שזה נעשה "רצון" בטבע האדם בפשטות.

ומה שענין זה ישנו גם באינם-יהודים (כמדובר כמה פעמים), הוא אך ורק מצד ענין הבחירה, אבל עיקר הענין הוא בבני ישראל דוקא – שמיד מה"מאתיים" יש לו כבר "ארבע מאות", ועד ל"ארבע מאות שקל כסף עובר לסוחר"⁴², כפי שקראנו זה עתה בפרשת חיי שרה.

והרי בסדר הפרשה, ענין זה בא בהמשך לתחילתה "מאה שנה ועשרים שנה" – כמנין כל ימי שני חיי האדם, והיינו, שכאשר היהודי עובד עבודתו באופן האמור ("מי שיש לו מנה רוצה מאתיים", ועד לארבע מאות), הרי הקב"ה עוזרו ומצליחו ומשפיע לו אריכות ימים ושנים טובות. אלא שבזה איננו מסתפק עדיין, אלא הוא ממשיך עד למאה עשרים "ושבע שנים", וגם בזה אינו "נעצר", אלא ממשיך ל"מאה ושמונים שנה", וכמדובר כמה פעמים.

ועד, שענין זה ישנו כבר עתה בכח. ואפילו תינוק יהודי שנולד זה עתה, הרי יש לו כבר את כל האריכות ימים ושנים טובות בפועל, עד כמה שה"פועל" נמצא בתינוק בינתיים, ולאחר מכן הוא מגלה זאת בפועל ממש, בגשמיות ובממשות, כנ"ל "חלק אלוהה ממעל ממש".

ט. ועוד והוא העיקר, שאת כל זה מקשרים (כמו כל ענין) גם עם ענין הצדקה, ונוסף לזה – עם ענין התורה, ובתורה גופא – עם הענין דפנימיות התורה, ופנימיות התורה כפי שהיא באופן ד"יתפרנסון" מיני⁴³, שזהו תורת חב"ד. וביחד עם זה מקשרים זאת ג"כ עם ענין של אכילה בגשמיות, מאכל גשמי!

חיי שרה.

(39) ראה "היום יום" כג מנחם אב. אגרות-קודש אדמו"ר מהור"צ ח"ד ע' תד. שם ע' תז. ועוד.

(42) חיי שרה כג, טז.

(43) תקו"ז ת"ו בסופו (כג, סע"ב ואילך). וראה מק"מ

(40) ראה סנהדרין עא, ב.

בהקדמה לזהר. כסא מלך לתקו"ז שם. ועוד.

(41) ראה קה"ר פ"א, יג. פ"ג, י. רמב"ן ובחיי ס"פ

וכמדובר כמה פעמים, בנוגע למנהג ישראל⁴⁴, שכשמכניסים ילד ל"חדר" ללמוד תורה, נוהגים לקשר זאת עם מאכל גשמי, "לעקֶאֶח" – לאחר ההתחלה באמירת פסוק בתורה [ומעמידים אותו בסמיכות לספר תורה – ספר תורה כפי ששייך לילד, ולא ספר תורה כשר שנכתב על קלף, שהרי בזה יש להיזהר מלתתו לתינוק, בכדי שהספר תורה ישאר בשלימותו גם בפשטות, עד כדי כך, שאפילו אינו-יהודי שרואה זאת יכיר מיד עד כמה בני ישראל מייקרים ספר תורה]. ונוהגים לעשות זאת כשהתינוק נעשה בן ג' שנים, מכיון שבכל יהודי ישנם כל הענינים שהיו ב"אחד ה' אברהם"⁴⁵, ביהודי הראשון, שבחיינו מצינו חלוקה כללית: "עקב אשר שמע אברהם בקולי"⁴⁶ – שמאז היותו בן שלש שנים הותחל ה"שמע אברהם בקולי", שנמשך במשך קע"ב שנה כמנין "עקב"⁴⁷, עד לסוף ימיו – שהרי שני חיי אברהם היו "מאת שנה ושבעים שנה וחמש שנים"⁴⁸, כמדובר כמה פעמים.

ועוד והוא העיקר, שמכיון שבכל יהודי משתקפים כל הענינים דאברהם אבינו, הרי בעבודת כל אחד – מרומזים, ועד שנראים באופן גלוי – כל הענינים דמאה שבעים וחמש שנים: "מאת שנה" – שהמוחין שלו הם בגלוי, ובאופן דפרטי פרטיות, שאז גילוי המוחין הוא באופן ד"מאת שנה"; "ושבעים שנה" – ששבעת המדות שלו כפי שכל אחד מהם כלול מעשר הם בגלוי⁴⁹; "וחמש שנים" – שאת כל זה הוא ממשיך בעולם הזה, "בה" נברא העולם הזה⁵⁰, שבו דוקא היא עיקר עבודתו של היהודי.

ואזי נעשה כאו"א מישראל "שֶׁבַע", ע"ד מה שכתוב גבי היהודי הראשון (אברהם) "זקן ושֶׁבַע"⁵¹, מכיון שהוא "בא בימים"⁵², שכל ימיו "שלימין" וממולאים ב"מעשים טובים", כולל גם מלשון שלימות⁵³. וזה גופא מוסיף בו חיות – שזוכה לאריכות ימים ושנים טובות, ועד לחיים נצחיים, ותיכף ומיד.

ובפרט, שכאמור, מקשרים זאת גם עם נתינה לצדקה המקרבת את הגאולה⁵⁴, ונוסף לזה (כאמור) – נתינת קונטרס בפנימיות התורה, שלימוד פנימיות התורה מביא מיד את ימות המשיח, ובלשון הידוע⁵⁵ "להביא לימות המשיח".

ויש להוסיף, שבדיוק ושינוי הלשון "להביא" – ולא "לרבות" (וכיו"ב) כדאיתא ברוב הלימודים בתורה – מודגש: שאין לו ליהודי להסתמך על כך שמשיח יבוא, והוא יהנה

(51) חיי שרה כה, ח.

(52) שם כד, א.

(53) ראה זח"א קכט, א. רכד, א. וראה תו"א חיי שרה טז, א. משפטים עז, ג. עט, ב. ד"ה ואברהם זקן תשל"ח (סה"מ בראשית ח"א ע' שלו). וש"נ.

(54) ב"ב י, א.

(55) ברכות יב, ב (במשנה). וראה שיחת ש"פ חיי

שרה בסופה (לעיל ע' 65).

(44) ראה רוקח סימן רצו. סה"ש קין ה'ש"ת ע' 68.

(45) יחזקאל לג, כד.

(46) תולדות כו, ה.

(47) נדרים לב, א.

(48) חיי שרה כה, ז.

(49) ראה גם שיחת ש"פ חיי שרה (לעיל ע' 51).

(50) מנחות כט, ב.

מכך ויטול חלק בזה לאחר ששכבר יבוא... אלא כדיוק הלשון "להביא" – על כאו"א להתעסק בהבאת יימות (לשון רבים) המשיח!...

י. ועוד והוא העיקר, שבכל האמור משתתפים שני יהודים יחד, ועד ליהודים רבים ביחד, ומתוך שמחה וטוב לבב להתוועדות חסידותית.

ובפרט שמקשרים זאת ג"כ עם "לקח טוב נתתי לכם"⁵⁶. וכמנהג ישראל האמור שכשמכניסים ילד יהודי ל"חדר" נותנים לו גם "לעקאח", ומקשרים זאת עם הפירוש הפשוט בפסוק, ד"לקח טוב נתתי לכם" קאי על ענין התורה.

וע"פ הידוע (וכמדובר כמה פעמים)⁵⁷ שכל הפירושים באותה התיבה קשורים ושייכים זה לזה (ועד שזה נוגע להלכה⁵⁸) – מובן עד"ז בעניננו, שמקשרים יחד את שני הענינים ד"לקח" (תורה) ו"לעקאח" (מאכל גשמי) [ובאופן המובן אפילו לאינו-יהודי ("אז דער ניט-איד זאל דערהערן"), שכן "לעקאח" הוא לא בלשון הקודש] – שתוכנו וענינו של ה"לעקאח" הגשמי שיהודי אוכל הוא, שהוא "אוכל תורה" ("ער עסט תורה"), כפשטות הענין ד"לקח טוב"!

יא. והעיקר, שזוכים ל"לקח טוב נתתי לכם", תכלית השלימות בתורה, ע"ד "תורה חדשה מאתי תצא"⁵⁹, כולל ובמיוחד – תורה העתידה לבוא, העתידה לבוא תיכף ומיד ממש. וממילא זוכים לשמוע זאת מהקב"ה בעצמו (וכפרשי" עה"פ⁶⁰ "ישקני מנשיקות פיהו כי טובים דודיך מיין" דקאי על התורה העתידה לבוא), וכמ"ש⁶¹ "לא ילמדו עוד איש את רעהו כי כולם ידעו אותי" – שהקב"ה בעצמו לומד פנימיות התורה עם כאו"א מישראל בפרטיות, כולל גם פנימיות התורה כפי שהיא בנגלה דתורה!

ויתירה מזו – כיון שהמדובר הוא אודות "להביא לימות המשיח", שבזמן דלעתיד לבוא גופא הרי זה (כולל) התחלת ימות המשיח, כשיהי' הענין דקיום המצוות – יש להוסיף, שהקב"ה בעצמו ילמד עם כאו"א מישראל גם נגלה דתורה⁶²!

ולהעיר מהידוע (כמדובר כמה פעמים), שכשהקב"ה אומר הלכה בנגלה, נשאלת השאלה כיצד צריכה להיות ההלכה לפועל:

מצד אחד, מכיון שאי אפשר לפסוק הלכה ע"פ נבואה, לכן, אמירת הקב"ה בלבד אינה מספקת לפסוק הלכה, שכן "דבר הוי" בכללותו הוא ענין הנבואה, ורק כשה"דבר הוי" הוא באופן ד"דבר הוי" זו הלכה⁶³, "הליכות עולם לו"⁶⁴, היינו, שה"דבר הוי" נמשך

(60) שה"ש א, ב.

(61) ירמ' לא, לג.

(62) ראה גם סד"ה השמים כסאי תשמ"ח (סה"מ ראש חודש ע' קצד).

(63) עמוס ח, יב. שבת קלח, ב.

(64) חבקוק ג, ו.

(56) משלי ד, ב.

(57) ראה לקו"ש ח"ג ע' 782.

(58) ראה כלאים פ"ט מ"ח. נדה סא, ב. נת' בשו"ת צ"צ שער המילואים סל"ח. וראה פסקי דינים להצ"צ יו"ד ס"ש.

(59) ישע"י נא, ד. ויק"ר פי"ג, ג.

ומתלבש גם בענייני עולם הזה הגשמי – אזי יש לפסוק כך את ההלכה לפועל. וכידוע מחלוקת הפוסקים⁶⁵ האם פוסקים כרבה בר נחמני⁶⁶, שזה תלוי האם כשאמר "טהור" הי' עדיין בגדר דנשמה בגוף, או לא.

ומאידך גיסא יש לומר, שזה שלדעת כמה פוסקים אין הלכה כרבה בר נחמני משום שהוא כבר לא הי' בגדר דנשמה בגוף, הרי זה דוקא בנוגע לנשמה – "חלק אלוהה ממעל ממש", משא"כ בנוגע לעניינו, "אלוהה ממעל ממש", הקב"ה בעצמו – הלכה כמותו.

ומה שמצינו מחלוקת הפוסקים האם פוסקים כהקב"ה נגד "מתיבתא דרקייעא"⁶⁷, הרי זה דוקא בהדרגה דהקב"ה כפי שהוא יושב ב"מתיבתא דרקייעא", משא"כ בעניינו – בדרגת הקב"ה כפי שהוא קשור עם "תורה חדשה מאתי תצא", הרי זה בדוגמת דרגת הגילוי דמתן תורה בפשטות, שאז הי' "וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר"⁶⁷!

וכמדובר כמה פעמים, שה"אלקים" שבכתוב זה הוא למעלה לא רק מסתם שם אלקים, אלא אפילו מ"הוי" הוא האלקים⁶⁸ (שזה למעלה גם משם הוי"⁶⁹), ומכל הענינים שבזה ("הוי" הוא האלקים" ג' פעמים או פעם אחת, וכמדובר כמה פעמים).

יב. ותיכף ומיד ממש, עוד בלילה זה, ולפני ההמשך – מקיים הקב"ה את ה"וידבר אלקים את כל הדברים האלה לאמר",

ובהדגשה – "האלה", כי הקב"ה מייסד "את כל הדברים" על כללי התורה, מפני שהתורה הזו לא תשתנה, ו"לא נפלאה היא"⁷⁰, כמדובר כמה פעמים,

ובפשטות – שזוכים לשמוע תיכף ומיד באוזן הגשמית איך ש"וידבר אלקים את כל הדברים" . לאמר, ושומעים זאת מהקב"ה עצמו באופן שאומרים על כך שאלו הם "הדברים האלה",

ועוד והוא העיקר – תיכף ומיד ממש.

[אח"כ נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכאו"א מהנאספים שי' קונטרס "סיום והכנסת ספר תורה", בצירוף ב' שטרות של דולר לצדקה ופרוסת "לעקאח"].

68) ואתחנן ד, לט.

69) ראה תו"א ויצא כא, ד. ד"ה תפלה לדוד תשמ"ז (סה"מ נ"ך-מאחז"ל ע' לח ואילך).

70) נציבים ל, יא.

65) ראה רמב"ם הל' טומאת צרעת ספ"ב ובכס"מ שם. לקו"ת תזריע כד, ד. מאמרי אדה"ז – הנחות הר"פ ע' קנו. לקו"ש חי"ב ע' 68.

66) ב"מ פו, א.

67) יתרו כ, א.

יומן תש"נ

התהילים. הש"ץ הי' ר' יהודה ליב שי' רסקין - שליח בקזבלנקה, מרוקו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א סיים את אמירת תהילים עם הקהל, ולבסוף אמר את ה"יהי רצון" עבור כל הספרים, ויצא מביהכ"נ בשעה 10:35.

בשעה 10:55 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילת שחרית.

כשהקהל אמר "ימלך" (ב"קדושה"), הכה כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' על הסטנדר פעם אחת.

אמירת ההפטרה היתה בקול רם יחסית.

התפילה הסתיימה בשעה 12:55 לערך.

בשעה 1:35 לערך ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות.

הקהל ניגן את מארש ר"ח כסלו, ואח"כ פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחה הראשונה שארכה כחצי שעה.

שיחה זו הקדיש כ"ק אדמו"ר שליט"א לכינוס השלוחים העולמי, והסביר שמטרתו העיקרית של הכינוס היא האחדות של כל השלוחים מכל העולם כדי להמשיך את האחדות בכל העולם, לגלות שזהו עולמו של הקב"ה. ומובן מכך, שכינוס זה צריך להביא לידי הוספה בענין אהבת ישראל ואחדות ישראל, ועאכו"כ שלא לנצל את הכינוס לענין של פירוד ח"ו, כפי שה"קלוגינקער" רוצה ומלביש זאת בטענות של קדושה כביכול...

• ליל שבת קודש •

בקבלת שבת הי' 770 מלא מפה לפה. בלטו במיוחד מאות השלוחים שהגיעו לרגל הכינוס העולמי.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לקבלת שבת כשמעודד בידו הק' בחוזק את מארש ר"ח כסלו המושר ע"י הקהל, ובעלותו לבימה הסתובב והניף את ידו הק' לעבר הקהל.

גם "לכה דודי" שרו בניגון מארש ר"ח כסלו, ולקראת הסוף עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א בחוזק בידו הק' על הסטנדר, ובמשך זמן רב יותר מהרגיל. גם כשהסתובב ל"בואי בשלום", עודד פעם אחת בידו הק' לכיוון הקהל (עוד לפני שהטה ראשו הק' לימין ולשמאל).

אחרי התפילה למדו "אור התורה" מהצ"צ על הפרשה, ואח"כ התיישבו לסדר ניגונים וחזרת דא"ח (זה נעשה הסדר הקבוע).

• יום שבת קודש פרשת

חיי שרה, כ"ז מרחשון,

מבה"ח כסלו •

לפני השעה 8:00 יצאה קבוצה גדולה של תמימים ואנ"ש ב"תהלוכה" לכיון איסט סייד שבמנהטן, להקהיל קהילות ולדרוש בבתי כנסיות (כפי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א לאחרונה), וב"ה נודע שזה הי' בהצלחה גדולה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לאמירת תהילים עם הציבור בשעה 8:55 (מאוחר מהרגיל), ועמד במשך כל זמן אמירת

ששם מדובר על דרגא פחותה (יותר). וענין זה שייך לכל יהודי, שבכחו של כל אחד לגלות שמציאותו האמיתית היא רק אלקות, וכפי הסיפור הידוע שפעם שאלו חסידים שהלכו בדרך "קטאָ אידיאָט" ("מי הולך")? והחסידים ענו "ביטול אידיאָט" ("ביטול הולך"), כיון שהביטול להקב"ה הי' בהם בשלימות.

בשיחה ג' דיבר על התקנה של "הקהלת קהילות" בכל שבת, שכדאי שהלימוד בכל מקום יהי' גם בענין אחד, בפרשת השבוע, וקשר את מ"ש בפרשתנו בנוגע לנישואי יצחק ורבקה, שיצחק הי' אז בן ארבעים שנה – לכן שאנו נמצאים כעת בשנת הארבעים להסתלקות כ"ק מו"ח אדמו"ר, שאז "נתן ה' לכם לב לדעת ועיניים לראות ואזניים לשמוע".

בשיחה ד' אמר שלפני הפרידה של אלו שהתכנסו יחד, שכ"א חוזר למקומו, יש להדגיש ולחזק את האחדות ביניהם שתשאר גם אחרי שיפרדו א' מהשני, כולל ע"י הגעגועים שלהם למעמד ומצב זה שכולם היו ביחד, וכדי להוסיף חיזוק באחדות – כדאי להדפיס קובץ מיוחד בתור "מזכרת נצח" מהכינוס, שבו יהיו תמונות של כל השלוחים ובני ביתם, וכן לערוך מדור בקובץ לחידושי תורה מכמה ממשותפי הכינוס וכו'.

לאחר מכן הורה לאלה שהכניסו בקבוקי משקה שיעלו ויכריזו במה המדובר, ומהם יראו וכן יעשו.

בסיום השיחה, העמיד הרי"ל ג' 31

בין השיחות שר הקהל ניגונים שמחים, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד מעט בידו הק', במיוחד לעבר הילדים. באמצע א' הניגונים עודד לכיוון ילדי שארף שיחיו, וחיין אליהם חיוך רחב.

באמצע הורה לר' דוד שי' נחשון וידידו ר' אברהם שי' טאוב שיאמרו "לחיים".

בשיחה ב' עורר כ"ק אדמו"ר שליט"א שעל כאו"א לבוא ולהשתתף בסיום הרמב"ם (המתקיים מחר), ו"ברוב עם הדרת מלך", וכ"א שמשותף, למרות שהוא יחיד, מ"מ מוסיף ב"הדרת מלך" ובכבודו של הרמב"ם וכבוד התורה. בין הדברים התבטא באומרו: **"זיכער צווישן די וואָס זיצן דאָ האָבן רוב מסיים געווען דעם גאַנצן רמב"ם, ועכ"פ פעם אחת, געלערנט אָדער געזאָגט"**.

בהמשך דיבר על הכבוד המיוחד שצ"ל לכל אחד לרבנים, מכיון שהם מוסרים את ה"דבר ה' זו הלכה" לבני ישראל, וממילא מובן שאין מקום לבוא לרב ולומר לו שיעשה תשובה; ענין זה הוא בין הרב להקב"ה, וכשבעה"ב אומר לרב שצריך לעשות תשובה – זה חוצפה גדולה שהיא מסימני "עקבתא דמשיחא".

אח"כ עשה כ"ק אדמו"ר שליט"א סיום ו"הדרן" על ספר הרמב"ם, כשמקשר את הסיום להתחלה, והסביר שבסוף הלכות מלכים מדבר הרמב"ם על מצב של ביטול גמור להקב"ה, ולכן מביא גם את סיום הפסוק "כמים לים מכסים" (דלא כבהלכות תשובה, מכיון

(1) = "בודאי שבין אלו היושבים כאן סיימו הרוב את כל הרמב"ם, ועכ"פ פעם אחת, למדו או אמרו".

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 3:45 לערך, ואח"כ התפללו מנחה.

• מוצאי שבת קודש •

לתפילת מעריב נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 5:15 לערך, לביהכ"נ הגדול (מפני ריבוי השלוחים). בכניסתו ויצאתו שרו את מארש ר"ח כסלו.

הלילה התקיים המשך כינוס השלוחים העולמי באולם של "אהלי תורה" ("ג'ואיש סנטר"), והתכנסו קרוב ל-500 שלוחים מכל פינות העולם.

• יום ראשון, כ"ח מרחשון •

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לתפילת שחרית בשעה 10:10 לערך, כשמעודד בידו הק' את השירה.

לפני שמונה עשרה התעסק כ"ק אדמו"ר שליט"א בסידור כריכות תפילין של יד משך זמן (והש"ץ המתין ב"גאל ישראל").

בעת אמירת "קדושה", התרומם כ"ק אדמו"ר שליט"א גם בעת אמירת "מלוך".

אחרי התפילה הכריז הגבאי שוב (אחרי שהכריז ריבוי פעמים בתפילות הקודמות) על סיום הרמב"ם העולמי שיתקיים היום בשעה 1:30 ב"מרכז לינקולן" במנהטן, ושהאוטובוסים ייצאו בשעה 12:00. כשסיים, נשאר כ"ק אדמו"ר שליט"א עומד ליד הסטנדר ועשה תנועת תמיהה בידו הק'. הריל"ג ניגש, וכ"ק אדמו"ר שליט"א שאלו מה

בקבוקים? על השולחן. כ"ק אדמו"ר שליט"א לקח ושפך מכל בקבוק מעט לתוך גביעו, ונתן לכאו"א.

רובם לקחו עבור סיומי הרמב"ם שיתקיימו בימים הקרובים. כשניגש השליח ר' יהודה לייב שי' רסקין ממרוקו והכריז על מסיבת חנוכה, הורה לו כ"ק אדמו"ר שליט"א מיד שיכריז שהמשקה הנ"ל מיועד גם לסיום הרמב"ם בביתו של הרמב"ם, והנ"ל הכריז זאת.

הרחי"ק לקח בקבוק משקה עבור כינוס השלוחים העולמי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו: "הצלחה רבה".

ר' מאיר שי' הארליג לקח בקבוק עבור סעודת ההודאה דר"ח כסלו בפעם הי"ב.

אחרון ניגש ר' שמואל מ. שי' בוטמן מצא"ח העולמי, והכריז על הסיום המרכזי שיתקיים ביום ראשון במנהטן.

מיד לאחר מכן החל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלו"צ ז"ל, והקהל שר בשמחה רבה. באמצע, פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א לריל"ג ודיבר עמו, והנ"ל הוציא בקבוק משקה נוסף (קטן)², ונתנו לכ"ק אדמו"ר שליט"א. כ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מעט מהבקבוק לגביעו, ואח"כ חיפש ומצא את הת' יוסי שי' חדקוב (נכדו של הרחמ"א שי'), ונתן לו את הבקבוק עבור סבו שנמצא כעת בביתו ולא מרגיש כ"כ טוב. הנ"ל דיבר עם כ"ק אדמו"ר שליט"א משך כחצי דקה.

(2) לפי א' היומנים היו 32 בקבוקים, ולפי א' היומנים היו (סה"כ) 35 בקבוקים - 33 גדולים ו-2 קטנים (ראה לקמן בפנים).

ילדי חמד, ושרו כמה שירים והלהיבו את הקהל.

הרב מנשה שי' קליין דיבר בהפלאה על גדלותו של כ"ק אדמו"ר שליט"א ועל מפעליו, והסביר ענין ברמב"ם. נציג השלוחים הי' הרב פינחס שי' פלדמן מסידני, אוסטרלי. הרב שטיינוורצל שי' - ראב"ד פילדלפי דיבר ענין ברמב"ם, ודיבר על ההפלאה של התקשרות חסידים לכ"ק אדמו"ר שליט"א; דבריו עשו רושם עז על הקהל, והוא זכה למחיאות כפים פעמים רבות. בין הדברים אמר אודות "אלה תולדות יצחק" שבד"כ יחוסו של א' הוא על אביו וכו', אבל אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א זה כמו "אברהם הוליד את יצחק", שמעלתו של אברהם היא שהוליד את יצחק, וכן גם אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א: כ"ק אדמו"ר שליט"א כל הזמן מזכיר את חותנו, אבל היום אחרי 40 שנות נשיאות יכול חותנו להתגאות: זהו חתני!

אח"כ דיבר נציג הילדים, ועשה "הדרן" על ספר המצוות.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע לאוהל בשעה 3:15 (עם הריב"ק), וחזר בשעה 7:15 לערך (מאוחר מהרגיל - למעלה משעתיים וארבעים דקות אחרי השקיעה!). אחרי שהמכונית נעצרה, שהה כ"ק אדמו"ר שליט"א לערך כדקה במכונית ועיין בספר, ואח"כ יצא ונכנס לחדרו הק'.

בשעה 7:27 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לתפילות מנחה ומעריב, כשמעודד את שירת מארש ר"ח כסלו. בדרכו סימן בידו הק' לשלום לעבר מר דוד שי' צ'ייס.

עם הקדיש שלאחר המשניות. הרי"ל"ג ענה שכבר אמרו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עשה תנועת תמיהה בראשו הק' ועלה לחדרו תוך כדי שמעודד את השירה.

אח"כ יצא לחלוקת הדולרים כרגיל. תחילה עברו כל השלוחים, אח"כ הנשים, ואח"כ האנשים.

בשעה 1:30 החל "סיום הרמב"ם העולמי. קהל עצום מילא את האולם הגדול של "מרכז לינקולן" במנהטן (באולם היו למעלה מאלף מקומות ישיבה שכולם נתפסו, ונוסף לזה עמדו גם במעברים, והשומרים לא נתנו להכניס יותר קהל, ולכן קהל גדול מאוד עמד בחוץ וחיכה עד שייצאו אנשים ואז יוכלו להיכנס על מקומותיהם), ועל הבימה ישבו רבנים חשובים וראשי ישיבות.

את הכינוס הנחה בטוב טעם ר' שמואל מ.מ. שי' בוטמן. ר' י.כ. התכבד ב"דבר מלכות" - "חזרה" על ה"הדרן" שנאמר בשבת זו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א, ואח"כ נציגי האדמו"רים מגור וויז'ניץ מסרו את ברכת האדמו"רים. הרב שמחה שי' עלבערג - יו"ר אגודת הרבנים דיבר על גודל התקנה של לימוד הרמב"ם, והסביר ענין ברמב"ם. הרב ישראל שי' פיקארסקי - ראש ישיבת תות"ל המרכזית כובד באמירת ה"הדרן", ודיבר על המהפכה של כ"ק אדמו"ר שליט"א בעולם ובפרט ע"י לימוד הרמב"ם. הרב פינחס שי' הירשפרונג - ראב"ד מונטריאול, קנדה כובד בפתיחת המחזור השביעי ("כל השביעין חביבין"), ודיבר על הנפלאות של כ"ק אדמו"ר שליט"א.

באמצע החגיגה הגיעה תזמורת של

ובכל חודש, ובכל שבוע, ובכל יום, ובכל רגע.

בתוך הדברים דיבר על מצות פדיון שבויים שהיא "מצוה רבה", ופירט עד כמה נוגעת הזריזות בזה, כי אי אפשר לשער מה יהי בכל דקה שנמצא ברשות של אינם-יהודים (כמה ראו את זה כרמז על שחרורו של הרב שניאור זלמן שי' גורארי'). בהקשר לכך הזכיר את ר' פינחס בן יאיר שהי' מתעסק בפדיון שבויים.

השיחה ארכה כ-25 דקות, מהשעה 7:50 עד השעה 8:15, ואחרי' פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א לרדת מהבימה; תחילה המתין מספר שניות שיורידו את הסטנדר למקום החלוקה, ובינתיים הביט בחיוך על הרב פינחס הירשפרונג שעמד למטה, ואז ניגש למקום החלוקה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א הושיט את ידו הק' להרב הירשפרונג במאור פנים ואמר (תוכן): **"שמעתי שהשתתפת בסיום הרמב"ם?"**. הנ"ל השיב בחיוב והוסיף שזה הי' בהצלחה ומאוד יפה והי' קידוש השם גדול וכו', ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: **"אני שמח לשמוע את זה מבעל השמחה בעצמו שהשתתף בשמחה. - בשיחה הזכרתי בנוגע לר' פינחס בן יאיר, שפינחס זה מבשר הגאולה, וזה שייך במיוחד אליך ששמך פינחס, ובמיוחד פינחס בן רחל. צריך לתבוע את הגאולה, זה מוזכר בגמרא"**. הנ"ל הביא מיד את המראי-מקומות בדיוק כיד ה' הטובה עליו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חייך חיוך רחב ואמר: **"זיכער מיינסטו די תוספות אין..."** (והזכיר מסכת מסויימת). וכך

אחרי מעריב, לפני הקדיש האחרון, פנה כ"ק אדמו"ר שליט"א לאחוריו וסימן לריל"ג שברצונו לומר שיחה (זה חודש ימים שלא היתה שיחה בימות החול; השיחה האחרונה היתה בעש"ק פ' בראשית, כ"ח תשרי).

מיד הכינו את הסטנדר (עם מפה כחולה, ולא לבנה כרגיל), ולקחו את הרמקול שלאחרונה תמיד מחובר ליד עמוד הש"ץ.

לקראת סיום הקדיש ניגש כ"ק אדמו"ר שליט"א לסטנדר השני. מכיון שלא הי' מעמיד לרמקול, עמד הריל"ג והחזיק את הרמקול בידו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א הביט על הרמקול לכמה שניות ועשה תנועת תמיהה בידו הק', והורה לו: **"לייג דאָס אָוועק"**³ (והוא הניח את זה על הסטנדר, וב"ה הקהל הי' יכול לשמוע את השיחה כרגיל).

את השיחה פתח במילים מיוחדות שזוהי זכות מיוחדת להשתתף בכל כינוס של בני ישראל, ובמיוחד כאשר זה קשור עם שליחות בכל העולם, והמשיך: **"דערפאַר איז דאָך אויכעט זעלבסטפאַרשטענדלעך אַז איך האָב אַ געלעגנהייט אויף אויך נעמען אַינטייל אין דעם כינוס השלוחים עולמי - איז דאָס פאַר מיר אַ זכות"**.

בהמשך השיחה דיבר על הפעולה וההשפעה גם באומות העולם לעשות לו ית' דירה בתחתונים - "לשבת יצרה", וביאר בפרטיות כיצד לכל נשמה יש שליחות מיוחדת לכל החיים, ובכל שנה,

(3) = "תניח את זה".

(4) = "לכן גם מובן מאליי ש[כ]שיש לי הזדמנות ג"כ ליטול חלק בכינוס השלוחים העולמי - זוהי זכות בשבילי".

(5) לפי א' היומנים אמר: "זה אחרת לשמוע כו'".

(6) = "בודאי כוונתך לתוספות ב...".

כשהתקרב מר דוד צ'ייס, ראהו כ"ק אדמו"ר שליט"א מרחוק וחיך מאוד והצדיע לו בידו הק', וכשהגיע – לחץ את ידו והמשיך לאוחזה במשך זמן שיחתם. בין הדברים הזכיר הנ"ל שחושב על כ"ק אדמו"ר שליט"א בכל יום, וכאשר חושב על כ"ק אדמו"ר שליט"א נזכר בנקודה ד"לכו מחיל אל חיל". כ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו כמה דולרים, ובירכו בהצלחה בקשר לזה שהולך לנאום הלילה לפני השלוחים.

לרחי"ק נתן דולר נוסף, ואמר שבטח נתנו כבר היום לצדקה (בכינוס) אבל אם אין שם קופת צדקה ("פושקע") – להעמיד שם קופה, ונתן לו דולר שלישי להכניס בקופה הנ"ל.

כשעבר ר' דוד שי' נחשון, שאלו כ"ק אדמו"ר שליט"א על ידידו ר' אברהם שי' טאוב האם הוא נמצא. הנ"ל השיב שאינו יודע, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף באומרו: "פונדעסטוועגן אויב ער וועט ניט קומען, גיב עם" (אח"כ הגיע הנ"ל וקיבל ג"כ דולר).

לר' משה שי' הרסון נתן דולר נוסף ואמר לו משהו.

ר' א. ש"ט עבר עם בנו ר' אליעזר מאורגוואי, והלה אמר שהוא מכיר את א' מהמועמדים להיות עתה ראש ממשלה במדינה הנ"ל, וכ"ק אדמו"ר שליט"א שאלו פרטים אם ראהו פעם ואם דיבר עמו ועוד. גם ר' א. ש"ט השתתף בשיחה וזה ארך מספר דקות. ר' א. ש"ט קיבל שלושה דולרים, ור' אליעזר קיבל שני דולרים.

המשיכו לדבר במשך 3 וחצי דקות, ועל כל ענין שאמר כ"ק אדמו"ר שליט"א הביא הנ"ל מראי מקומות. בין היתר הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א את הענין ד"היום לעשותם" ו"משיח נא".

אח"כ הציג הנ"ל את בנו, ואמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: "שמעתי שהוא למדן יותר מהאבא".

בסיום השיחה נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א לכ"א מהם דולר לצדקה, והמשיך בחלוקת הדולרים כרגיל (משך כל זמן השיחה לא שרו, וכעת החלו לשיר את מארש ר"ח כסלו).

עבר גביר מלונדון וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר וחיך אליו, ואח"כ קרא לו שוב ושאלו אם אשתו נמצאת כאן (אשתו היתה קרובה לרבנית נ"ע) וענה בשלילה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו דולר נוסף לאשתו. אח"כ קרא לו כ"ק אדמו"ר שליט"א שוב ובירכו בעסקיו ונתן לו דולר שלישי – כל הנ"ל בחיך רחב מאוד.

כשעבר ר' משה שי' פעלער – שליח במיניסוטה, חיך אליו כ"ק אדמו"ר שליט"א חיך רחב.

כשעבר ר' שלמה שי' קונין – שליח בקליפורני, הניף כ"ק אדמו"ר שליט"א את ידו הק' לעברו להגברת השירה, ולפתע הסתובב שוב לעבר הנ"ל (שעמד על מקומו הקבוע ליד ארון הקודש) ועודד בידו הק' כמה פעמים. אחרי כחצי דקה עבר ר' שלום דובער שי' מוצ'קין ממונטריאל, וגם לו עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א באופן הנ"ל. גם אח"כ מידי פעם הניף את ידו הק' לעבר הקהל תוך כדי החלוקה.

(7) = "אעפ"כ אם הוא לא יגיע, תן לו".

זלמן שי' הרצל) וגם לו אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א: **"בשורות טובות"**.

כמו כן דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א עם עוד מספר אנשים, ועם חלקם – באריכות, וחיך הרבה באמצע. בכלל, במשך החלוקה היתה ניכרת שמחה מיוחדת על פניו הק'.

בסיום החלוקה נגע כ"ק אדמו"ר שליט"א בפרוכת כרגיל, ואז נתן לעוד מישהו שלא קיבל (הריל"ג מסר דולר לידו הק' לתת לו), ויצא מביהכ"נ בשעה 8:53 כשמעודד את שירת מארש ר"ח כסלו בידו הק' בחוזק.

ר' יהודה ליב שי' אלטיין עבר עם בנו שנוסע לאה"ק לייצג את תות"ל אושען פארקוויי במבחן ספר המצוות העולמי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א בירכו ונתן לו שני דולרים בחיך רחב.

א' עבר ואמר משהו לכ"ק אדמו"ר שליט"א, ואיחל לו כ"ק אדמו"ר שליט"א: **"בשורות טובות"**, ונתן לו דולר נוסף באומרו: **"דאָס וועסטו געבן נאָכן שערענס"**.⁸ אחריו עבר שליח ובירכו כ"ק אדמו"ר שליט"א: **"בשורות טובות"**, ואח"כ עבר א' התמימים (הת' שניאור

(8) = "את זה תתן [לצדקה] אחרי התספורת] של הבן".

יומן תנש"א

אחז בקאפיטל ק"מ.

לתפילת שחרית נכנס בשעה 10:35 לערך. בעת התפילה שילב הש"ץ ניגוני שמחה, בעידוד כ"ק אדמו"ר שליט"א - כרגיל.

לקראת מפטיר היתה צפיפות רבה סביב בימת קריה"ת, אולם כשנקרא כ"ק אדמו"ר שליט"א לעלות למפטיר הסתדרו כולם בעמידה יציבה.

אמירת ההפטרה ד"מחר חודש" היתה שלא כרגיל: כ"ק אדמו"ר שליט"א אמרה בקול רם יותר, והטעים כו"כ פסוקים באופן מיוחד, ביניהם הפסוק "ויאמר שלחה נא וגו'" וכן הפסוק האחרון של ההפטרה - שאותם קרא לאט ובהדגשה יתירה.

בחזרת הש"ץ דתפילת מוסף ניגן הש"ץ ב"שים שלום", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בחוזק את הניגון וחזרו עליו כשלוש פעמים.

כמה דקות לאחר השעה 1:30 ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א להתוועדות כשהקהל מנגן את מארש ר"ח כסלו.

מיותר לציין את ריבוי הקהל בלעה"ר, ובעיקר - של השלוחים שיחיו מכל קצוי תבל, שנכח בעת ההתוועדות. הצפיפות והדחוק היו יותר מבעת ההתוועדויות של שבת בראשית (זאת כיון שלכאו"א מהשלוחים יש מקום קבוע בהתוועדות, והאנשים העומדים שם במשך השנה ג"כ לא רוצים לוותר על מקומם, וכך יצא שעל כל שני מקומות עמדו שלשה אנשים, ובסה"כ עמדו כ-3,000 איש כ"י על מקום שעומדים 2,000 איש בכל שבת)

• ליל שבת קודש •

לקראת שבת ה' ביהכ"נ הגדול מלא וגדוש ממש כמו בימי המועדים, אם לא יותר מזה...

השבת כולה היתה באוירת יום הבהיר ר"ח כסלו, והדבר התבטא בשיר שבו ליוו את כניסת ויציאת כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ - מארש ר"ח כסלו.

בשעה 5:15 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לקבלת שבת, ובעלותו לבימה הניף את ידו הק' לעבר הקהל בתנופה עזה.

ב"לכה דודי" ניגנו וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' כרגיל, ולאחרי "בואי בשלום" עודד בחוזק וחזרו על הניגון כשלוש פעמים.

אחרי התפילה יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ כשמעודד את השירה בחוזק בידו הק', ובמיוחד בלט הדבר כשבפרוזודור ("האָל") - ליד ג"ע התחתון - עמדו כו"כ ילדים וניגנו בהתלהבות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א האט את הליכתו ועודד בידו הק', לימינו ולשמאלו, לעבר הרבה מהם.

• יום שבת קודש פרשת

תולדות, כ"ט מרחשון -

• מבה"ח וער"ח כסלו •

בשעה 8:30 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לביהכ"נ לאמירת תהילים, ונשאר לעמוד במשך כל זמן אמירת התהילים.

בצאתו מביהכ"נ, בשעה 10:00 לערך,

אָדער קאַלט אין גאַס? אלא שזה הפריע בעבודתו כמרכבה העליונה וכו'. בהמשך דיבר על הירידה בגלות, והתבטא באומרו שזהו גניבת הדעת, שהרי הקב"ה אוהב כאו"א מישראל באופן שלא ניתן לשער **"וויפל דער אויבערשטער האָט אונז ליב"**, וההעלם דזמן הגלות הוא כמו החבאת גביע הכסף באמתחת בנימין, שע"ז זוכים לגילוי דלעתיד לבוא.

כמו"כ דיבר אודות השינויים לטובה ברוסי' בתקופה האחרונה, ואודות פרשת ילדי צ'רנוביל והבאתם דוקא לכפר חב"ד שע"ז חודר בהם החינוך דחב"ד שזהו המקור דשבעת קני המנורה הכוללים את כל בני ישראל.

כשהזכיר את הענין של נבואת יחזקאל שהיתה על "נהר כבר" והסביר את הענין ד"כבר", התבטא באומרו אשר תמורת זה שצריך לשמוע ולקלוט את החידוש שבזה - אומר **"הע!"** (מילה זו אמר כמעט בצעקה), "כבר" - את זה שמעתי כבר פעם, ואשר זהו מתחבולות היצר שרוצה **"אָפּקילן"** את האדם בעבודתו, וכן ביאר את הלימוד מהשם "יחזקאל בן בוזי".

בסיום השיחה הזכיר שוב אודות השלוחים - שהתחנכו בתומכי תמימים, ואח"כ אמר שישנם כאלו שמתלבשים ב**"זיידנע זופיצע"**⁵ וטוענים שאסור לדחוק את הקץ, ועל זה עונים להם שכבר "כלו כל הקיצין" והכל מוכן לגאולה.

אחרי שיחה זו ניגנו את מארש

- **אולם השקט נשמר בכל התוקף, ודברי כ"ק אדמו"ר שליט"א נשמעו בכל ביהכ"נ** (ואף יותר מכל שבת)! בכלל, את כל השיחות אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א בקול רם (כשבטות האחרונות), והי' נראה בהתרוממות הרוח (**"אויפגעלייגט"**), וכן בעת הניגונים.

כשהמשב"ק ר' דובער שי' יוניק מזג יין לכוסו של כ"ק אדמו"ר שליט"א, הושיט לכ"ק אדמו"ר שליט"א בקבוקן קטן אשר מזג ממנו לכוסו, כרגיל מפעם לפעם.

אחרי ברכת בופה"ג המשיכו לנגן את מארש ר"ח כסלו. לא' מאנ"ש שמקומו ממול כ"ק אדמו"ר שליט"א (למטה מביתם ההתועדות) - ונדחף עם עוד א', רמז כ"ק אדמו"ר שליט"א בראשו הק', כשחיוך קל על פניו הק', שימנע את עצמו מלדחוף. כמו"כ הביט כ"ק אדמו"ר שליט"א ברצינות על כו"כ מאנ"ש שהיו צריכים לעזוב את מקומם מחמת הצפיפות וכיו"ב.

את שיחה א' פתח כ"ק אדמו"ר שליט"א בהזכירו שבשבת זו מתקיים "כינוס השלוחים העולמי", ש"עולמי" קאי על כללות המקום והזמן וכן מלשון **"אייביק"**, והמשיך לדבר אודות ענין השליחות, אשר דוקא בהיות השליח במקום רחוק - שם מתבטא ענין השליחות, **כי המשלח נמצא איתו בכל מקום ועאכו"כ במקום רחוק**.

בין הדברים הזכיר את עבודתו של יעקב בחרן, שהיתה באופן ד"ביום אכלני חרב וקרח בלילה", ושאל - דלכאורה איך נוגע ל"בחיר שבאבות" **"צי ס'הייס"**

(2) = "האם חם או קר ברחוב".

(3) = "כמה הקב"ה אוהב אותנו".

(4) = "לקרר".

(5) = "לבושי משי".

(1) = "נצחיות".

הזכיר שוב אודות האלבום הנ"ל, והוסיף שההוצאות על זה ינתנו "מכאן" – רק שכנהוג יגישו לפני כן חשבון בכמה מסתכמות הוצאות הספר, ומיד לאחר שיתנו ההוצאות על זה ידרזו בהדפסת הספר – בימים הסמוכים לכינוס השלוחים.

אחרי שיחה זו ניגנו ניגון שמחה דשמח"ת, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד באופן מיוחד – פשוט כפשוטו "זרק" את ידיו הק' (הימנית והשמאלית, וכן בשתייה יחדיו) לכל הכיוונים ומפעם לפעם בחוזק רב, והקהל יצא מגדרו והתרומם ממקומו ושרו בעמידה מתוך שמחה רבה ועצומה.

בשיחה ד' דיבר על העילוי של חודש כסלו – חודש הגאולה, וכמו"כ הזכיר אודות חלוקת המשקה.

אחרי שיחה זו העמידו על השולחן כ-60 (!) קנקנים. כ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מעט מכל קנקן לתוך כוסו, וכשהגביע התמלא ביקש את כוס הזכויות (שהיתה מתחת לשולחן) ומזג לתוכה. אח"כ, כשהתחילה החלוקה, מזג מהכוס (הנ"ל) – וכשנגמרה הכוס מזג מהגביע – לכל קנקן, ומהקנקן לכוסו של כ"א מהלוקחים. לכו"כ מסר את הקנקן בידו הק' (לאחרי שמזג לכוסם).

כשניגש ר' דוד נחשון לקחת קנקן, הורה לו כ"ק אדמו"ר שליט"א שיקרא לידידו ר' אבי טאוב, והמתין עד שהצליח לגשת ומזג גם לו. לכאו"א מהעוברים איחל: "הצלחה רבה". מאחרוני הלוקחים הי' ר' מאיר שי' הארליג – עבור סעודת

נפוליון, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' בחוזק רב לכל הכיוונים. באמצע הצביע לעבר ר' דוד שי' נחשון וידידו ר' אברהם שי' טאוב, וסימן להם שיאמרו "לחיים". כמו"כ סימן לר' יוסף יצחק הכהן שי' גוטניק שיאמר "לחיים" על כוס גדולה, ואח"כ עודד לעברו בשתי ידי הק'.

בשיחה ב' דיבר על המדרגות בשליחות, וכן על זה ש"ספר השלוחים" (האלבום שבו תמונותיהם של השלוחים ומשפחותיהם שיחיו) שיצא לאור אינו מושלם, שזהו "ווייל מ'איז פאָרטומלט מיט עניני הגלות" ולכן "מ'קאכט זיך" רק בטפל, והורה שיראו להוציא לאור אלבום מושלם מכל תמונותיהם של כל השלוחים ומשפחותיהם שיחיו.

בסיום השיחה איחל שנזכה תיכף ומיד לביאת אליהו הנביא ומשיח צדקנו, אשר "זיי וואָרטן ניט איינעם אויפן צווייטן נאָר זיי קומען ביידע צוזאַמען"⁶, ואמר שכאו"א מישראל נעשה שליח לבשר לכאו"א ש"הנה זה משיח צדקנו בא" באופן ד"מראה באצבעו ואומר זה", ודברים היוצאים מן הלב נכנסים אל הלב.

אחרי שיחה זו ניגנו "יחי אדוננו מורנו ורבינו", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בידו הק' לכל הכיוונים בעוז ובחוזק רב.

בשיחה ג' דיבר אודות ההוראה מהפסוק שבפרשת השבוע ופרש"י על זה "ויתן – ויחזור ויתן". בסיום השיחה

(6) "כי רועשים עם עניני הגלות".

(7) "עסוקים בלהט".

(8) "הם אינם מחכים אחד לשני אלא הם באים שניהם ביחד".

(9) לפי א' היומנים מזג בתחילה מהגביע, וכשהגביע כמעט ונתרוקן – מזג רק מהקנקנים לכוסותיהם של המקבלים.

מעריב של מוצש"ק בביהכ"נ הגדול, וזהו פשוט מפני ריבוי השלוחים שיחיו בלעה"ר).

אחרי התפילה, בסיום הבדלה, הכריז א' השלוחים: "יחי אדוננו מורנו ורבינו!" שלוש פעמים, והקהל אחריו, ואחרי הכרזת הגבאי על זמן תפילת שחרית - יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ כשמעודד בידו הק' את שירת מארש ר"ח כסלו.

אח"כ רקד הקהל למשך זמן בשמחה רבה ועצומה, אלא שכיון שבעוד מספר שעות תיערך סעודת ההודאה הענקית לרגל החג, הנה כעבור כמה דקות הוכרחו הגבאים לזרז את הקהל לצאת מביהכ"נ, כדי שישפיקו להכין את ביהכ"נ כראוי להתועדות הגדולה. השלוחים פנו לאולם "אהלי תורה" להמשיך תוכנית הכינוס, ושאר ציבור אנ"ש והתמימים פנו איש איש לדרכו.

בשעה 10:00 לערך כבר הי' הכל ערוך. השולחנות הוצבו לאורך ביהכ"נ ונערכו לסעודה רבתית, נבנתה בימה ואף נתלה שלט נאה. אט אט התחילו להגיע אנ"ש והתמימים שיחיו תושבי השכונה, וכן משכונות אחרות, ובכלל - סתם "עמך" גם הגיעו, ומילאו את ביהכ"נ.

כעבור כחצי שעה פתח המנחה ר' מאיר שי' הארליג את החגיגה בדברי ברכה ואמירת "לחיים", והזמין את ר' י.כ. אשר חזר תוכן מהתועדות השבת. אח"כ סיפר המנחה סיפור מופת מכ"ק אדמו"ר שליט"א שאירע לאחרונה.

על הבימה ישבו הרבנים חברי הבד"ץ וחברי ועד הרבנים הכללי, וכמו"כ זקני המשפיעים שיחיו. כמו"כ נכח "איל הזהב" מר סעם שי' דומב (חבר "ועד

ההודאה הי"ג (בגימטריא אח"ד) של ר"ח כסלו שתתקיים הערב¹⁰.

חלוקת המשקה ארכה 18 דקות, ואחרי' התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לנגן את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל, כשמעודד את השירה בראשו הק' לפי קצב (התחלת) הניגון, ואח"כ טעם מה"מזונות", ענה "לחיים" לקהל ועודד את השירה בחוזק.

אח"כ הזכיר אודות אמירת ברכה אחרונה.

ההתועדות הסתיימה בשעה 4:05 לערך.

בתפילת מנחה הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א פעמיים לעבר הקהל שלשמאלו למשך זמן.

בחזרת הש"ץ ניגן הש"ץ ב"שים שלום", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד בחוזק בידו השמאלית ואח"כ בשתי ידיו הק', ואח"כ עודד בימינו ובשמאלו כשמבט לעבר הקהל העומד לשמאלו.

אחרי התפילה הכריז הגבאי ר' יהושע שי' פינסון על זמן תפילת מעריב לשעה 5:15, וכ"ק אדמו"ר שליט"א יצא מביהכ"נ כשמעודד בידו הק' את שירת מארש ר"ח כסלו.

חלק גדול מהציבור נשאר בביהכ"נ ל"חזרה" על ההתועדות, ולא הלך לביתו עד לאחר תפילת מעריב.

• מוצאי שבת קודש •

לתפילת מעריב נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 5:20 לביהכ"נ הגדול (זהו דבר נדיר שכ"ק אדמו"ר שליט"א יתפלל

(10) ראה לקמן יומן מוצש"ק.

של יהודי שבילדותו למד בבי"ס חרדי ובאמצע שנותיו זכה לחזור ליהדות מלאה בזכות פעולה אחת של השלוחים, והוסיף דברים היוצאים מן הלב על שייכותם הנשמטית של כל בני הדור לנשיא דורנו שליט"א.

המנחה סיפר על שני שלוחים מהשכונה שיצאו לשליחות ברוסי' ומצליחים שם, והזמין את השליח ר' דובער שי' לאזאר ממוסקבה (השליח השני הוא ר' משה שי' מוסקוביץ', שליח בחרקוב שבאוקריינה), אשר סיפר אודות ההצלחה והכחות הנפלאים שנראים בגלוי לכל השלוחים הנמצאים שם ועוסקים בהפצת המעיינות.

הנואם הבא הי' הנגיד הידוע ר' יוסף יצחק הכהן שי' גוטניק – שזה עתה חזר משליחותו המוצלחת באה"ק, שדיבר בארוכה על ענין השמחה שדורש כ"ק אדמו"ר שליט"א מאיתנו, כולל ההוראה הידועה "טראַכט גוט וועט זיין גוט". אחרי דיבר מזקני ועד אגודת חסידי חב"ד הרב שניאור זלמן שי' גורארי'.

סיים את שורת הנאומים (אחרון חביב) אב"ד וחבר הבד"ץ דשכונת קראון הייטס "כאן צוה ה' את הברכה" הרב יהודה קלמן מארלאו שליט"א, שבין היתר ערך סיום על הלכות קריאת שמע ברמב"ם.

אחרי הסדר הרשמי של הנאומים שהסתיים בשעה 1:00, התקיימו התוועדויות רבות בין אנ"ש, התמימים והשלוחים שיחיו שישבו קבוצות-קבוצות באופן ד"שבת אחים גם יחד". הפעם באופן יוצא מן הכלל נשארו כולם להתוועד עד עלות השחר, וחלק

מגיני ומרחיבי החינוך הכשר"). ר' אליהו שי' בלכמן הציג את הנ"ל, אשר אמר בנאומו שהודות לכ"ק אדמו"ר שליט"א הוא נהי' יהודי דתי והוא מחשיב את עצמו ל"ליובאוויטשער חסיד", ובסיום דבריו הכריז בעוז ובגאון אשר "למען דעת" כולם כי המשיח נמצא איתנו בבנין זה!...

בסביבות השעה 11:30 החלו לזרום פנימה ל-770 כשבעה-שמונה מאות השלוחים שיחיו שזה עתה סיימו את כינוסם, ובסדר יומם של הכינוס עתה הוא הזמן להשתתף בסעודת ההודאה המרכזית בבית חיינו, וכמובן שפני 770 השתנו – השמחה וההתרגשות גברה במיוחד, כאשר כמה מהם נשאו דברים כדלקמן.

במהלך הערב חולקה "תשורה" מיוחדת מטעם "ועד חגיגות ר"ח כסלו" לכל המשתתפים בסעודת ההודאה. בתחילת הקובץ הודפס ה"תקציר" מההתוועדות דש"ק, אח"כ דברים אחדים מאת המו"ל, ואח"כ רשימת תוכן הדברים שנאמרו בהתוועדות וסעודת ההודאה אשתקד, ביום הבהיר ר"ח כסלו דשנת ניסים.

המנחה הזמין את השליח הרב יוסף שי' העכט – רבה של אילת באה"ק, אשר דיבר אודות עבודת המס"נ הנדרשת משליח בכדי להכשיר את העולם לגאולה העתידה לבוא.

אחרי דיבר השליח ר' משה שי' ניו ממונטריאול, קנדה שנשא דברים בשפת האנגלית אודות ענין ההתקשרות לכ"ק אדמו"ר שליט"א, שזהו דבר העומד מעל כל ההגבלות ותלוי רק ברצון. בתוך דבריו סיפר את פרשת חייו המופלאה

הי' תהא שנת אראנו נפלאות בבית חיינו
770 - לא ראה התוועדות חסידים מימיו!

האווירה בכלל היתה מרוממת ביותר,
כאשר כל הקהל הי' עדיין תחת השראת
השיחות המיוחדות והשמחה המיוחדת
שבהתוועדות כ"ק אדמו"ר שליט"א,
וברוך הנמצא!

גדול מהקהל אף נשאר עד הבוקר
(ודוקא אז החלה אחת ההתוועדויות
ביתר שאת וביתר עוז בראשות הרב
גרשון מענדל שי' גרליק ור' שמעון
שי' לזרוב), והאווירה היתה מרוממת;
ההתוועדויות התנהלו בסדר מופתי
(באופן חיובי) כמובן וגם פשוט, ומי שלא
ראה התוועדות חסידים דליל ר"ח כסלו

יומן תשנ"ב

בשעה 10:40.

כשניגנו "שיבנה ביהמ"ק" לפני התפילה, עודד שוב ושוב בחוזק וחזרו על הניגון שלוש פעמים.

בקדושת שחרית שרו "ממקומך" בניגון ששרים לפני מאמר, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה (בתחילה בקצב איטי ואח"כ, קרוב לסימו, בחוזק). כ"ק אדמו"ר שליט"א עמד בחזרת הש"ץ של שחרית.

קריאת התורה היתה כמו בשבת בראשית (היינו - לא באמצע ביהמ"ק, אלא בבימה הקטנה ליד ארון הקודש כבימות החול, וזאת בעקבות סידור ביהמ"ק להתוועדות כבר מאתמול בגלל ריבוי השלוחים שיחיו).

קריאת ההפטרה היתה בקול רם, כך שאף אלו שעמדו מאחורי הבימה, בחלק די גדול מביהמ"ק, יכלו לשמוע. בפסוק "ויען המלך" התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לקרוא: "ויאמר", ומיד המשיך: "ויען". קרוב לסוף ההפטרה, בפסוק "ותיקד בת שבע אפים ארץ", אמר: "אַרְצִי", ואח"כ חזר ואמר: "אַרְצִי".

בברכת החודש, שאמר הבעל קורא ר"י שי' גורדון, התחיל הלה לשיר "יחדשהו וכו'" בניגון מארש ר"ח כסלו וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד פ"א (אלא שאח"כ שתק הקהל כדי לשמוע את הברכות "לחיים ולברכה וכו'" מפי הש"ץ שהמשיך לשיר לבד).

אחרי התפילה הכריז הגבאי על פתיחתה הרשמית של כינוס השלוחים העולמי בהתוועדות קודש של כ"ק

• ליל שבת קודש •

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס לקבלת שבת בשעה 5:30. ביהמ"ק ה' מלא מפה אל פה, לרגל כינוס השלוחים מכל רחבי תבל.

ב"לכה דודי" שרו את מארש ר"ח כסלו ואח"כ "בך ה' חסיתי", וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק. אחרי "בואי בשלום" המשיך לעודד את השירה בחוזק רב, תוך תנועות בב' ידיו הק' יחד על הסטנדר למשך זמן ארוך.

בלילה אחרי סעודת שבת, הלכו רבים לאולם "אהלי תורה" שם התקיימה סעודת השבת לשלוחים שיחיו. בהמשכה נשאו שלוחים נאומים מרתקים, ואח"כ התיישבו להתוועדויות חסידיות קבוצות קבוצות.

• יום שבת קודש פ' חיי שרה, יום הבהיר כ"ה מרחשון – "דידן נצח", מבה"ח כסלו, כינוס השלוחים העולמי •

לאמירת תהילים נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 8:40 לערך, כשספר התהילים בידו הק'. כ"ק אדמו"ר שליט"א נשאר לעמוד במשך כל זמן אמירת התהילים.

כשסיים הש"ץ את התהילים אחז כ"ק אדמו"ר שליט"א בקאפיטל קי"ט, לערך באות פ', והמשיך מעט עד שסיים את הפרק ואח"כ פנה וירד מהבימה, נגע בפרוכת ויצא מביהמ"ק בשעה 10:05.

לשחרית נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א

והזכיר שר"ת "נצח" קשור לשנה זו – נ' נפלאות, צ' שנת הצדי"ק "אָזוי ווי ס'איז אָנגערופן דורך רבים מישראל", וח' – גאולה האמיתית והשלימה שקשורה במיוחד לאות ח'.

השיחה היתה ארוכה ונמשכה כשלושת רבעי השעה לערך, ואחרי' שרו "דין נצח" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה מפעם לפעם.

בשיחה ב' המשיך לדבר ע"ד משיח, וקיסר זאת עם עבודת השלוחים. כמו"כ הזכיר את שליחותו של אליעזר שבפרשתנו ואמר כי למרבה הפלא הנושא מבואר דוקא בסוף ספר לקוטי תורה, וכאן היתה הוראה לקבוע שיעורים קבועים בתורה אור ובלקוטי תורה בצורה מסודרת "כמו השיעור ברמב"ם", והדגיש שצריך ללמוד את הספרים מתחילה ועד הסוף, וכשמסיימים – "הדרן עלך" שוב ושוב.

בסיום שיחה זו שרו "עד מתי" (הניגון הידוע באנגלית) וכ"ק אדמו"ר שליט"א עודד את השירה בחוזק, ובאמצע פנה ועודד לעבר המשב"ק ר' שד"ב שי' גנזבורג.

אח"כ התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א את שיחה ג', ודיבר ע"ד עבודת אליעזר בתור שליחות ועל היתרון שיש לשליח (שהוא "כמותו ממש") על שדכן, ואח"כ חזר ועורר ללמוד הוראה מהתוכן הפנימי של השליחות הזו לפעול את נישואי יצחק ורבקה – "יחוד מ"ה וב"ן" וביאר כי בעצם הדבר קשור לשליחותו של כל יהודי לעשות את העולם התחתון לדירה להקב"ה.

אדמו"ר שליט"א, ואח"כ יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 12:32.

בין התפילה להתוועדות היתה הפסקה של שעה לערך, במהלכה ניסה כאו"א ככל יכולתו להשיג מקום לראות ולשמוע לפחות חלק מההתוועדות, שכן, עם בואם של יותר מאלף השלוחים בלעה"ר גדלה הצפיפות לאין שיעור ביחס לכל שבת.

להתוועדות נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א בשעה 1:40 לערך, כשהקהל שר את המארש של ר"ח כסלו.

אחרי ברכת בופה"ג והטעימה מה"מזונות" ניגן הקהל כרגיל "זאָל שוין זיין די גאולה", ובאמצע הניגון נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א חתיכת "מזונות" לילדי שארף שיחיו.

כ"ק אדמו"ר שליט"א פתח את השיחה הראשונה בענין הגאולה, ובהמשך היו ביטויים רבים ע"ד משיח וכו' כשמזכיר את דברי משה רבינו "שלח נא ביד תשלח" כשהכוונה לגאולה השלימה. בהמשך הזכיר כ"ק אדמו"ר שליט"א אודות ועידת השלום במדריד "וואָס איצטער איז אויך וואָס אומות מתגרות זו בזו און מיט אַ טענה אַז מ'האָט געזאָגט אַז מ'גייט ריידען נאָר בנוגע שלום ולפועל איז – 'לא דובים ולא יער!'", וכן הזכיר שבפרשת השבוע מפורש כי אברהם אבינו קנה את מערת המכפלה בכסף מלא ואין מקום לדיון מיהו בעה"ב עלי' ועל העיר חברון.

אח"כ המשיך כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד משיח שילחם מלחמת ה' וינצח,

(1) = "שעכשיו הוא ג"כ מה שאומות מתגרות זו בזו ועם טענה שאמרו שהולכים לדבר רק בנוגע לשלום ולפועל – 'לא דובים ולא יער!'.
(2) = "כפי שנקרא ע"י רבים מישראל".

על מקומו הרגיל ומזג לו, ולאחר מכן מזג למזכיר הרחי"ק ולשאר מארגני הכינוס – ר' משה שי' קוטלרסקי ור' ליפא שי' ברענען. כשכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן את הבקבוק לרחי"ק, אמר לו: **"להביא לימות המשיח"** (ולהעיר שזוהי סיסמת הכינוס).

אח"כ המשיך עם החלוקה, שכנ"ל היתה נראית כעין "כוס של ברכה" (כשאלו שמקבלים עוברים ליד כ"ק אדמו"ר שליט"א מימין לשמאל או משמאל לימין). לכאורה מזג כ"ק אדמו"ר שליט"א מהבקבוק לכוסו של הלוקח ואמר: **"לחיים ולברכה"**.

לרב יוסף שי' העכט שלקח בקבוק, חי"ך כ"ק אדמו"ר שליט"א חיוך רחב ואמר: **"ברכה והצלחה"**. למר עמי שי' פייקובסקי חי"ך כ"ק אדמו"ר שליט"א. בין המקבלים הי' גם ר' יהודה לייב רסקין, עבור הכנסת ס"ת שמתקיים ביום ראשון אחה"צ.

ההכרזה האחרונה היתה (כרגיל בשבת זו) של ר' מאיר שי' הארליג שהכריז ע"ד סעודת הודאה הארבעה-עשר לרגל ר"ח כסלו שתתקיים אי"ה באור ליום אדר"ח כסלו הבעל"ט (הי' שקט מיוחד לכבוד ההכרזה).

חלוקת המשקה נמשכה כ- 20 דקות!

אח"כ שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א האם כולם קיבלו, והתחיל את ניגון ההקפות לאביו הרלוי"צ ז"ל תוך כדי עידוד השירה בתנועת ידו הק', והמשיך לעודד משך זמן. כ"ק אדמו"ר שליט"א טעם מה"מזונות", ואח"כ הזכיר אודות

בסיום שיחה זו שרו "שובה ה'". בתחילה עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה בב' ידי הק' לסירוגין, ובאמצע התחיל לעודד באופן מפליא בשתי ידי הק' יחד בתנועות חזקות ממטה למעלה כו"כ פעמים, ובפרט בקטע הידוע שחזרו עליו כמה פעמים. אח"כ המשיך לעודד בידו הימנית ואח"כ בידו השמאלית.

באמצע הניגון הביט כ"ק אדמו"ר שליט"א על ר' שמואל שי' לו מלונדון, אנגלי, והורה לו לומר "לחיים", וכ"ק אדמו"ר שליט"א המשיך להסתכל עליו לאחר מכן לעוד רגע ועודד לעברו.

בסיום הניגון התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א לשיר "ניעט ניעט ניקאָוואָ".

לאחר מכן התחיל כ"ק אדמו"ר שליט"א את שיחה ד' ע"ד חלוקת משקה המשמח ש"ממנו יראו וכו'", ועד שלאחר רגע זה נמצאים כבר לאחר ביאת משיח צדקנו בפועל וכו', וסיים את השיחה במילים: **"מקדש אדני-כוננו ידיך"**.

אח"כ התחילה חלוקת המשקה, שהי' נראה כעין "כוס של ברכה" מחמת ריבוי העוברים שיחיו (היו 56 בקבוקים)!

כ"ק אדמו"ר שליט"א מזג מכל בקבוק לכוסו, ובהמשך כשנתמלא כוסו השתמש בשתי כוסות זכוית נוספות (כשתחילה שופך מכוסו לכוס הזכוית). אח"כ מזג בחזרה לכל בקבוק (בתחילה כשנגמר מכוסו התחיל למזוג מכוס הזכוית לבקבוקים, אבל לאחר 3-4 בקבוקים שמזג ככה, מזג מכוס הזכוית לכוסו, והמשיך למזוג מכוסו לבקבוקים).

הבקבוק הראשון הי' עבור כינוס השלוחים העולמי, וכ"ק אדמו"ר שליט"א פנה לרחמ"א שי' חדקוב שישב

(3) ע"פ א' היומנים מזג קודם לאחרים (דלקמן בפנים) ואח"כ לרחמ"א חדקוב.

(4) ע"פ א' היומנים הורה לו להכריז זאת.

שליט"א לתפילת מנחה בג"ע התחתון. כשיצא מחדרו הק', נתן את הסידור לחתן ואמר לו: "זאלסט אויסבעטן אלעס גוטס" ונתן לו ב' מטבעות לצדקה. אח"כ שאל כ"ק אדמו"ר שליט"א באם יש מחותנים, והריל"ג הראה על אח הכלה, וכ"ק אדמו"ר שליט"א נתן לו ג"כ ב' מטבעות לצדקה.

הסטנדר של כ"ק אדמו"ר שליט"א הי' מונח על יד קיר הצפוני של ג"ע התחתון (מול הדלת של המדרגות הצדדיות דרכן יורד לתפילות בביהכ"נ). במנין התפללו כ-18 איש, ולא אמרו תחנון (כנ"ל בשחרית). הש"ץ הי' המשב"ק ר' שד"ב שי' גנזבורג.

תפילת מנחה בג"ע התחתון

לאחרי התפילה הסתובב כ"ק אדמו"ר שליט"א לאות שיכריזו על זמן תפילת מעריב, והכריז ר' מאיר שי' הארליג שיתפללו "ווען מ'וועט זיין גרייט"⁴⁶.

אח"כ נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א לחדרו הק' לרגע, הוריד את הגאָרטעל

אמירת ברכה אחרונה.

ההתוועדות הסתיימה בשעה 4:15 לערך (היא התארכה במיוחד, גם בגלל ריבוי לוקחי המשקה כנ"ל).

כ"ק אדמו"ר שליט"א בירך מתוך הסידור, נטל ידיו הק' ונעמד לתפילת מנחה.

ב"שים שלום" ניגנו כרגיל בניגון "וביום שמחתכם", ובתחילה עודד כ"ק אדמו"ר שליט"א את השירה ביד א' לעבר ילדי שארף שיחיו, ואח"כ בשתי ידיו הק' על הסטנדר.

בסיום הכריז הגבאי על זמן תפילת מעריב, וכ"ק אדמו"ר שליט"א יצא מביהכ"נ בשעה 4:35 כשמעודד את השירה כרגיל.

• מוצאי שבת קודש •

כ"ק אדמו"ר שליט"א נכנס למעריב בביהכ"נ הגדול (בגלל ריבוי השלוחים בלעה"ר) בשעה 6:35 לערך (משך זמן אחרי השעה שעלי הכריזו).

• יום ראשון, כ"ו מרחשון •

בתפילת שחרית לא אמרו תחנון בגלל הכנסת ס"ת שמתקיימת היום. לאחרי התפילה הכריז הגבאי שיתפללו מנחה "ווען מ'וועט זיין גרייט"⁴⁷ (שבד"כ הכוונה היא - לאחרי חלוקת הדולרים).

לערך בשעה 1:25 הודיע כ"ק אדמו"ר שליט"א שיתפלל מנחה בג"ע התחתון לפני חלוקת הדולרים!

בשעה 1:35 לערך יצא כ"ק אדמו"ר

(6) = "שתבקש כל טוב".

(5) = "כשיהיו מוכנים".

חלוקת הדולרים

השמחה נפתחה בהכרזתו של מארגן כל הענין ומנחה המסיבה, שליח כ"ק אדמו"ר שליט"א במרוקו ר' יהודה לייב שי' רסקין, ש"כעת עבר ר' משה שי' העכט אצל כ"ק אדמו"ר שליט"א בדולרים וכ"ק אדמו"ר שליט"א אמר לו: 'בודאי תשתתף בשמחת הכנסת ס"ת". כעת הי' ברור לכולם שחשוב להיות נוכח, ואכן ביהכ"נ הלך והתמלא באנשים.

ר' לייבל שי' רסקין כיבד את החשובים בכתיבת האותיות האחרונות, ושם דגש על השתתפות יהודי מרוקו. אח"כ נישא הס"ת בשירה וריקודים סוערים לכיוון ארון הקודש, כשכל ספרי התורה יוצאים לקבל את פניו, והשמחה היתה רבה. הקהל גם נדבק בהתלהבותו של ר' לייבל שי' שזכה היום לברך על המוגמר.

כ"ק אדמו"ר שליט"א כובד בפסוק הראשון והאחרון של "אתה הראת" (אף שלא נוכח – וכנהוג), ואז – "שכינה מדברת מתוך גרונו של משה" (שבכאו"א) וכל השלוחים זעקו את הפסוק.

באחת ההקפות כיבד ר' לייבל שי' את כל "היוצאים לעורכי המלחמה" – מלחמת הפצת המעיינות, והזמין להקפה את מערכת "בית חיינו", מערכת

והניח את הסידור, ומיד יצא לחלוקת הדולרים.

לפי תוכנית כינוס השלוחים, עברו במשך כשעתיים כל השלוחים יחד לפני כ"ק אדמו"ר שליט"א (חלקם עם משפחותיהם), ולכ"א מהם נתן כ"ק אדמו"ר שליט"א ב' שטרות (מפעם לפעם שאל האם העוברים הם חלק מהכינוס).

החלוקה ארכה מהשעה 1:52 עד לשעה 6:45, ובשעה 6:55 נכנס לתפילת מעריב כשמעודד את השירה.

בכניסתו למעריב

במשך הצהריים התקיימה ב-770 הסיום והכנסת ס"ת שנכתב ע"י יהודי מרוקו לזכות כ"ק אדמו"ר שליט"א ולזכרון – להבחל"ח – הרבנית הצדקנית נ"ע.

ה"Roll Call" הידוע והמפורסם והמרגש מכל המדינות והמקומות - התחילו לשיר את מארש ר"ח כסלו, וקמו כל השלוחים והתחילו לרקוד על הכיסאות והשולחנות בשמחה רבה, והי' "ציור" נפלא לראות את כל השלוחים באופן של "שבת אחים גם יחד" רוקדים ושמחים על הזכות שנפלה בחלקם להיות שלוחי המלך.

• יום שני, כ"ז מרחשון •

בקריאת התורה קראו בס"ת החדש; ר' שלמה שי' מטוסוב התכבד בפתיחה, ר' יהודה לייב שי' רסקין התכבד בהגבהה ור' שלום שי' איידלמן התכבד בגלילה (אלו הם שלושת השלוחים למרוקו).

כשהחזירו את הס"ת לארון הקודש, שרו (כרגיל בהכנסת ס"ת) "שישו ושמחו בשמח"ת" וכ"ק אדמו"ר שליט"א עמד עם יד ימינו על החלק הקדמי (הבולט

"כפר חב"ד", מערכת "הנחות בלה"ק", מערכת "הנחות התמימים" ועוד.

אגב, היתה זו הזדמנות נדירה להמוני היהודים המחכים בתור לקבלת הדולר, ביניהם כאלו שלע"ע אינם שומרים תומ"צ, לראות ולהשתתף בשמחת הכנסת ס"ת.

לאחרי מעריב התקיים ה"באנקעט" של כינוס השלוחים העולמי בזאל של "אהלי תורה". בין הנאומים לאחר

מעודד את שירת "שישו ושמחו"

קריה"ת בס"ת החדש

גבורה "יחי!". כמו"כ במהלך הצילום (שהתארך מאוד) שרו השלוחים יחד את מארש נפוליון ומארש ר"ח כסלו, והמשיכו אח"כ בשמחה וריקודים.

בשעה זו נודעה הבשורה המשמחת שהיום בערב לאחר מנחה ומעריב, יחלק כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' קונטרס לכאו"א בקשר עם סיום והכנסת ספר תורה שהתקיימה אתמול, **ביחד עם חתיכת לעקאח (!)** ושני דולר לצדקה.

כ"ק אדמו"ר שליט"א נסע למקוה בשעה 1:30 כשבצאתו חילק לצדקה ליד המכונית, וחזר כעבור כ-50 דקות.

לאוהל נסע בשעה 3:15, ושוב חילק עתה לצדקה בחוץ (הנהג הי' המזכיר הריב"ק, עקב שהמזכיר הרחי"ק נשאר עבור הכינוס).

אחר הצהריים התקיים ב-770 המשא המרכזי של כינוס השלוחים מפי ראש מזכירות כ"ק אדמו"ר שליט"א, מנהל המל"ח ויו"ר אגוד"ח העולמית, הרה"ח ר' חיים מרדכי אייזיק שי' חדקוב. מעומק ליבו דרש הרב חדקוב מכאו"א לראות את עצמו אחראי לכל ילד יהודי בכל מקום שיהי' – שיתחנך על ברכי החינוך הכשר, ולא להיתפס להרגשת ההישג או לשגרה של "מצות אנשים מלומדה", לא לנוח ולא לשקוט עד שכל ילד יהודי יקבל חינוך הכשר!

אחריו נאמו כו"כ שלוחים בקצרה, תוך כדי הצצה חטופה בקשת ססגונית של פעילויות ברחבי העולם.

מהאוהל חזר כ"ק אדמו"ר שליט"א חזר בשעה 6:40 לערך, ויצא מהמכונית כשבדיו ספר "רמב"ם לעם" ו"מענה לשון". כעבור כ-6 דקות נכנס לתפילות מנחה ומעריב.

– עבור שלא יפול הסידור של הסטנדר כשכל גופו לעבר ארון הקודש ועודד את השירה על הסטנדר, ובידו השמאלית החזיק את הטלית. באמצע פנה לעבר הקהל ועודד בשתי תנועות חזקות בידו הימנית הק', ממש כעין שמח"ת, ואח"כ המשיך לעודד על הסטנדר, כשבמשך כל הזמן מרחש בשפתיו הק' ומביט לריקוד ע"י שלשה הנ"ל לפני ארון הקודש.

בסיום התפילה יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ כשמעודד את השירה (בניגון הנ"ל), ולפני צאתו בירך את הנוסעים בברכת: **"פֶּאָרט געזונטערהייט, זאָל זיין בשורות טובות און הצלחה רבה"**.²⁵ גם למעלה כשיצא מהמעלית בירך נוסעים: **"פֶּאָרט געזונטערהייט, זאָל זיין בשורות טובות"**.²⁷

כשנסתיימה התפילה מיהרו כל השלוחים החוצה לצילום התמונה המשפחתית המסורתית בחזית 770, "מבצע" שנהי' קשה משנה לשנה בעקבות הגידול המבורך בצבא כ"ק אדמו"ר שליט"א. חברה מיוחדת לקחה את התפקיד לידי' והגיעה למקום עם מצלמת ענק. פירמידה הוקמה לאורך כל חזית בנין 770, וכשהתמלאה בשלוחים (למעלה מאלף, כן ירבו ויפרצו ויעצמו במאוד) הגיע עובי חגורת האדם לתוך כביש השירות. הי' זה "ציור" מאוד מרשים לראות מעל אלף שלוחים עומדים ביחד לפני שיוצאים שוב למקומות שליחותם לכל העולם כולו לגמור את הדבר האחרון לפני קבלת משיח צדקנו!

באמצע הצילום הכריז השליח הפועל בכולל "תפארת זקנים" בברוקלין ר' מנחם נחום שי' גרליצקי "יחי אדוננו מורנו ורבינו!" וכולם אחריו בקול ענות

שיחת אור לכ"ח מרחשון

השלוחים שיחיו; רבים אמרו כי שיחת הק' היתה כמענה לפ"נ זה). הקהל ניגן את ניגון ההקפות לרלוי"צ, וכ"ק אדמו"ר שליט"א עלה לבימה וניגש ישר לסטנדר של השיחה והניח עליו את התיקי', ומיד החל באמירת שיחה במילים: **"לכל לראש איז כמדובר כמה פעמים איז דער אָנזאָג און נתינת כח פון תורה אַז פותחין בברכה"**.

לאחר התחלת השיחה עצם כ"ק אדמו"ר שליט"א את עיניו הק', ובאמצע פתחם באומרו: **"ויש להאריך בכל זה, וויבאַלד אָבער אַז מ'וויל דאָך ניט אויפהאַלטן דעם עולם, כדי מ'זאל קאָנען ממשיך זיין אין דעם כינוס השלוחים, און דער כינוס זאל זיין אַ כינוס אמיתי - כינוס לצדיקים - וואָס דעמאָלט איז טוב להם וטוב לעולם וכמדובר כמה פעמים"**, ועצם עיניו הק' שוב, וקרוב לסיום השיחה פתחם.

השיחה היתה מיוחדת מאוד ובה הסביר כ"ק אדמו"ר שליט"א את תפקיד

הקהל ב-770 הי' עצום; בנוסף ליותר מאלף השלוחים שניתוספו לקהל הרגיל, ניתוספו מכל רחבי השכונה בה ציוה ה' את ברכה, גם משכונות בורו פארק, מונסי, וויליאמסבורג, מונטריאול ועוד, כך שהי' זה כעין "תשרי". התורים מצדדים שונים כבר התחילו להסתדר, וכנראה שרבים חשבו שמיד אחרי התפילה תתחיל החלוקה.

לאחרי התפילה הכריז הגבאי מטעם המזכירות שבעוד כחצי שעה יחלק כ"ק אדמו"ר שליט"א בידו הק' קונטרס לכאו"א ליד היכל קדשו - חדרו הק', ובשעה 7:07 לערך יצא כ"ק אדמו"ר שליט"א מביהכ"נ.

אלא... שבשעה 7:45 לערך נודע על הפתעה נוספת - שבעוד כמה דקות תהי' שיחה בביהכ"נ למטה! ובמילא החלוקה תתקיים מיד לאחר זה בביהכ"נ (כמובן שכל העומדים בתור התחילו לרוץ לביהכ"נ וגם התמימים שהלכו לארוחת ערב זריזה בחדר האוכל - הוזעקו משם ע"י שתי הצפירות הרצופות המשמשות סימן לשיחה פתאומית, ולזמן קצר הי' בלתי-סדר וד"ל).

בשעה 7:50 נכנס כ"ק אדמו"ר שליט"א (בלי גארטעל) ובידו הק' תיקי' ועלי' גומי (שבה הפ"נ - ודמי הפ"נ - של

(7) = "לכל לראש כמדובר כמה פעמים ההוראה ונתינת כח דתורה היא שפותחין בברכה".

(8) = "ויש להאריך בכל זה, אבל מכיון שהרי אין רוצים לעכב את הקהל, כדי שיוכלו להמשיך בכינוס השלוחים, ושהכינוס יהי' כינוס אמיתי - כינוס לצדיקים - שאז טוב להם וטוב לעולם וכמדובר כמה פעמים".

חלוקת קונטרס סיום והכנסת ס"ת

באמצע החלוקה נגמרו נרתיקי הפלסטיק, והתחילו לשים את הקונטרס וכו' בתוך מעטפות צהובות, אך לפועל הביאו מיד עוד נרתיקי פלסטיק ולידי כ"ק אדמו"ר שליט"א הגיע רק א' מהמעטפות הנ"ל. כ"ק אדמו"ר שליט"א שאל את הר"ל מה זה, והר"ל אמר משהו, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חילקו כרגיל.

כדי לאפשר להם להמשיך בתוכניות הכינוס, השתדל הקהל שתחילה יקבלו השלוחים, אם כי בגלל הקהל העצום בלעה"ר שהי' בביהכ"נ לא הי' זה קל. בכל אופן, תחילה עברו האנשים הנוכחים בביהכ"נ ובביתנים הסתדר תור ארוך של הנשים והטף שלמרות הקור העז ששרר באותה שעה בחוץ הובאו עטופים ומכורבלים, שהרי כל אב ואם רצו שגם תינוקם ואפילו הוא בן ימים אחדים יזכה בקונטרס מכ"ק אדמו"ר שליט"א.

במשך החלוקה הי' נראה כ"ק אדמו"ר שליט"א מאוד בהתרוממות הרוח ("אויפגעלייגט"), ואמר לכו"כ: **"ברכה והצלחה"**, ולילדים שאמרו "משיח נא"ו וכיו"ב ענה: **"אמן"** בחיוך, ובכלל הרבה לחייך ובמיוחד לילדים. כשעבר ר' לייבל שי' זאיאנץ ומסר שתי מהדורות חדשות של ספר התניא, חייך אליו כ"ק אדמו"ר שליט"א במיוחד. לר' משה שי' העכט ולחתנו שי' חייך חיוך רחב, וכן הרב

השלוחים, והתייחס לכינוס השלוחים הנוכחי ולסיסמא שלו "להביא לימות המשיח".

בהמשך השיחה דיבר כ"ק אדמו"ר שליט"א ע"ד חלוקת קונטרס מ"פנימיות התורה", וקשר זאת ג"כ עם "לחם טוב נתתי לכם" שקשור עם כניסת ילד ל"חדר" בגיל שלוש שנים (שאז נותנים לו לעקצא).⁹

השיחה ארכה 28 דקות, ולאחרי', בשעה 8:20 לערך, ירד כ"ק אדמו"ר שליט"א מהבימה כשלוקח עמו את התיקי' הנ"ל (והחזיקה על השולחן מתחת לידיו הק' כל משך זמן החלוקה!) והתחיל לחלק לכאו"א "קונטרס סיום והכנסת ס"ת".

[הקונטרס הי' בעטיפה חומה יפה (דומה קצת לקלף), כשמתחת לכותרת הנ"ל כתוב "הוצאה מיוחדת", והי' נתון בתוך נרתיק פלסטיק רך ובתוכו ג"כ שני דולר וחתכת לעקצא עטופה בשקית פלסטיק.

הקונטרס מכיל 45 עמודים וכולל: מאמר ד"ה "להבין ענין כתיבת ס"ת" מעש"ק פ' בא, יו"ד שבט ה'תש"ל; מאמר ד"ה "פדה בשלום" ושיחות מטו"ב כסלו (לפני תפילת מנחה) ה'תשמ"א; בתור הוספה - מכתב מכ"ק אדמו"ר מהוריי"צ אודות סיום והכנסת ס"ת וסקירה קצרה ע"ד הס"ת לקבלת פני משיח (נדפס לראשונה כהוספה למאמר הראשון הנ"ל). תאריך הפתח דבר הוא: **"מוצשק"מ כסלו ה'תשנ"ב (הי' תהא שנת נפלאות בכל)"**].

(9) בא' היומנים נרשם: יצויין שהיום מלאו שבעה חדשים מהשיחה הידועה של כ"ח ניסן, ומעניין שבשיחה דובר הרבה על "אורות דתהו בכלים דתיקון" כפי שדובר אז.

חלוקת הקונטרס ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א. מארגן סיומי הרמב"ם ב-770 ר' מנחם שי' גרליצקי (אחרי אמירת "לחיים...") נאם בדברים היוצאים מן הלב משך כשלוש שעות על הנפלאות שהיו בשנה האחרונה, והצורך ב"עיניים לראות" וכו'.

לצד ההתוועדות נראו רבים מאנ"ש והתמימים יושבים רכונים על הקונטרס שזה עתה קיבלו מידי כ"ק אדמו"ר שליט"א, ולומדים בה בחרדת קודש.

בימים אלו יצא לאור לשמחת אנ"ש והתמימים "ספר המאמרים מלוקט" חלק ה', הכולל את כל המאמרים שהוגהו ע"י כ"ק אדמו"ר שליט"א במשך שנת ה'תנש"א. תאריך הפתח דבר הוא "ז' מ"ח".

כמו"כ יצא לאור הספר "מגולה לגאולה" בכריכה עבה ונאה. תאריך הפתח דבר - "עש"ק שופטים, וא"ו אלול". גם קונטרס נוסף בעניני גאולה י"ל בשבוע האחרון, והוא ליקוט מכמה שיחות בכמה שפות מכ"ח ניסן והלאה, ונקרא בשם "הנה זה בא".

יצחק דוד שי' גרוסמן והצלם ר' יוסי שי' מלמד זכו לחיוך מקרב. להת' יוסף יצחק שי' שטרנברג נתן קונטרס נוסף עבור אביו שי', ולאמו גב' שטרנברג תחי' נתן עבור בעלה שי'.

לקראת סוף החלוקה כשנגמרה הלעקא, הכניסו לשקית עוגיות "שוקולד ציפ" (מ"ועד סעודת שלמה") במקום הלעקא, וגם כעת אמר כ"ק אדמו"ר שליט"א משהו לריל"ג.

החלוקה ארכה קרוב ל-4 שעות, וכ"ק אדמו"ר שליט"א חילק כ-9,500 קונטרסים!

בסוף החלוקה נטל כ"ק אדמו"ר שליט"א שני קונטרסים והכניסם בגומי ביחד עם התיקי' הנ"ל, ואח"כ צירף אליהם קונטרס שלישי ואת שני ספרי התניא הנ"ל. אח"כ המשיך לחלק לעוד כמה שהגיעו, ויצא מביהכ"נ בשעה 12:06 כשמעודד את שירת מארש ר"ח כסלו. הקהל שנכח בביהכ"נ המשיך לרקוד (בניגון הנ"ל) למשך זמן.

מאוחר יותר נערכה סעודת סיום הרמב"ם והתוועדות חסידים לכבוד

יומן תשנ"ג

• ליל שבת קודש •

בסיום התפילה (בשעה 6:42) יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת. הקהל בירך ג"פ "גוט שבת", וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הנהן בראשו הק'. הניגון "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד" פרץ כמעצמו והקהל שר במרץ רב. מאחורי כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א נראו ארבעת חברי המזכירות והמזכיר האישי הרחמ"א ש' חדקוב - שרקד לפי קצב הניגון ועידודו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א - ושתי חברי ה"הצלה". הלחץ ב-770 הי' כבחים, וזאת עקב ריבוי הקהל שהי' בלעה"ר.

כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א החל לעודד את השירה, והפעם באופן מיוחד ובשמחה רבה. במשך כל הזמן עודד בראשו הק' תוך כדי שסוקר את הקהל, ובאמצע החל פתאום (מפעם לפעם) להניד את ראשו הק' באופן חזק ובמהירות רבה, לימין ולשמאל, קדימה ואחורה. הקהל ניסה להשיג את הקצב, אך ללא הועיל, וכעבור למעלה משש דקות סימן כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בידו הק' לסיום, וסגרו את הוילון. השעה היתה 6:48.

הקהל, ובמיוחד שלוחי המלך, המשיך לרקוד על מקומו בהתלהבות רבה, והשמחה הרקיעה שחקים. רבים ציינו את אריכות הזמן וריבוי התנועות החזקות להם זכינו עתה.

לאחר התפילה הלכו כולם לבתייהם לסעוד את סעודת השבת. לשלוחים הוכנה סעודת שבת מיוחדת באולם "אהלי תורה", כשבהמשכה התקיימה התוועדות וכינוס מיוחד.

לאחר שבשבע שעות לא זכינו שכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ייצא לתפילת קבלת שבת, והיום כבר זכינו להתפלל תפילת מנחה עם כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, ובעקבות הזמן שהחל להיות מאוחר, חישבו החסידים שככל הנראה גם היום לא נזכה להתפלל קבלת שבת יחדיו עם כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א. אלא שפה היתה גם סברא מנגד, שאולי לכבוד השלוחים שבאו ייצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א. הנושא הי' מעורפל ובבית הכנסת עמדו כולם וחיכו (ולהעיר שכמעט כל ביהכ"נ פונה מספסלים וכו', ובכל זאת היתה צפיפות רבה ביותר). הש"ץ ר' בערל ש' זלצמן עמד הכן ע"ג השולחן, ובינתיים שום בשורה משמחת לא הגיעה.

בשעה 6:05 יצא ר' בן ציון ש' סטאק מהדלת הראשית והודיע שקבלת שבת תהי' עוד 10 דקות. בריצה ובשמחה נכנסו כל אלו שהמתינו בחוץ, ובשעה 6:15 לערך נכנס כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל החדר המיוחד. הקהל ניגן את המארש של ר"ח כסלו (כמנהגו בימים האחרונים, לנגנו בכניסת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל החדר המיוחד), והש"ץ התפלל במתינות ובעריבות.

"לכה דודי" ניגנו בניגון של ר"ח כסלו, כשב"בואי בשלום" הוא הוחלף ב"חיילי אדוננו" ובסיומו שרים את הניגון עם המילים "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד" - כפי שרגילים לנגן מידי שבוע בשבוע זה תשעה חדשים.

של שבת מברכים כנהוג.

היום לא זכינו שכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א ייצא לתפילת שחרית. לפני חזרת הש"ץ ולפני קריאת התורה חיכו מספר דקות, עד שנודע שכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לא ייצא לתפילה. [בזמן זה של ההמתנה זיכה הגבאי ר' יהושע שי' פינסון את א' התמימים (שהפציר בו להמתין עוד מעט) בפרס של חמישה דפי גמרא בע"פ או לחילופין חמשה פרקי תניא כפי רצונו, והדבר הי' לשיחת רבים...].

ר' מיכאל שי' סלאווין קרא בתורה, ולכהן כובד ר' יוסף יצחק הכהן שי' גוטניק.

גם ב"הול" התקיימה קריאת התורה, שם קרא ר' מרדכי שי' שוסטרמן, ובה עלו כל החתנים.

מאוחר יותר נודע שעוד בשעות הבוקר המוקדמות התפלל כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בחדרו הק', קידש ואכל סעודת שבת.

לאחר הקריאה שב"הול" התקיים בזא"ל הקטן מנין למוסף, כשבסיומו (בשעה 1:05 לערך) נודע שכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ייצא לתפילת מנחה.

בשעה 1:10 לערך יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל החדר המיוחד, והש"ץ, ר' שלמה שי' קונין, ניגש לעמוד. [כפי הנהוג כשיש חתנים וכדומה הכריזו "אין כאן כהן", אלא שהפעם עשה זאת לא הבעל-קורא, אלא הגבאי ר' זאב יחזקאל הכהן שי' כ"ץ...].

בסיום התפילה יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת. השעה היתה 1:30, וכולם ציינו אותה בהפלאה

דברי פתיחה מסר ר' משה שי' קוטלרסקי, ואחריו חזר ר' מרדכי שי' גלזמן - שליח כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בריגא שבלטבי' - על שיחת הקודש שאמר כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אשתקד לשלוחים. הרב יוסף שי' העכט נשא דברים חוצבי להבות אש אודות החשיבות הרבה והעבודה העיקרית שהשלוחים צריכים להתעסק עתה בחיי היום יום, שכולם צריכים להסתובב סביב הנושא "משיח". ר' ברוך שלמה שי' קונין דיבר בחום על כך שכולנו בני אותו אבא, ו"אחים אנחנו", נקום ונתפלל לרפואתו הקרובה והשלימה של אבינו כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, וכולם נעמדו והחלו לגנון "יחי אדוננו..." משך זמן. אח"כ ביקש-הפציר הנ"ל "אבינו מלכנו שלח רפואה שלימה לכבוד קדושת אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח הוא יוליכנו קוממיות לארצנו" כשכל אחיו השלוחים אחריו.

בהמשך נאמו גם ר' יוסף שי' מינקוביץ ור' נחמן שי' סודאק, שדיברו על הצורך להעמיד את הנושא של "להכין את העולם כולו לקבלת פני משיח צדקנו" כמשימה עילאית.

ההתוועדות היתה מיוחדת, וא' מהשלוחים (ר' ב. שי' ש.) אף "חימם" את הקהל בנושא המשיח, וזכה למחאות כפיים נמרצות.

מאוחר יותר ישבו להתוועדויות קטנות שנמשכו עד לשעות הלילה המאוחרות.

• יום שבת קודש פ' חיי שרה,
כ"ה מרחשון, מבה"ח כסלו •

בבוקר השכימו הכל לאמירת תהלים

• מוצאי שבת קודש •

בשעה 5:30 כבר נכנס כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א אל החדר המיוחד לתפילת מעריב.

בסיום התפילה יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת, ועם פתיחת הוילון התחיל ר' יהודה שי' קעלער בהבדלה. כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הסתכל עליו במשך כל הזמן במבט חזק וענה אחריו "ליהודים...", "ברוך הוא וברוך שמו" (על ברכת הגפן וסיום ברכת המבדיל) ו"אמן". כשהתיישב לאמירת הברכה-אחרונה התרומם מעט כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א והסתכל עליו שנית.

בסיום הברכה-אחרונה החל הקהל לנגן "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד", ובאמצע החל כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לעודד חזק מאוד בראשו הק', קדימה ואחורה, בתנועות חזקות ומהירות, ואח"כ בתנועה אחת חזקה לצד, ומיד (כעבור 2 וחצי דקות) סימן לסגור את הוילון. כל זה נמשך 4 דקות ו-20 שניות, והשעה היתה 5:43.

הלילה התקיימה תוכנית ("פרוגרם") מיוחדת לכינוס השלוחים ב"אהלי תורה". המנחה ה' הרב יוחנן שי' גורארי', ונאמו בו בין השאר ר' י.כ., שפתח ב"דבר מלכות" - שיחת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א - והמשיך בדברי התעוררות; הרחי"ק; ר' דוד שי' רסקין ור' יוסף יצחק הכהן שי' אהרנוב.

• יום ראשון, כ"ו מרחשון •

בשעות הבוקר נעמד כל הצבא האדיר של המלך - שלוחי כ"ק אדמו"ר

מאחר ובתוכני' של כינוס השלוחים כתוב שבשעה 1:30 תתקיים התוועדות כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א כמידי שנה, ובדיוק באותה דקה יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת... ויהי רצון שתיכף ומיד ממש נזכה ל"תורה חדשה מאתי תצא".

הקהל ניגן "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד", וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הביט משך זמן לימינו ולכל הצדדים, והתרומם מעט מכסאו להסתכל על הקהל שעמד ממול במשך זמן ארוך מהרגיל. רק אח"כ, כשאחזו בקטע המתנגן ללא מילים, החל לעודד בראשו הק' לכל הצדדים חזק מאוד ובמהירות רבה, ובמילים "מלך המשיח" היתה תנועה מיוחדת. לסיום עשה בידו הק' תנועת עידוד שהקפיצה את כל הקהל, וסימן בידו הק' לסגור את הוילון. הגילוי נמשך כשלוש דקות והשעה היתה 1:33.

מאוחר יותר התקיימה בבית משיח התוועדות מיוחדת של החתנים וכמה מהשלוחים, ור' דוד שי' רסקין חילק מהמשקה שהוציא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א. במרכז ההתוועדות ה' דו-שיח בין ר' י.כ. ור' משה שי' ניו ממונטריאול, קנדה, כשמסביבם עמדו עשרות מהתמימים.

לקראת זמן תפילת מעריב קיימו כרגיל את הסדר ניגונים, כשלפתע, בשעה 5:25, הגיעה הידיעה המשמחת (לאחר שבשבוע שעבר לא זכינו שכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ייצא) שכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א יוצא לתפילה.

(1) לפי א' היומנים, במשך הניגון עודד פ"א בידו ואח"כ מיד המשיך לעודד בתנועות חזקות כו', ואחרי 3-4 דקות סימן בידו הק' לסגור את הוילון.

בעוד 10 דקות.

כדי לאפשר את הכנת ביהכ"נ ל"באנקעט" הערב, סגרוהו מיד לאחר התפילה. לתמימים היתה זו סיבה לדאגה, "מה יקרה אם בעז"ה ייצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לתפילת מעריב, האיך נזכה להתפלל איתו את התפילה". את התשובה לכך קיבלו בהמשך.

בהתקרב זמן תפילת מעריב נעמדו מחוץ ל-770 מאות שלוחים ותמימים, ובשעה 5:05 נתקבלה הידיעה שז"ע התפלל כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בחדרו הק' את תפילת מעריב כשבג"ע התחתון התקיים מניין מצומצם של חברי המזכירות ובניהם וכו'.

בשעה 7:00 לערך נכנסו כל מאות השלוחים לביהכ"נ כשכל א' נושא על עצמו תוית מיוחדת בה כתוב את שמו ושם עירו, והתיישבו מסביב לשולחנות ערוכים בכל טוב. על בימת ההתוועדות הכינו את שולחנו וכסאו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, כשצדו הסטנדר של המנחה, ומאחוריו שולחנות בהם ישבו חשובי השלוחים והגבירים וכו'.

הרחמ"א שי' חדקוב - מזכירו האישי של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ויו"ר ה"מרכז לענייני חינוך" - שהי' מארחו של הכינוס ואמור הי' לדבר בפני השלוחים (כמנהגו מידי שנה בשנה), לא הי' יכול להגיע מסיבות בריאותיות, והמנחה - ר' משה קוטלרסקי - שלח לו בשם כולם ברכה לאריכות ימים ושנים טובות, ושמתוך בריאות נכונה ימשיך בעבודת הקודש.

ראשון הדוברים הי' ר' פינחס שי' צימענד - שליחו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לארקנסו, שפתח בדבר תורה.

מלך המשיח שליט"א - בחזית בנין בית אגודת חסידי חב"ד, לתמונה המשפחתית השנתית. התמונה כללה את כל השלוחים לסוגיהם, החל מראשי המדינות וכלה בעיירות הקטנות הנידחות.

בשעה 11:30 לערך החלה ב"אהלי תורה" התוכנית ("פרוגרם") המתוכננת של הכינוס. זמן רב היא לא נמשכה, ובשעה 12:15 לערך נתקבלה הידיעה המשמחת בדבר תפילת מנחה. הי' זה מחזה מרהיב לראות את כל השלוחים רצים באיסטערן פארקוויי מכאן, את תלמידי הישיבות משם, את תושבי השכונה באמצע ובתוך דקות התמלא 770 לגמרי. שולחנות וספסלים לא היו - היות ומכינים את בית משיח לקראת ה"באנקעט" הערב - ובשעה 12:30 נכנס כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל החדר המיוחד כשהקהל הגדול (שמילא את כל ביהכ"נ) מנגן את מארש ר"ח כסלו.

בסיום התפילה יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל המרפסת. הקהל ניגן "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד", וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א עודד פ"א קלות בידו הק' וסקר מעט את הקהל. כן התרומם מעט מכסאו לראות את אלו שעמדו למטה, ועודד קלות בראשו הק'.

כעבור כחצי דקה סימן בתנועת תמיהה וסגירה פעמיים בידו הק', וסגרו את הוילון, ובעודם סוגרים - המשיך לעודד קלות בידו הק' פעמיים לעבר הקהל. השעה היתה 12:43.

השלוחים נשארו לעמוד על מקומותיהם ולרקוד, אך ר' משה שי' קוטלרסקי הודיע שה"פרוגרם" ימשיך

יורק - מקום המלך - וכולם קמו והחלו לשיר "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד". בסיימו להקריא את שמות המדינות, הציג שנית את כל השלוחים כשהפעם באופן כללי בלי שמות וכו', כבנים לאבינו הק', וכולם החלו בריקוד סוער, איש על כתף רעהו, וכך ניגנו במשך שעה ארוכה "יחי אדוננו..." ו"אורך ימים". ההתרגשות היתה רבה וכולם הודו לה' על הזכות הגדולה, שזכו להיות מנויים בצבאו של המלך.

בהמשך הכריז א' מבני השלוחים ג"פ "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד", כשכל השלוחים אחריו.

שגריר רוס' הלבנה (ועיר ליובאוויטש בכללה) בארה"ב הוזמן למיקרופון (עם מתרגם) ודיבר בחום רב ובירך את כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א באריכות ימים ובריאות טובה. בין דבריו הודה גם למטפלים בילדי צ'רנוביל, ודיבר על הספרים. בהתאם לכך פצח ר' שלמה שי' קונין בסיום דבריו, בניגון של "דין נצח".

במשך הסעודה הוזמן ר' בערל שי' זלצמן לנגן מספר ניגונים.

עתה הוזמן האורח החשוב, יו"ר קרן הבנין של בית רבינו שבבבל - בית משיח, הנגיד החסידי ר' יוסף יצחק הכהן שי' גוטניק.

הנ"ל נשא דברים בעניני דיומא, כשבתחילה הודה למנחה ר' משה קוטלרסקי. בהמשך דבריו עורר רבות בענין חובת ההשתתפות של כל אחד ואחד בבנינו של בית רבינו שבבבל, ולשם כך אף הקריא כמה קטעים והערות משיחת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א

אחריו הוזמן מר דוד טובי' שי' צ'ייס - יו"ר ארגון ידידי ליובאוויטש ועוד ועוד, כשהמנחה לא שכח לציין שבואו של צ'ייס לכינוס השלוחים הינו ע"פ הוראת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א זה מכבר.

מר צ'ייס דיבר בחום על האהבה שיש לו לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, ושגם הוא שליחו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א. כן אמר דברי תודה ושבח לעבודה הגדולה של השלוחים הפועלים להפצת היהדות, וזכה על כך לתגובות אוהדות ולמחאיות כפיים נמרצות.

בהמשך דבריו דיבר גם על הזמן בו אנו נמצאים - סף הגאולה, וסיים בברכה חמה לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א לרפואה קרובה ושלילה.

א' מהשלוחים - ר' צבי יהודה שי' פוגלמן - התכבד בקריאת פרק צ"א פסוק בפסוק, לרפואתו והחלמתו הקרובה והשלילה של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, כשאחרי זה ניגנו "אורך ימים".

עתה הגיע מועד הצגת השלוחים מכל רחבי תבל. מעמד זה ריגש במיוחד לראות איך שהמנחה מזכיר את כל המדינות בהן יש שליח של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, והשלוחים מאותה מדינה מתרוממים.

השיא הי' בהגיעו למדינות חבר העמים והרפובליקות, כשבאופן ספונטני החל הקהל לנגן "ניעט ניעט ניקאָוואָ". בהזכירו את שלוחי ארץ ישראל, החלו הישראלים לנגן "הרבי שליט"א" וכל השאר הריעו אחריהם. בהזכירו את צרפת החלו ב"האדרת והאמונה", כשהשיא הי' בהזכירו את ניו

תאוצה. הוסיפו לכך השמועות שסיפרו ש"המזכיר הריל"ג חזר זה עתה מביתו, והמזכיר הרחי"ק עלה אל חדרו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א". הדבר הספיק לאלו מהתמימים שהשכילו להישרד באולם, והם נעמדו במקומותיהם הקבועים, הכן לקראת צאתו של המלך. הקהל ניגן את המארש של ר"ח כסלו, ובתוך כשמונה דקות הגיעה הידיעה המשמחת: "כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א יוצא אל ה'באנקעט". ההסתערות היתה מושלמת, ובתוך שניות הוזנקו כולם קדימה, והשוהים בחוץ פרצו פנימה. צלחות נפלו, שולחנות עפו, כסאות נשברו וכולם נעמדו הכן לקראת בואו המיוחל של המלך. עדיין לא ידוע מה צפוי, אך דבר אחד ברור: המשלח יוצא אל השלוחים!

כעבור כארבע דקות (בשעה 10:42) יצא כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א היישר אל המרפסת. מאחור נראו שלושת חברי המזכירות (הריל"ג, הריב"ק ור' שלום מענדל שי' סימפסון), מר דוד צ'ייס ור' שלום בער שי' גנזבורג, ובאופן אוטומטי החליף הקהל את הניגון ל"יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד". הקהל שר בהתלהבות עצומה ובהתרגשות מיוחדת, וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א הי' נראה מאוד מלכות'דיק. הוא סקר את קהל השלוחים "כבקרת רועה עדרו", ועודד את השירה בתנועות ראשו הק'. כו"כ פעמים התרומם מעט מכסאו והסתכל לעבר אלו שעמדו למטה, ועודד לעברם בראשו הק'. כן הביט במשך זמן לימינו לעבר בימת ההתוועדות והכינוס, ואחדים אף הבחינו שהסתכל לעברו של ר' שלמה קונין והניד לו בראשו הק'. כמה פעמים סידר וחיזק בידו הק' את הגאָרטל תוך

בקונטרס בענין "מקדש מעט זה בית רבינו שבבבל", שבקטעים אלו כתוב שבית רבינו שבבבל זהו בית המקדש דעתה, ומכאן יועתק הוא לירושלים, ושוב הדגיש את הנקודה החשובה, ש"כל אחד חייב לקחת חלק בבנינו".

הרב חיים זאב שי' בומזר - ראש ישיבת "יצחק אלחנן" בברוקלין - נשא דברי תורה ובירך את כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בבריאות קרובה ושלמה. הוא טרח גם לספר, שלפני כעשר שנים נכנס לבית הרפואה במצב של סכנת נפשות, עקב מחלה קשה, והי' בקשר רצוף עם המזכיר הריל"ג, ולולא ברכתיו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, "לא יכולתי להיות עמכם היום"... כן סיפר קצת מהווי החיים שלו, שנמצא בישיבה "מתנגדית" עם הרבה חברים שכאלו, שזה עושה לו פשוט את החיים מעניינים יותר. עברו זהו תענוג נפלא כשבאים אליו בטענות על ליובאוויטש ש"עושים כך וכך", והוא עונה להם: "אני מבין, מקנאים אתם, מקנאים..."

בסיום דבריו הקריא והסביר את ההלכה הידועה שבסוף הלכות מלך המשיח: "ואם יעמוד מלך מבית דוד... ויכוף כל ישראל לילך בה ולחזק בדקה... הרי זה בחזקת שהוא משיח". "ועל כך אני אומר לחבריי המתנגדים: 'מצאו לי בבקשה מנהיג ישראל נוסף שקויימו בו כל הסעיפים האמורים'". דבריו אלו נקטעו במחאות כפיים סוערות, ובניגון "יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד". בסיום דבריו נערכה הפסקה קלה לסעודה.

השעון הראה על 10:30, וההשערות בדבר יציאת כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אל קהל השלוחים החלו לצבור

בעת ה"באנקעט"

מיד הוא הכריז "צום אַלעם ערשטן" - יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!" (והקהל אחריו), והודיע שעם הכרזה זו צריכים לצאת לעולם ב"אופן המתקבל".

ר' נפתלי הכהן שי' רוט ניצל את ההפסקה הקלה ובירך (יחד עם כל אחיו הכהנים) את כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בברכת כהנים ו-770 רעם ב"אמן".

מאוחר יותר נודעו פרטי המעשה. משך זמן לפני צאתו של כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א, שאלוהו אודות האפשרות לכך והשיב בשלילה, אך כעבור כעשר דקות סימן בידו הק' סימן מסויים, ולמזכיר ששאל האם ברצונו לצאת אל השלוחים - השיב בחיוב ומיד יצא אל המרפסת.

לסיום הוזמן הרב פנחס הכהן שי' פלדמן - ראש ישיבה גדולה דסידיני, אוסטרלי - שבמשך שעה ארוכה נשא נאום ארוך ומרתק שכל כולו התמקד בענין ה"שטורעם" שצריכים לעשות בענין קבלת פני משיח צדקנו.

הנואם הביא את הסיפור של אברהם אבינו כדוגמא למה שמתחולל היום. ידוע הוא, שעשרה נסיונות נתנסה אברהם

כדי שמגביר את העידודים. השלוחים, שהיו נרגשים מאוד, החלו לשרוק, והשמחה היתה עצומה כבהקפות.

במשך כל הזמן עודד כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א בתנודות ראשו הק' לכאן ולכאן, וכעבור כארבע דקות החל לעודד בחזקה יותר ובמהירות יותר לכל הצדדים, ימין ושמאל, קדימה ואחורה, והשירה הרקיעה שחקים. עידוד זה נמשך במיוחד בדקה האחרונה, כשבמשך כל הזמן ממשיך לסקור את קהל השלוחים. המעמד נמשך חמש דקות ועשרים שניות, ובסיומו סימן בראשו הק' לסגור את הוילון. השעה היתה 10:48.

בעת סגירת הוילון פנה מר צ'ייס אל כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א ואמר לו בשפת המדינה: "אני אוהב אותך, רבי" ("I Love You, Rebbe") ובידו סימן שמוסר נשיקה, וכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א חיך אליו והרים (הניף) את ידו הק' פעמיים לשלום, ומרוב התרגשות יצא מר צ'ייס עם דמעות בעיניים.

השלוחים המשיכו לרקוד על מקומותיהם למשך עוד רבע שעה עד שהמנחה אולץ לקטוע את השירה כדי לאפשר את סיום הכינוס - ע"פ התכנית שהכניסו לכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א.

הקרוב של משיח צדקנו, ושי"חי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד". הדברים היו מרגשים במיוחד, והוסיפו מרץ לרבים מהשלוחים. ראשי השלוחים אף הודו לו על דבריו הנלהבים והתנשקו עימו.

בסיום חלקה הרשמי של ה"באנקעט" התיישבו השלוחים בקבוצות-קבוצות להתוועדיות חסידיות עד לשעות הלילה המאוחרות.

רבים ניצלו את ההזדמנות ונעמדו בתור ארוך ליד מקומו של הנגיד החסידי רודף הצדקה וחסד ר' יוסף יצחק הכהן גוטניק, שהוזיל מכיסו לכל בית חב"ד \$1,000 ויותר – כ"א לפום שיעורא דילי'. תהא משכורתו שלימה מן השמים.

אבינו, והעשירית – נסיון העקידה – קשה מכולן, והוא מפני שבנסיון זה צריך הי' לזרוק לטמיון את כל העבודה שהיתה עד עתה, היפך השכל לגמרי והיפך כל הענין, ואעפ"כ עשה זאת מיד ללא ערעור אך ורק מפני שכך הי' ברצון ה' שיעמוד בנסיון זה. כן הוא הדבר גם היום, שהרי במבצע זה לכאורה כ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א אינו מעמיד ומפקיר ח"ו רק את עצמו, אלא את כל העבודה של ליובאוויטש שהושקעה במשך עשרות שנות יגיעה, אך – כמו עם אברהם אבינו – ברור הוא שכ"ק אדמו"ר מה"מ שליט"א יודע שבסופו של דבר יהי' ה"דין נצח" האמיתי והוא יתגלה, ואשר על כן חובתינו היא ללכת עד הסוף ולפרסם בכל מקום ומקום את בואו

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכי"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בניי שליט"א בכל מושבותיהם

ותיכף ומי"ד ממ"ש, נא!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

השלוחים של נשיא דורנו כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בשליחות הכי עיקרית שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו –

כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאָו!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

לזכות

חיילי בית דוד

תלמידי התמימים השוהים

ב-770 – בית חיינו – בית משיח

להצלחה רבה ומופלגה בכל עניניהם

מתוך הרחבה ומנוחת הנפש

לנח"ר כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

ובפרט בהענין הכי עיקרי שהזמן גרמא

בקבלת פני משיח צדקנו – כ"ק אדמו"ר שליט"א

יחד עם כל בני ישראל שליט"א בכל מושבותיהם

תיכף ומי"ד ממ"ש, נאוו!

לזכות

כ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א

מהרה יגלה אכיו"ר

יה"ר שיראה רוב נחת מתלמידיו,

חסידיו ושלוחיו ומכלל ישראל

ותיכף ומי"ד ממ"ש נראה בעיני בשר

בקיום נבואתו העיקרית – בשורת הגאולה –

"לאלתר לגאולה" ו"הנה זה משיח בא"

ובעגלא דידן יתגלה לעין כל

ויוליכנו קוממיות לארצנו הק'

ויבנה ביהמ"ק במקומו ויקבץ נדחי ישראל

בגאולה האמיתית והשלימה

נאו מי"ד ממ"ש ממש!

יחי אדוננו מורנו ורבינו מלך המשיח לעולם ועד!

„עת לבנות“...

(א) נרשמים

בוחרים בא' משלושת המסלולים:

- (1) **תרומה מראש:** תורמים \$1,900 (או 6,800 ש"ח) בתשלום אחד מראש
- (2) **הוראת קבע לשנתיים:** תורמים פעם בחודש \$83 (או 300 ש"ח), למשך 24 חודשים (סה"כ 1992 דולר, או 7200 ש"ח).
- (3) **הוראת קבע לחמש שנים:** תורמים פעם בחודש \$35 (או 125 ש"ח) למשך 60 חודשים (סה"כ 2100 דולר, או 7560 ש"ח).

תאריך אחרון להצטרפות: **יום שישי, ו' טבת ה'תשע"ט**

(ב) מקדישים

בעת ההרשמה, מספקים שם עבור הקדשה, לזכות או לעילוי נשמת (לדוגמא: "לזכות ר' פלוני בן פלונית שי' אלמוני (ומשפחתו)", או "לע"נ ר' פלוני ב"ר פלוני אלמוני ע"ה"). הקדשה מיוחדת עם כל השמות שיסופקו ע"י התורמים תופיע בסיום כל כרך וכרך מהסדרה!

המשתתף במסלול הראשון יוכל לספק גם נוסח ע"מ להדפיס על **עמוד שלם** בא' הכרכים, והמשתתף במסלול השני יוכל להגיש גם נוסח ע"מ להדפיס על **חצי עמוד** בא' הכרכים. הקדשות אלו יופיעו לפי סדר הנרשמים, בחלוקה שווה לאורך הסדרה.

(ג) ו... בונים!

יחד נגיע ל-**1,000 משתתפים**, ועי"ז נבנה ונבסס את "המכון להפצת תורתו של משיח", על מנת שיוכל להמשיך בהפצת תורתו של משיח בקנה מידה הרחב ביותר! כל א' מהנרשמים מקבל 160 כרכים בסדרת "דברי משיח", מתש"י עד תשמ"ט.

[כאשר נזכה לשמוע תורה חדשה מכ"ק אדמו"ר מלך המשיח שליט"א, ויופיעו אי"ה כרכים משיחות שנה זו (תשע"ט) ואילך, לא יוכלו ספרים אלו במבצע הנוכחי. כמו"כ לא נכללים 13 הכרכים של השנים תש"נ-תשנ"ב, אותם יש לקנות בנפרד].

את הספרים ניתן לקבל ברגע הופעתם באה"ק אצל הנציגים בקהילות ובישיבות חב"ד, ובארה"ב ברגע הגעתם (לערך חודש אחרי הופעתם באה"ק) בבית משיח 770 (או בתוספת תשלום - גם מחוץ לקראון הייטס).